

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSTRÓWEK

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXIII/229/18
Rady Gminy Ostrówek
z dnia 20 lipca 2018 r.*

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO:

mgr inż. PIOTR ULRICH

mgr SYLWIA ADAMKIEWICZ

mgr MAGDALENA SALWA

mgr inż. arch. PAWEŁ SKURPEL

mgr MARCIN STRĄKOWSKI

Spis treści

I	Wprowadzenie.....	7
1.	Podstawa i zakres opracowania.....	7
2.	Rola studium w systemie planowania przestrzennego	8
3.	Materiały wyjściowe.....	9
4.	Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa.....	10
5.	Wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym	15
II	Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.....	17
1.	Położenie i powiązania zewnętrzne	17
2.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna	18
2.1.	Struktura funkcjonalna.....	18
2.2.	Struktura zagospodarowania i użytkowania	19
2.3.	Stan prawny gruntów	21
2.4.	Stan ład przestrzennego	21
3.	Zasoby i stan środowiska przyrodniczego	23
3.1.	Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu	23
3.2.	Budowa geologiczna	24
3.3.	Udokumentowane złoża kopalin	26
3.4.	Tereny i obszary górnicze.....	26
3.5.	Warunki hydrogeologiczne	27
3.6.	Sieć hydrograficzna.....	29
3.7.	Gleby	30
3.8.	Warunki klimatu lokalnego	31
3.9.	Szata roślinna.....	31
3.10.	Świat zwierząt.....	32
3.11.	Obszary i obiekty chronione.....	33
	3.11.a. Park krajobrazowy	33
	3.11.b. Pomniki przyrody.....	35
	3.11.c. Użytki ekologiczne	35
3.12.	Zagrożenia środowiska	36
	3.12.a. Zanieczyszczenia atmosfery	37
	3.12.b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich główne źródła zagrożenia 37	
	3.12.c. Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej	43
	3.12.d. Hałas	43
	3.12.e. Pole elektromagnetyczne	43
	3.12.f. Osuwanie się mas ziemnych.....	44
	3.12.g. Zagrożenie powodziowe	44
4.	Stan dziedzictwa kulturowego.....	44
4.1.	Rys historyczny	44
4.2.	Środowisko kulturowe.....	46
	4.2.a. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków.....	46
	4.2.b. Zabytki nieruchome znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków	47
	4.2.c. Stanowiska archeologiczne	48
5.	Uwarunkowania społeczno-demograficzne	56
5.1.	Rozwój, ruch naturalny i migracje ludności	56
5.2.	Rynek pracy.....	60
5.3.	Zasoby mieszkaniowe. Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa	61
5.4.	Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	63
5.5.	Oświata, kultura, sport, turystyka i rekreacja	63
5.6.	Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.....	65

6.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	65
6.1.	Układ komunikacyjny	65
6.2.	Infrastruktura techniczna	66
6.2.a.	Zaopatrzenie w wodę	66
6.2.b.	Kanalizacja sanitarna.....	67
6.2.c.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	67
6.2.d.	Zaopatrzenie w gaz	68
6.2.e.	Zaopatrzenie w ciepło.....	68
6.2.f.	Gospodarka odpadami	68
6.2.g.	Telekomunikacja	69
7.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	69
7.1.	Analiza ekonomiczna.....	70
7.2.	Analiza środowiskowa.....	72
7.3.	Analiza społeczna	73
7.4.	Prognoza demograficzna	74
7.5.	Struktura funkcjonalna istniejących terenów zabudowanych oraz ustalenia dotychczasowych dokumentów planistycznych i decyzji administracyjnych, (obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu)	76
7.6.	Możliwości finansowe gminy	78
7.7.	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę	79
7.7.a.	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej.	79
7.7.b.	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej	81
7.7.c.	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjno-usługowej.....	81
7.7.d.	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy rekreacji indywidualnej.....	82
7.8.	Chłonność obszarów	83
7.9.	Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.....	85
7.10.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	86
7.11.	Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy	87
8.	Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	88
III	Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego	89
1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	89
1.1.	Struktura przestrzenna i kierunki zagospodarowania	89
1.2.	Przeznaczenie terenów.....	90
1.3.	Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów.....	96
1.4.	Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy lub ograniczenia zabudowy..	97
1.5.	Wytyczne dotyczące zasad określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń studium w zakresie kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania i przeznaczenia terenów	99
2.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	100
2.1.	Powierzchnia ziemi	100
2.2.	Wody powierzchniowe i podziemne	101
2.3.	System ekologiczny i walory krajobrazowe	103
2.4.	Zasoby surowców naturalnych	104

2.5.	Powietrze atmosferyczne	104
2.6.	Hałas.....	105
2.7.	Promieniowanie elektroenergetyczne	106
2.8.	Obszary ochrony przyrody	107
2.8.a.	Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki.....	107
2.8.b.	Pomniki przyrody.....	108
2.8.c.	Użytki ekologiczne.....	108
3.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	108
3.1.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	108
3.1.a.	Tereny rolne.....	108
3.1.b.	Tereny trwałych użytków zielonych i zadrzewień	109
3.2.	Leśna przestrzeń produkcyjna	110
3.2.a.	Tereny leśne	110
3.2.b.	Tereny przeznaczone do zalesienia.....	111
4.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	112
4.1.	Cele i przedmiot ochrony	112
4.1.a.	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków.....	112
4.1.b.	Zabytki nieruchome znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków	113
4.1.c.	Stanowiska archeologiczne	113
4.1.d.	Strefy ochrony konserwatorskiej „OW” – obserwacji archeologicznej	114
5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	115
5.1.	Układ komunikacyjny	115
5.1.a.	Układ drogowy	115
5.1.b.	Szlaki turystyczne	116
5.1.c.	Komunikacja zbiorowa	116
5.2.	Infrastruktura techniczna	116
5.2.a.	Zaopatrzenie w wodę.....	116
5.2.b.	Kanalizacja sanitarna.....	117
5.2.c.	Kanalizacja deszczowa.....	117
5.2.d.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	117
5.2.e.	Zaopatrzenie w gaz	118
5.2.f.	Zaopatrzenie w ciepło.....	119
5.2.g.	Gospodarka odpadami	119
5.2.h.	Telekomunikacja	120
6.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	120
7.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 .	121
8.	Polityka planistyczna.....	121
8.1.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	121
8.2.	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	121
8.3.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	122
8.4.	Obszary przestrzeni publicznej.....	122
8.5.	Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej.....	122
9.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	122
10.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	123
11.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia.....	123
12.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	123

13.	Obszary zdegradowane.....	123
14.	Tereny zamknięte.....	123
15.	Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	124
IV	Podsumowanie.....	125
1.	Polityka funkcjonalno-przestrzenna	125
2.	Objaśnienie zmian w nowym opracowaniu w stosunku do poprzedniej edycji studium	126
3.	Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego	127
4.	Interpretacja zapisów i ustaleń studium.....	128
5.	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium	128

I Wprowadzenie

1. Podstawa i zakres opracowania

Podstawą formalną do opracowania studium jest Uchwała Nr XI/75/2015 Rady Gminy Ostrówek z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek.

Obecnie gmina Ostrówek dysponuje Studium przyjętym Uchwałą Nr XXX/199/05 Rady Gminy Ostrówek z dnia 5 października 2005 r.

W dniu 26 kwietnia 2017 roku Rada Gminy Ostrówek uchwałą Nr XXII/155/2017 przyjęła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek. Dnia 30 listopada 2017 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2017 roku sprawy ze skargi na uchwałę Rady Gminy Ostrówek z dnia 26 kwietnia 2017 roku nr XXII/155/2017 w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrówek, stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały (wyrok II SA/Łd 795/17).

Rozpoczęcie prac nad nową edycją Studium jest spowodowane kilkoma czynnikami. Pierwszy z nich to planowana do realizacji kopalnia węgla brunatnego ze złoża „Złoczew”, obejmująca swoim zasięgiem obszar kilku gmin. Drugi to obowiązek uwzględnienia w dokumencie planistycznym nowych, udokumentowanych złóż. Kolejnym czynnikiem jest potrzeba dostosowania dokumentu do obowiązujących przepisów prawnych i weryfikacji terenów wskazanych do zabudowy, wynikająca z wydanych decyzji administracyjnych oraz aktualizacji ustaleń związanych z przeznaczeniem terenów, w odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez mieszkańców, przedsiębiorców z obszaru gminy oraz zainteresowanych inwestowaniem na jej obszarze.

Zakres i tryb opracowania projektu Studium regulują przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Sporządzającym studium jest Wójt, natomiast zatwierdzanie następuje w formie

uchwały Rady Gminy której załączniki stanowią:

- załącznik nr 1 – tekst Studium,
- załącznik nr 2 – rysunek Studium – plansza „Uwarunkowania” w skali 1:10 000,
- załącznik nr 3 – rysunek Studium – plansza „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:10 000,
- załącznik nr 4 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do wyłożonego projektu studium.

2. Rola studium w systemie planowania przestrzennego

Studium jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu. Jest ono wyrazem jego poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Studium ma za zadanie sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu stanowi dokument wytyczający ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie określa wytyczne do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, wpisanej w politykę przestrzenną państwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- stan środowiska oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego,
- stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunki i jakość życia, w tym ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,

- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Uchwalone przez Radę Gminy studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim zasady polityki przestrzennej winny być wiążące dla Wójta i wszystkich jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy. Jest to więc ważny akt władczy, w którym Rada Gminy bezpośrednio wpływa na działania całego swojego aparatu wykonawczego.

3. Materiały wyjściowe

Przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek wykorzystano następujące dokumenty i opracowania:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego
Uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.
wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
Uchwała Nr XXXIII/644/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2013 r.
- Wojewódzki Program Małej Retencji dla województwa łódzkiego wraz z Aneksami i Prognozą oddziaływania na środowisko,
Uchwała Nr 581/10 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 13 kwietnia 2010 r.
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieluńskiego 2014 – 2020,
Uchwała Nr XL/269/13 Rady Powiatu w Wieluniu z dnia 30 grudnia 2013 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrówek,
Uchwała Nr XXX/199/05 Rady Gminy Ostrówek z dnia 5 października 2005 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Ostrówek w zakresie trasy linii elektroenergetycznej 400 kV
Uchwała Nr XXXVII/245/06 Rady Gminy Ostrówek z dnia 30 czerwca 2006 r.
wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Ostrówek,
Uchwała Nr III/16/2015 Rady Gminy Ostrówek z dnia 13 lutego 2015 r.

- wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,
- Opracowanie ekofizjograficzne,
 - Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022,
Uchwała Nr XV/111/2016 Rady Gminy Ostrówek z dnia 30 czerwca 2016 r.
 - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ostrówek,
 - Monografia Gminy Ostrówek, Wieluń 2006 r.,
 - Plan odnowy miejscowości Ostrówek,
Uchwała Nr XLV/241/10 Rady Gminy Ostrówek z dnia 25 czerwca 2010 r.
 - Plan rozwoju miejscowości Skrzynno,
Uchwała Nr XXXVII/205/09 Rady Gminy Ostrówek z dnia 3 grudnia 2009 r.
 - Gminna Ewidencja Zabytków,
 - Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce - wg stanu na 31 XII 2016 r.,
 - Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ostrówek na lata 2017-2025,
Uchwała Nr XIX/130/2016 Rady Gminy Ostrówek z 29 grudnia 2016 r.
 - Raport o oddziaływaniu wydobycia węgla brunatnego ze złoża Złoczew na środowisko,
 - Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne),
 - Prognoza gospodarstw domowych na lata 2016-2050.

4. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”

Wytyczne wynikające z ustaleń planu określające cele i kierunki polityki przestrzennej województwa:

Nadrzędny cel polityki zagospodarowania przestrzennego

Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, warunkującej dynamizację rozwoju zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju poprzez:

- wykorzystanie cech położenia w centrum Polski,
- wykorzystanie endogenicznego potencjału regionu,
- trwałe zachowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- dążenie do budowy wewnętrznej spójności regionu.

„Plan...” określa następujące cele główne i kierunki działań odnoszące się do obszaru gminy i zachodniego regionu województwa:

Cel: Równoważenie systemu osadniczego i poprawa spójności terytorialnej regionu

Kierunki działania:

- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- tworzenie sieciowej struktury powiązań gospodarczych,

- wzrost jakości i standardów życia mieszkańców województwa.

Cel: Zwiększenie dostępności województwa poprzez rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury

Kierunki działania:

- wzmocnienie i rozwój systemu powiązań drogowych zewnętrznych i wewnętrznych,
- wzmocnienie i rozwój systemu powiązań kolejowych zewnętrznych i wewnętrznych,
- bezpieczeństwo energetyczne województwa,
- zwiększenie dostępności do mediów informacyjnych.

Cel: Kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych regionu

Kierunki działania:

- ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego województwa,
- wzrost atrakcyjności turystycznej województwa.

Cel: Ochrona i poprawa stanu środowiska

Kierunki działania:

- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej,
- zwiększanie i wzbogacanie zasobów leśnych,
- ochrona powierzchni ziemi i gleb,
- zwiększanie zasobów wodnych i poprawa ich jakości,
- racjonalizacja gospodarki odpadami,
- poprawa klimatu akustycznego,
- poprawa jakości powietrza,
- ograniczenie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego

Kierunki działania:

- utrzymanie infrastruktury obronnej na obszarze województwa,
- ograniczenie zagrożenia awariami,
- zapewnienie możliwości prowadzenia działań ratowniczych, w tym przeciwpożarowych.

Cel: minimalizacja zagrożeń i obszarów problemowych

Kierunki działania:

- ograniczenie zagrożenia powodziowego.

Powiązania przedmiotowego studium z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, odnoszącymi się do gminy Ostrówek:

- w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego województwa w studium wyznaczono tereny działalności górniczej związanej z eksploatacją złoża węgla brunatnego „Złoczew”, gdyż zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego dla funkcjonowania elektrowni Bełchatów w dalszej perspektywie konieczne jest podjęcie eksploatacji złoża „Złoczew”, uwzględniono

także przebieg planowanego przełożenia drogi krajowej nr 45 ze względu na planowaną eksploatację złoża „Złoczew”,

- w celu ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienia ciągłości systemu ekologicznego w projektowanym dokumencie uwzględniono najcenniejsze tereny przyrodnicze w gminie - Park Krajobrazowy Międzyrzeczka Warty i Widawki,
- w celu zachowania i ochrony materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego województwa w projektowanym dokumencie uwzględniono ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowisk archeologicznych.

„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020”

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań. W systemie realizacji polityki rozwoju pełni rolę najważniejszego planu działania władz samorządowych. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 określa filary polityki horyzontalnej i cele strategiczne.

Filary polityki horyzontalnej, określone w strategii to:

- 1) spójność gospodarcza,
- 2) spójność społeczna,
- 3) spójność przestrzenna.

Cele strategiczne, określone w strategii to:

- 1) region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki, oparty na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców,
- 2) aktywne społeczeństwo obywatelskie, z dobrym dostępem do usług publicznych, sprzyjające włączeniu społecznemu grup wykluczonych,
- 3) zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem z systemem osadniczym, z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska przyrodniczego.

W ramach poszczególnych celów strategicznych określono cele operacyjne. Każdemu z celów operacyjnych przypisano strategiczne kierunki działań.

Najważniejsze kierunki działań, w ramach celów operacyjnych, określonych w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020, wzięte pod uwagę podczas opracowywania niniejszego studium to:

- rozwój nowoczesnej gospodarki energetycznej,
- wzmocnienie i rozwój systemów transportowych i teleinformatycznych, szczególnie poprzez rozwój drogowych powiązań zewnętrznych i wewnętrznych o znaczeniu strategicznym, m. in. poprzez: wsparcie rozbudowy i przebudowy dróg publicznych, budowy przełożeń dróg,
- wzmocnienie i rozwój systemów infrastruktury technicznej, szczególnie poprzez zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, w tym elektroenergetyka, ciepłownictwo, gazownictwo, m. in. poprzez: wspieranie dywersyfikacji źródeł energii, modernizacji, budowy lub rozbudowy sieci elektroenergetycznych przesyłowych i

dystrybucyjnych oraz obiektów wytwarzania energii elektrycznej, wspieranie rozwoju gazyfikacji; rozwój systemów wodno – kanalizacyjnych, m. in. poprzez: wspieranie budowy, rozbudowy i modernizacji systemów zaopatrzenia mieszkańców w dobrą jakościowo wodę, uszczelnienia systemów jej dostawy oraz zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków.

„Strategia rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 – 2022”

W celu realizacji wizji i misji gminy, zdefiniowany został katalog kluczowych dla jej rozwoju celów strategicznych i służących ich osiągnięciu celów operacyjnych. W sumie wypracowane zostało 6 celów strategicznych oraz przyporządkowane im cele na poziomie operacyjnym.

Główne cele strategiczne to:

- 1) zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości,
- 2) rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej,
- 3) ochrona środowiska naturalnego,
- 4) poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej,
- 5) poprawa jakości życia mieszkańców,
- 6) doskonalenie zarządzania gminą.

Do każdego z celów strategicznych określono cele operacyjne.

Cel strategiczny 1

Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Cele operacyjne

Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości

Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i wspieranie ich działalności na terenie Gminy

Działaniami proponowanymi w w/w obszarze dla władz Gminy są:

promowanie Gminy Ostrówek jako miejsca przyjaznego inwestorom, podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą, inicjowanie i wspieranie działań dążących do założenia pro-rozwojowej organizacji pozarządowej umożliwiającej gminie pozyskiwanie środków zewnętrznej na rozwój przedsiębiorczości, przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania, wypracowanie programu współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, stworzenie systemu zachęt dla zewnętrznych inwestorów, powołanie Gminnej Rady Przedsiębiorców – organu doradczego przy Wójcie Gminy.

Cel strategiczny 2

Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej

Cele operacyjne

Rozwój sieci kanalizacyjnej

Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej

Proponowane działania w ramach realizacji powyższego celu operacyjnego to:

poprawa gospodarki ściekowej poprzez budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach oraz rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków, wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych, budowa i modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej, inwestycje związane z

poprawą świadczenia usług dostawy wody tj. dążenia do jak najlepszych parametrów wody oraz niezawodności w jej dostawie poprzez działania innowacyjne na stacjach uzdatniania wody.

Cel strategiczny 3

Ochrona środowiska naturalnego

Cele operacyjne

Ochrona terenów zielonych

Ochrona gleb przed degradacją

Ochrona wód powierzchniowych

Ochrona powietrza atmosferycznego

Promocja i realizacja systemu gospodarki odpadami

Proponowane działania:

utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego, rozwój gałęzi przemysłu przyjaznych środowisku, preferowanie lokalizacji podmiotów gospodarczych o technologiach małoodpadowych i bezodpadowych lub stosujących zamknięte obiegi wody, wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy, dalsze utrzymywanie drożności rowów melioracyjnych, realizacja programu gospodarki ściekowej w gminie, wspieranie technik spalania i przechodzenia na techniki ekologicznie bezpieczniejsze, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (obecnie 8 podmiotów posiada lub jest w trakcie oczekiwania na wydanie decyzji środowiskowej w zakresie planowanej inwestycji fotowoltaicznej o mocy do 2 MW, podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości składowanych odpadów komunalnych poprzez doskonalenie systemu segregacji odpadów, informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia przy usuwaniu i utylizacji pokryć dachowych oraz innych elementów zawierających azbest np. eternit.

Cel strategiczny 4

Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej

Cele operacyjne

Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej

Kultywowanie i rozwój kultury i dziedzictwa regionu

Proponowane działania:

podjęcie działań służących do budowania marki Gminy, wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki, promowanie nowej oferty turystycznej na targach i wystawach na poziomie regionalnym, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim, zwiększenie nakładów na promocję gminy na zewnątrz, budowa boisk sportowych i placów zabaw, rozwój ofert kulturalnej oraz uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, wsparcie dla prywatnych projektów zwiększania atrakcyjności gminy, zapewnienie mieszkańcom dostępu do współczesnych form aktywności, rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców.

Cel strategiczny 5

Poprawa jakości życia mieszkańców

Cele operacyjne

Poprawa istniejącej oferty edukacyjnej

Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców

Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych

Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym dzieci, młodzieży i seniorów

Proponowane działania:

zwiększenie bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej, rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspieranie rozwoju publicznych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w gminie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do zabezpieczenia potrzeb socjalnych mieszkańców gminy, w tym. rozwój usług opiekuńczych i terapeutycznych skierowanych do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, osób starszych i niepełnosprawnych, doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego w gminie – współdziałanie władz gminy z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych (pożary, podtopienia, powodzie), wypadków drogowych, awarii technicznych oraz innych miejscowych zdarzeń, wspieranie osób bezrobotnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, wspieranie procesu kształcenia ustawicznego osób dorosłych, działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem, zacieśnianie współpracy szkół gminnych na szczeblu krajowym i międzynarodowym – organizacja wspólnych projektów, imprez, wymiany młodzieży, rozszerzenie oferty zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży – stworzenie oferty uzupełniającej w stosunku do szkół, aktywne działania mające na celu stworzenie i wspieranie organizacji pozarządowej która będzie mogła aplikować o zewnętrzne źródła finansowania dla projektów, dla których gmina nie jest lub nie może być beneficjentem, wspieranie działań zwiększających partycypację społeczną.

Cel strategiczny 6

Doskonalenie zarządzania gminą

Cele operacyjne

Podnoszenie kwalifikacji urzędników

Poprawa świadczenia usług w Urzędzie Gminy

Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój

Działania na rzecz promocji gminy

Proponowane działania:

promowanie samokształcenia pracowników samorządowych, podnoszenie kwalifikacji w zakresie możliwości pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, wdrożenie usług w formie elektronicznej na potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców, wprowadzenia przez gminę systemu zachęt i udogodnień stymulujących przyrost naturalny, dalsze aktywne pozyskiwanie środków w ramach dostępnych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych mechanizmów finansowych, planowanie budżetu z uwzględnieniem wkładów własnych do projektów, stworzenie atrakcyjnego wizerunku gminy (w oparciu głównie o lokalną przedsiębiorczość, turystykę, tereny zielone itp.), współpraca z mediami w zakresie informowania o działalności władz gminy, współpraca z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą, zwiększenie obecności gminy w Internecie, w tym poprawa wyglądu i dostępności stron internetowych gminy oraz tworzenie grup tematycznych na portalach społecznościowych.

5. Wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym

W odpowiedzi na ogłoszenie prasowe o możliwości składania wniosków dotyczących zmiany przeznaczenia działek w obowiązującym Studium, do Urzędu Gminy Ostrówek

wpłynęły wnioski od mieszkańców, przedsiębiorców z obszaru gminy oraz zainteresowanych inwestowaniem na jej obszarze. Znaczna ich część dotyczyła przeznaczenia działek na tereny budowlane, w szczególności na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjnej. Drugą liczną grupą były wnioski dotyczące przeznaczenia działek pod lokalizację elektrowni wiatrowych lub fotowoltaicznych. Ponadto do Urzędu Gminy w Ostrówku wpłynął wniosek PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów o uwzględnienie w studium projektowanych granic wyrobiska górniczego, zwałowiska zewnętrznego, obszaru górniczego i terenu górniczego dla odkrywki „Złoczew”, projektowanej linii kolejowej Bełchatów-Złoczew, obszaru udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Złoczew”.

II Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego

1. Położenie i powiązania zewnętrzne

Gmina Ostrówek jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie wieluńskim.

Gmina graniczy:

- od północy - z gminą Złoczew (powiat sieradzki),
- od wschodu - z gminą Konopnica i Osjaków (powiat wieluński),
- od południa - z gminą Wieluń i Czarnożyły (powiat wieluński),
- od zachodu - z gminą Lututów (powiat wieruszowski).

Powierzchnia gminy wg danych Głównego Urzędu Statystycznego wynosi 10 138 ha, co stanowi 10,9% powierzchni powiatu.

Administracyjnie gmina podzielona jest na 13 sołectw. Są to:

- sołectwo Bolków,
- sołectwo Dębiec,
- sołectwo Dymek,
- sołectwo Janów,
- sołectwo Milejów,
- sołectwo Niemierzyn,
- sołectwo Nietuszyna,
- sołectwo Okalew,
- sołectwo Ostrówek,
- sołectwo Rudlice,
- sołectwo Skrzywno,
- sołectwo Wielgie,
- sołectwo Wola Rudlicka.

Gmina Ostrówek charakteryzuje się korzystnym układem powiązań zewnętrznych za pośrednictwem dróg: ekspresowej, krajowej i wojewódzkiej. Najważniejszą rolę odgrywa droga krajowa nr 45 relacji Złoczew – Wieluń – Praszka – Kluczbork – Bierdzany – Opole.

Miejscowość gminna oddalona jest od Wielunia o 15 km, od Sieradza o 35 km, a od Łodzi o około 80 km.

2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

2.1. Struktura funkcjonalna

Gmina Ostrówek jest gminą rolniczą. Funkcjonalnie gminę można podzielić na dwie części: zachodnią, gdzie w krajobrazie dominują tereny rolne i jednostki osadnicze oraz wschodnią, z wyraźną przewagą lasów. Powierzchnia użytków rolnych zajmuje 68,8% powierzchni gminy. Podstawową funkcją przestrzenną poszczególnych miejscowości jest produkcja rolnicza, uzupełniona funkcją mieszkalną i usługową. Kolejnym elementem silnie zaznaczającym się w przestrzeni są lasy i grunty zadrzewione. Udział powierzchni gruntów leśnych w gminie wynosi 27,1%. Największe kompleksy leśne występują we wschodniej części gminy. W krajobrazie gminy dominującą formą są rozległe użytki rolne, otaczające zespoły osadnicze.

Sieć osadnicza jest równomiernie rozmieszczona na obszarze gminy, przede wszystkim w postaci pasm zabudowy wzdłuż tras komunikacyjnych. Na taki charakter zagospodarowania wsi, znajdujących się na terenie gminy, wpływ ma przede wszystkim dominująca funkcja terenów, tj. produkcja rolnicza. Negatywnym skutkiem takiego typu ukształtowania tkanki osadniczej jest brak wyraźnych granic pomiędzy miejscowościami. Rozciąganie zabudowy przy głównych ciągach komunikacyjnych wpływa niekorzystnie na jakość przestrzeni i uniemożliwia wyodrębnienie centrów miejscowości. Ten typ zagospodarowania dominuje w większości wsi na obszarze gminy. We wsiach o słabo wykształconej strukturze przestrzennej zabudowa lokalizowana jest w sposób luźny i w większości nie stanowi zwartych zespołów. Sporadycznie zagrody tworzą skupiska, jednak o nieznacznych rozmiarach przestrzennych. Wyjątek stanowią wsie Ostrówek, Skrzywno i Wielgie, które rozplanowane są na bardziej złożonej siatce ulic. W przypadku Ostrówka możliwe jest także wyodrębnienie centrum na przecięciu głównych dróg wiodących przez tę miejscowość.

Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miejscowość Ostrówek. Położenie w centralnej części gminy zapewnia dostępność najważniejszych usług dla wszystkich mieszkańców gminy. Miejscowość gminna, z racji swojej lokalizacji oraz administracyjnego znaczenia, pełni rolę lokalnego ośrodka stymulującego rozwój sąsiadujących wsi. Skupia większość urzędów i instytucji, w tym: Urząd Gminy, Gminną Bibliotekę Publiczną, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu, oddział Rejonowego Banku Spółdzielczego w Lututowie,

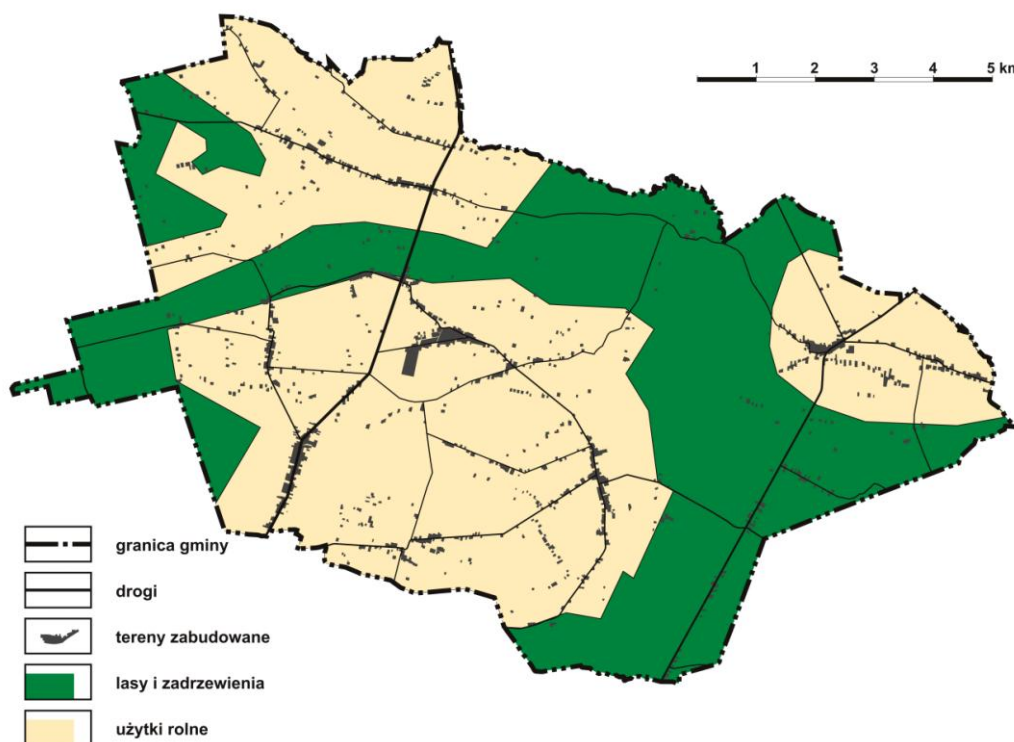

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku oraz jednostki oświatowe. Poza miejscowością gminną największe wsie sołeckie to: Skrzywno i Okalew. Większość sołectw ma charakter typowo rolniczy, który uzupełnia funkcja mieszkaniowa, usługowa oraz rzemiosło. Obecność funkcji usługowej w mniejszych jednostkach osadniczych ogranicza się do placówek oświatowych (Skrzywno, Okalew, Janów, Wielgie) oraz usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

2.2. Struktura zagospodarowania i użytkowania

Analiza przestrzenna gminy Ostrówek pozwala podzielić jej obszar wg poniższego schematu:

Schemat struktury zagospodarowania gminy Ostrówek

Źródło: Opracowanie własne

Na obszarze gminy dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Uzupełnia ją zabudowa usługowa, w szczególności usługi handlu, usługi kultu religijnego oraz strażnice OSP. Najważniejsze dla mieszkańców funkcje usługowe - administracja, ochrona zdrowia, oświata i handel zlokalizowane są w Ostrówku. W pozostałych wsiach obecność funkcji usługowej ogranicza się do placówek oświatowych (Skrzywno, Okalew, Janów, Wielgie) oraz usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców. Funkcja produkcyjna

ma w gminie znaczenie marginalne.

Analiza terenów zabudowy wskazuje na równomierne rozmieszczenie na terenie gminy. Rezerwy terenowe, niższe ceny nieruchomości oraz dobra dostępność komunikacyjna stanowią o wysokiej popularności terenów wiejskich. W terenach tych zauważalny jest jednak deficyt funkcji służących integracji mieszkańców w postaci usług publicznych, terenów zieleni czy przestrzeni publicznych. Integracji nie sprzyja także układ zabudowy, sprowadzający się w zasadzie do obudowania istniejących dróg.

Przy planowaniu nowej zabudowy głównym celem powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tkanką przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną, podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Istniejącą strukturę użytkowania gruntów w gminie w 2014 r. przedstawia poniższa tabela.

Grupa użytków gruntowych	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia (ha)
użytki rolne	grunty orne	4 966
	sady	51
	łąki trwałe	1 033
	pastwiska trwałe	620
	grunty rolne zabudowane	221
	grunty pod stawami i rowami	82
grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	2 749
grunty pod wodami	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi i stojącymi	26
grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe	5
	tereny inne zabudowane	8
	tereny rekreacji i wypoczynku	2
	drogi i inne tereny komunikacyjne	245
użytki ekologiczne	użytki ekologiczne	22

nieużytki	nieużytki	107
tereny różne	tereny różne	1
SUMA		10 138

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

W użytkowaniu ziemi przeważają grunty orne stanowiące 49,0% ogólnej powierzchni. Lasy występują głównie we wschodniej części gminy i stanowią 27,1% ogólnej powierzchni. Znaczny odsetek powierzchni gminy zajmują tereny łąk i pastwisk. Użytki te zajmują w sumie blisko 16,3% powierzchni gminy.

2.3. Stan prawny gruntów

Na terenie gminy Ostrówek 87% gruntów stanowi własność prywatną. W jej strukturze znaczną część terenu zajmują również obszary stanowiące własność państwową, co wynika głównie ze znacznej powierzchni terenów leśnych, znajdujących się na terenie gminy, których właścicielem, w dużej mierze, jest Skarb Państwa.

2.4. Stan ładu przestrzennego

Ład przestrzenny zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to: *„takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”*.

Do czynników wpływających na jego prawidłowe kształtowanie należy: właściwe rozmieszczenie funkcji, dające jak najwięcej korzyści, bezkonfliktowe sąsiedztwo oraz odpowiednio ukształtowana struktura pionowa (w tym: zachowanie proporcji wysokości, występowanie dominanty) i pozioma (przez którą rozumiemy harmonijną strukturę użytkowania gruntów, odpowiedni kształt i wielkość działek, właściwe usytuowanie względem podmiotów gospodarczych).

Skuteczną metodą, która pozwala na kształtowanie ładu przestrzennego w sposób kompleksowy i skoordynowany, jest opracowanie dla poszczególnych miejscowości planów zagospodarowania przestrzennego, określających przeznaczenie, sposób zagospodarowania i warunki zabudowy, a w przypadku otwartych terenów zieleni, charakteryzujących się wysokimi wartościami przyrodniczymi, podjętyby działania ochronne.

Pomimo faktu, że plan miejscowy jest podstawowym instrumentem służącym realizacji polityki przestrzennej, to jego uchwalenie ma charakter fakultatywny, a jedynie w przypadkach przewidzianych przez ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

– obligatoryjny.

Gmina Ostrówek jest w niewielkiej części objęta ustaleniami planów miejscowych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Narzędziem umożliwiającym kreację przestrzeni i tworzenie zharmonizowanego otoczenia w skali gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, o łącznej powierzchni 444,8 ha, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Ostrówek		
Lp.	Uchwała	Dziennik urzędowy
1.	Nr XXXVI/245/06 Rady Gminy Ostrówek z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Ostrówek w zakresie trasy linii elektroenergetycznej 400kV	Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 310, poz. 2410 z dnia 2 września 2006 r.
2.	Nr III/16/2015 Rady Gminy Ostrówek z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Ostrówek	Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1499 z dnia 13 kwietnia 2015 r.

Z uwagi na ograniczony zasięg oraz znaczne rozdrobnienie obszarów objętych planami, tylko lokalnie i w niewielkim stopniu sprzyjają one zrównoważonemu rozwojowi gminy. Deficyt planów miejscowych oraz brak ukierunkowania i długofalowej strategii zagospodarowania przestrzeni nie sprzyjają zabezpieczeniu potrzeb mieszkańców i inwestorów.

Decyzje o warunkach zabudowy

Ze względu na fakt, iż niewielka powierzchnia gminy jest objęta ustaleniami planów miejscowych, polityka przestrzenna gminy prowadzona jest głównie w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy.

Mankamentem tego rozwiązania jest fakt, iż decyzje te nie muszą być zbieżne z zapisami Studium, co może skutkować niezgodnością pomiędzy kierunkami rozwoju określonymi w studium, a rzeczywistym obrazem gminy.

W związku z nowymi przepisami, określającymi zasady lokalizowania elektrowni wiatrowych oraz nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych, czynnikiem wpływającym na kształtowanie ładu przestrzennego jest także rozmieszczenie turbin wiatrowych na terenie gminy Ostrówek oraz na terenie gmin ościennych. Na terenie gminy Ostrówek zlokalizowane są 4 elektrownie wiatrowe, których lokalizację wskazano na rysunku

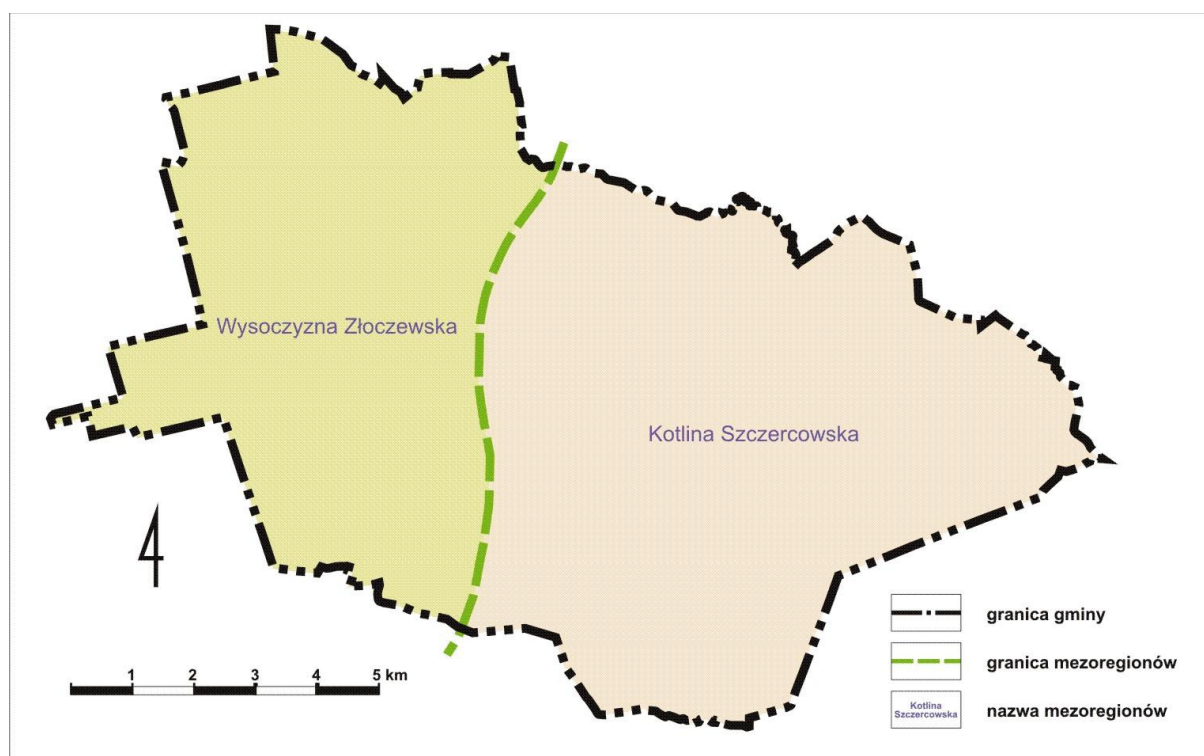
studium. Ponadto na kształt ładu przestrzennego wpływ ma także rozmieszczenie turbin wiatrowych na terenie gminy Czarnożyły.

3. Zasoby i stan środowiska przyrodniczego

3.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Według regionalizacji Jerzego Kondrackiego obszar gminy Ostrówek znajduje się w na styku dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Kotliny Szczercowskiej i Wysoczyzny Złoczewskiej, które wchodzą w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska, należącego do podprovincji Niziny Środkowopolskie.

Regionalizacja fizycznogeograficzna wg. J. Kondrackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie web3.pig.gov.pl

Współczesna rzeźba omawianego terenu, z wyjątkiem dolin rzecznych, przetrwała w mało zmienionej postaci od zlodowacenia Warty, a glacialny porządek rzeźby, związany z arealnym zanikiem lobu południowowielkopolskiego, zachował tutaj swoją czytelność. Tajanie i zanik łądolodu warciańskiego miały charakter powierzchniowy. Szczeliny, tworzące się wśród spękań pokrywy lodowcowej, powodowały bryłowy rozpad łądolodu. Powstały wówczas pagórki moren martwego lodu, kemy, plateau kemowe i równiny wodnolodowcowe, pokrywane gliną zwałową, charakterystyczne dla zachodniej części gminy. Doliny rzeczne,

założone w fazie kataglacialnej zlodowacenia Warty, zostały erozyjnie pogłębione w okresie postglacialnym, a następnie uległy wypełnieniu osadami rzecznyymi w czasie zlodowaceń północnopolskich. Powierzchnię tych osadów współcześnie tworzą rozległe tarasy nadzalewowe w dolinach Oleśnicy i Pysznej. Z fazą kataglacialną zlodowacenia Warty wiązać należy również początki powstania niecek denudacyjnych i płaskodennych dolin, odzwierciedlających organizację splywu powierzchniowego z wysoczyzn ku dolinom, które najlepiej zachowane, można odnaleźć we wschodniej części gminy (na zachód od miejscowości Wielgie), gdzie wysoczyzna morenowa, przez krawędzie i stoki wysoczyznowe, przechodzi w tarasy nadzalewowe starsze rzeki Pysznej. Główna faza rozwoju tych form przypada na okresy peryglacialne zlodowaceń północnopolskich. Do najmłodszych form występujących na terenie gminy zaliczyć należy formy eoliczne powstałe w schyłkowej fazie zlodowacenia bałtyckiego, które można odnaleźć: w okolicy Kolonii Dębiec, na północny-zachód od miejscowości Okalew, na północny-wschód od Dobryszyny i Ostrówka oraz holocenijskie tarasy zalewowe w dolinach rzecznych.

Wymienione powyżej formy rzeźby terenu decydują o urozmaiconym krajobrazie gminy Ostrówek. Najwyżej wyniesiona powierzchnia, zlokalizowana w ramach zespołu pagórków kemowych, usytuowanych na wschód od Okalewa, wynosi 198,7 m n.p.m. Najniżej usytuowany jest północno-wschodni obszar gminy, znajdujący się w dolinie rzeki Pysznej, gdzie rzędne terenu kształtują się na poziomie około 160,4 m n.p.m. Różnica wysokości względnych wynosi 38,3 m, przy czym lokalnie waha się ona od kilku do kilkunastu metrów. Średnio rzędne terenu w części zachodniej gminy kształtują się na poziomie około 170-180 m n.p.m., podczas gdy w części wschodniej wynoszą około 160-170 m n.p.m.

3.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Ostrówek, pod względem budowy geologicznej, położony jest w zachodniej części monokliny przedsudeckiej, w granicach mniejszej jednostki tektonicznej, zwanej monokliną kalisko-złoczewską, na pograniczu synklinorium szczecińsko-łódzko-miechowskiego (niecka mogileńsko-łódzka). Dominującą rolę w budowie geologicznej gminy mają utwory jury, neogenu i czwartorzędu.

Utwory jury górnej stanowią podłoże osadów kenozoicznych prawie na całym obszarze gminy. Mają one miąższość od kilkunastu do kilkuset metrów i są wykształcone w postaci wapieni marglistych i margli. W głównej mierze są to utwory oksfordu. Skąły kimerydu stwierdzono w utworach wiertniczych w okolicy Okalewa. Strop utworów jury występuje na głębokości od 25 m p.p.t w Skrzyńkach i Borowcu, do około 65 m w miejscowości Wielgie.

Utwory neogenu występują powszechnie, pokrywając urozmaiconą powierzchnię utworów mezozoicznych (poza południową częścią gminy znajdującą się w okolicy Nietuszyny). Średnia ich miąższość waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów i składa się przeważnie z piasków kwarcowych drobno i średnioziarnistych, ilów i mułków, które miejscami zawierają przewarstwienia ciemnobrunatnych piasków i węgla brunatnego. W rejonie rowu tektonicznego Złoczew, którego południowo-zachodni fragment zlokalizowany jest na terenie gminy Ostrówek, wartości te mogą przekraczać 300 m (w centralnej części rowu). W utworach miocenu rowu złoczewskiego, wyróżnia się dwie serie: serię węglową o miąższości 95-138 m z warstwami węgla brunatnego przedzielonymi warstwami płonnymi ilów, mułków, piasków, gytii i kredy jeziornej oraz serie nadwęgloną o miąższości 120-165 m złożoną z drobnoziarnistych i pyłowych piasków kwarcowych oraz ilów szarobrunatnych ze szczątkami roślin i miejscami z wkładkami ksylitów.

Osady czwartorzędowe występują na całym obszarze opracowania. Reprezentowane są one przez utwory lodowcowe, wodnolodowcowe, eoliczne, pochodzenia rzeczno-roślinnego. Łądolód transgredował na tym terenie kilkakrotnie, dostarczając dużo zróżnicowanych osadów. W okresach glacialnych akumulowały się gliny zwałowe, a w czasie ociepleń powstawały osady fluwioglacjalne o frakcji żwirowo, żwirowo – piaszczystej. Powtarzające się glacjały i interglacjały, zmieniając kolejno obraz budowy geologicznej, spowodowały, że ostateczny profil osadów czwartorzędowych odznacza się znaczną zmiennością, a ich miąższość waha się od kilku do około 30-45 m, przy czym można przyjąć, że główne elementy budowy geologicznej czwartorzędu ukształtowane zostały w okresie zlodowaceń środkowopolskich i młodszych. W czasie zlodowaceń północnopolskich, w strefie klimatu peryglacialnego nastąpiło wysokie zasypanie szerokich dolin rzecznych. Osady rzeczne budują rozległe powierzchnie tarasów nadzalewowych wyższych Oleśnicy i Pysznej, które wykształciły się w postaci piasków drobno i średnioziarnistych, dobrze wysegregowanych. W fazie schyłkowej zlodowacenia bałtyckiego akumulowane były piaski rzeczne tarasów nadzalewowych niższych, które są włożone w rozcięte powierzchnie osadów wyższych. Z reguły mają one miąższość do 6 m i są zbudowane z piasków różnoziarnistych przewarstwionych drobnymi żwirami.

Czwartorzęd nierozdzielony reprezentowany przez piaski eoliczne i piaski eoliczne w wydmach. Tworzą one niezbyt rozległe, nieregularne pokrywy na obszarach tarasów nadzalewowych i na wysoczyznach. Pokrywy eoliczne są różnej miąższości i tworzą je piaski żółte, drobno i średnioziarniste, miejscami pyłowate. Miąższość ich od kilku do kilkunastu metrów.

Osady holoceniowe występują w dnach współcześnie funkcjonujących dolin rzecznych i reprezentowane są przez piaski rzeczne, częściowo humusowe, dość dobrze wysegregowane, z nieznaczną domieszką mułków i żwirów. Miąższość osadów rzecznych

osiąga maksymalnie kilka metrów.

3.3. Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie gminy znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- złożo Okalew II – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 5,371 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 1034, 1033/4, 1035, w miejscowości Okalew. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 403 tys. ton,
- złożo Okalew IV – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 4,155 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 372, 373/1, 1188, 1190/1, 1192, w miejscowości Okalew. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 463 tys. ton,
- złożo Okalew V (pole A, B, C) – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 5,862 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 367, 975/1, 977, 979, 981, 983, 985, w miejscowości Okalew. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 969 tys. ton,
- złożo Ostrówek III – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 3,260 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 423 i 424, w miejscowości Ostrówek. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 599 tys. ton,
- złożo Ostrówek V (pole A, B) – złożo kruszywa naturalnego, zlokalizowane na działkach nr ewid. 363, 364, 365, 366/2, 367/2, 368, 1114, 1115/2 w miejscowości Ostrówek. Zgodnie z bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 1 mln 62 tys. ton. Pole B złoża Ostrówek V zostało zrekultywowane w kierunku wodnym i rolnym, jednak nie dokonano rozliczenia zasobów złoża kopaliny,
- złożo Ostrówek VII – złożo kruszywa naturalnego o powierzchni 3,089 ha, zlokalizowane na działkach nr ewid. 419/2, 420, 421, w miejscowości Ostrówek. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 768 tys. ton,
- złożo Ugoda Niemierzyn – złożo kruszywa naturalnego, zlokalizowane na działkach nr ewid. 63, 64, 65, 66, 67, 68/1, w miejscowości Ugoda Niemierzyn. Zasoby pozabilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 786,44 tys. ton,
- złożo Złoczew (złożo częściowo zlokalizowane na terenie gminy) – złożo węgla brunatnego. Zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 611 mln 969 tys. ton.

Źródło: *Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce – stan na 31 grudnia 2016 r.*

3.4. Tereny i obszary górnicze

W granicach gminy Ostrówek występują następujące obszary i tereny górnicze

związane z eksploatacją złóż:

- teren i obszar górniczy Okalew IIA
 - koncesja znak: ROV.7422.148.2012.AR z dnia 21 września 2012 r., ustanowiona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego, na wydobywanie kopaliny ze złoża „Okalew II”. Termin ważności: 31 grudzień 2027 r.,
- teren górniczy Okalew V, obszar górniczy Okalew V – Pole A, obszar górniczy Okalew V – Pole B, obszar górniczy Okalew V – Pole C
 - koncesja znak: ROV.7422.113.2012.AR z dnia 27 sierpnia 2012 r., ustanowiona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego, na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Okalew V”. Termin ważności: 31 grudnia 2027 r.,
- teren i obszar górniczy Ostrówek IIIA
 - koncesja znak: RŚV.7422.102.2013.AR z dnia 5 czerwca 2013 r., ustanowiona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego, na wydobywanie kruszywa naturalnego (piasku) ze złoża „Ostrówek III”. Termin ważności: 31 grudnia 2028 r.,
- teren i obszar górniczy Ostrówek VII
 - koncesja znak: ROV.7422.14.2012.AR z dnia 22 lutego 2013 r., ustanowiona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego, na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Ostrówek VII”. Termin ważności: 31 grudnia 2028 r.,
- teren i obszar górniczy Ugoda Niemierzyn A
 - koncesja znak: ROV.7422.184.2012.AR z dnia 9 listopada 2012 r., zmieniona decyzją znak: RŚV.7422.163.2016.2017.AR z 28 kwietnia 2017 r. Marszałka Województwa Łódzkiego, na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Ugoda Niemierzyn A”. Termin ważności: 31 grudnia 2046 r.

3.5. Warunki hydrogeologiczne

Według atlasu hydrogeologicznego obszar gminy Ostrówek położony jest w makroregionie centralnym, regionie śląsko-krakowskim XII, w subregionie jurajskim XII3. Użytkowe poziomy wodonośne związane są tu z utworami mezozoiku i kenozoiku. Zgodnie z przedstawioną budową geologiczną, piętra wodonośne występują w utworach czwartorzędu, neogenu i jury.

Zasięg występowania czwartorzędowego poziomu wodonośnego jest ograniczony. W jego obrębie można wyróżnić trzy regiony hydrogeologiczne: współczesnych dolin rzecznych, obszarów akumulacji glacyfluwialnej oraz wysoczyzn morenowych. Rejon współczesnych dolin rzecznych charakteryzuje się niezbyt dużą miąższością, najczęściej w przedziale 10-20 m, ale może osiągać nawet 30 m. Wody podziemne występują tu płytko, przeważnie do 5 m i charakteryzują się swobodnym zwierciadłem. Zasilanie warstwy tego

regionu odbywa się z infiltracji wód opadowych i powierzchniowych, jak również drogą dopływu podziemnego z obszarów otaczających wysoczyzn, które przykryte są osadami wodnolodowcowymi. Rejon obszarów akumulacji glacyfluwialnej występuje po prawej stronie doliny Pysznej. Warstwa wodonośna związana jest tam z osadami piaszczysto-żwirowymi o miąższości przeważnie 5-20 m. Wody w rejonach wysoczyzn polodowcowych występują w osadach piaszczysto-żwirowych, poprzedzielanych utworami słabo przepuszczalnymi, głównie glinami zwałowymi. Są to wody zalegające płytko, zasilane poprzez bezpośrednią infiltrację wód atmosferycznych. Zwierciadło ich podlega znacznym wahaniom, zależnie od pór roku i zmian klimatycznych. Wody poziomu czwartorzędowego ujmowane są dwiema studniami zlokalizowanymi w Ostrówku, w tym:

- studnia na terenie dawnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” – o głębokości 36,0 m, wydajność eksploatacyjna studni – 6,1 m³/h, przy depresji 2,7 m, wydajność maksymalna studni – 6,1 m³/h, współczynnik filtracji warstwy wodonośnej – 0,000380 m/s, głębokość zwierciadła nawierconego – 31,5 m, głębokość zwierciadła ustalonego – 13,5 m, rzędna wysokościowa – 178,694 m n.p.m.,
- studnia na terenie dawnej odchowalni piskląt SKR – o głębokości 32,5 m, wydajność eksploatacyjna studni – 28,0 m³/h, przy depresji 7,3 m, wydajność maksymalna studni – 29,63 m³/h, współczynnik filtracji warstwy wodonośnej – 0,000314 m/s, głębokość zwierciadła nawierconego – 27,0 m, głębokość zwierciadła ustalonego – 8,0 m, rzędna wysokościowa – 176,926 m n.p.m.

Poza powyższymi studniami wody czwartorzędowe ujmuje też studnia Domu Opieki Społecznej w Skrzynnie o głębokości 27,0 m, wydajność eksploatacyjna studni – 7,56 m³/h, przy depresji 1,0 m, głębokość zwierciadła nawierconego – 11,0 m, głębokość zwierciadła ustalonego – 5,0 m.

Z gospodarczego punktu widzenia wody czwartorzędowe nie przedstawiają większego znaczenia.

Występowanie wód w utworach neogenu jest związane z seriami piasków, przeważnie drobnoziarnistych miocenu. Stanowią one część rowu Złoczewa, przy czym w ramach gminy brak jest ujęć pozyskujących wodę z tego piętra.

Główny poziom użytkowy w osadach jury górnej związany jest z utworami oksfordu. Charakteryzuje się on bardzo dobrą wodoprzepuszczalnością, ze względu na system szczelin, a także istnienie obszarów bezpośredniego zasilania. Omawiany poziom prowadzi z reguły wody pod ciśnieniem. Lustro wody górnego jurajskiego poziomu wodonośnego nawiercone na rzędnej występowania stropu wapieni 118,16 m n.p.m w Ostrówku, stabilizuje się na rzędnej 163,6 m n.p.m. w odwiertach w Skrzynnie. Z tego poziomu zasilane są dwa gminne ujęcia wody, w tym:

- ujęcie wody w Ostrówku (znajdujące się na terenie dawnego Ośrodka Rolnego SKR) –

składa się ze studni nr 1 i 2. Wody z poziomu jurajskiego nawiercono tu odpowiednio na głębokości 65,0 i 66,0 m ppt, a napięte zwierciadło stabilizuje się na głębokości 19,5 i 21,7 m ppt. Zasoby ujęcia ustalono w wysokości 95,0 m³/h, przy depresji 5,5 m, współczynnik filtracji warstwy wodonośnej – 0,000279 m/s, rzędna wysokościowa – 183,16 m n.p.m.,

- ujęcie wody w Wielgim - o głębokości 80,0 m, wydajność eksploatacyjna studni – 74,0 m³/h, przy depresji 1,5 m, wydajność maksymalna studni – 60,0 m³/h, współczynnik filtracji warstwy wodonośnej – 0,000583 m/s, głębokość zwierciadła nawierconego – 58,2 m, głębokość zwierciadła ustalonego – 17,6 m, rzędna wysokościowa – 178,654 m n.p.m.

Wodami jurajskimi zasilana jest także studnia na terenie szkoły podstawowej w Skrzynnie o głębokości 41,0 m, wydajność eksploatacyjna 9,0 m³/h, przy depresji 6,0 m, głębokość zwierciadła nawierconego – 28,0 m, a głębokość zwierciadła ustalonego – 5,0 m, rzędna wysokościowa – 169,0 m n.p.m.

Nieeksploatowane ujęcie wody Piskornik, które miało stanowić źródło zaopatrzenia w wodę dla Wielunia ujmuje wodę z zasobów wód czwartorzędowych i jurajskich. Składa się ono z 7 studni. Jego wspólne zasoby dla czwartorzędu ustalono w wysokości 470 m³/h, przy depresji 4,45 m, dla jury górnej w wysokości 63 m³/h, przy depresji 45 m.

Parametry studni w Piskorniku określono w poniższej tabeli:

numer studni zgodnie z Dokumentacją hydrogeologiczną	głębokość otworu (m)	stratygrafia ujętego płetra wodonośnego	wydajność eksploatacyjna (m ³ /h)	depresja (m)	wydajność maksymalna (m ³ /h)	współczynnik filtracji warstwy wodonośnej (m/s)	głębokość zwierciadła nawierconego (m)	głębokość zwierciadła ustalonego (m)	rzędna wysokościowa (m n.p.m.)
I	80,0	jura	30,5	28,15	30,52	0,0000129	32,0	2,00	167,50
IV	131,0	jura	42,0	35,00	50,09	0,000090	99,5	1,70	167,71
1	42,5	czwartorzęd	210,0	5,20	202,00	0,000443	41,0	1,70	167,71
2	33,0	czwartorzęd	185,0	7,60	184,93	0,000772	31,0	1,65	167,84
3	35,0	czwartorzęd	52,5	10,85	66,41	0,0000814	25,5	1,45	167,68
5	41,0	czwartorzęd	162,0	15,00	178,80	0,000188	37,5	2,30	168,28
6	35,0	czwartorzęd	126,0	13,25	145,25	0,000129	32,0	1,40	167,88

Wodami jurajskimi oraz wodami neogenu zasilana jest studnia Domu Opieki Społecznej w Skrzynnie o głębokości 30,0 m, wydajności eksploatacyjnej wynoszącej 10,8 m³/h, przy depresji 10,1 m, współczynnik filtracji warstwy wodonośnej wynosi 0,0000552 m/s, głębokość zwierciadła nawierconego – 23,0 m, głębokość zwierciadła ustalonego – 1,6 m, rzędna wysokościowa – 165,4 m n.p.m.

Teren gminy nie znajduje się w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych.

3.6. Sieć hydrograficzna

Głównym ciekim odwadniającym obszar gminy jest rzeka Pyszna, będąca dopływem Oleśnicy, która z kolei stanowi lewostronny dopływ Warty. Dolina Pysznej jest

miejscami szeroka, z zawikłaną i bogatą siecią rzeczną. Na całym obszarze liczne są mniejsze ciek i rowy melioracyjne. Są to rzeki nizinne, z małymi spadkami o krętych korytach i z zabagnionymi dolinami, pocięte siecią kanałów odwadniających.

Teren gminy jest ubogi w naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia terenu. Największe z nich znajdują się w miejscowości Ostrówek – są to zbiorniki na terenie parku w zespole dworsko-parkowym oraz zbiornik przy drodze krajowej, powstały w wyniku rekultywacji złoża. Większą powierzchnię zajmują również stawy w Bolkowie, Rudlicach i Piskorniku. Oczka wodne występują też w obrębie lasów na siedliskach wilgotnych oraz na terenach bagnisk śródleśnych. Zbiorniki te stanowią cenny element krajobrazu gminy oraz pełnią rolę ważnych rezerwuarów wodnych.

3.7. Gleby

Zróźnicowanie typologiczne i gatunkowe gleb jest uwarunkowane wieloma czynnikami, do których zaliczyć należy: rodzaj skały macierzystej, klimat (mikroklimat), rzeźbę terenu (mikrorzeźbę), hydrosferę, organizmy roślinne i zwierzęce, działalność człowieka oraz długość okresu, w którym ten proces przebiegał (wiek gleby). O jej przynależności typologicznej może decydować cały zespół wymienionych składników glebotwórczych lub tylko jeden. Rodzaj gleby uzależniony jest od genezy skały macierzystej, na której powstała (np. utwory fluwioglacjalne, eoliczne itd.), a o gatunku gleby – grupa granulometryczna (uziarnienie jakie wykazuje charakteryzowana gleba np.: piasek luźny, piasek gliniasty itd.).

Teren zajmowany przez gminę Ostrówek należy do trzech regionów gleboworolniczych (wg IUNG Puławy 1977): brąszewicko – lututowskiego (część zachodnia), osjakowskiego (część wschodnia) oraz złoczewsko – konopnickiego (część północno – wschodnia). Region brąszewicko – lututowski obejmuje gleby wytworzone przeważnie z piasków wodno – lodowcowych niskiej jakości. Przeważają tu piaski luźne lub słabo gliniaste, zaliczane do gleb pseudobielicowych i bielicowych, sporadyczne występują tu gleby brunatne i silnie spiaszczone czarne ziemie. Wśród użytków zielonych dominują gleby murszowe i murszowate, rzadziej spotykamy torfy. Lasy zajmują gleby najsłabsze, położone na wzniesieniach. W regionie osjakowskim dominują gleby pseudobielicowe i bielicowe, rzadziej spotykamy czarne ziemie oraz gleby brunatne wylugowane. Wytworzyły się one głównie z piasków wodno – lodowcowych i z reguły zaliczane są do niskich klas bonitacyjnych. W dolinach rzecznych występują gleby aluwialne (mady niskiej jakości). Na terenie regionu złoczewsko - konopnickiego dominują gleby wytworzone z glin, zaliczane najczęściej do gleb brunatnych właściwych lub wylugowanych.

3.8. Warunki klimatu lokalnego

Położenie fizyczno - geograficzne gminy powoduje, że nad jego obszar napływają różnorodne masy powietrzne. Dominują tutaj masy powietrza polarno - morskiego i polarno - kontynentalnego, wywołujące dużą dobową i roczną zmienność pogody.

W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną najczęściej występującymi kierunkami wiatru są: zachodni i południowo - zachodni, stosunkowo duży jest też udział kierunków: wschodniego, południowo - wschodniego i południowego, najrzadziej występują wiatry północne. Średnia miesięczna prędkość wiatru wynosi 4,0 m/s.

Największe średnie miesięczne zachmurzenie przypada na listopad i grudzień, najmniejsze na sierpień i wrzesień. W ciągu roku przypada średnio 150 dni pochmurnych i 100 dni pogodnych. Średnia wartość nasłonecznienia w ciągu roku wynosi 5 godzin na dobę. Największe miesięczne nasłonecznienie obserwuje się w czerwcu, najmniejsze w grudniu.

Elementy klimatu wywierają duży wpływ na kształtowanie się temperatury powietrza. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,1 °C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń (-21,9 °C), a najcieplejszym lipiec (17,9 °C). Średnia roczna amplituda temperatur wynosi 19,8 °C. Liczba dni bardzo mroźnych (z temperaturą maksymalną niższą od -10 °C) wynosi średnio 15,5 w ciągu roku, natomiast średnia roczna liczba dni upalnych (z temperaturą maksymalną wyższą od 30 °C) wynosi 10.

Średnia wilgotność w ciągu roku wynosi 60% i jest zbliżona do siebie w poszczególnych miesiącach. Bardzo istotnym elementem klimatycznym są opady atmosferyczne, ich roczna średnia suma wynosi 606 mm. Największą ilością opadów charakteryzuje się lipiec (96 mm), najmniejszą październik (33 mm).

3.9. Szata roślinna

Szata roślinna gminy Ostrówek jest dość urozmaicona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalne (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi).

Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia zajmują obszar 2 749 ha, stanowiąc 27,1% powierzchni gruntów w gminie. Największy kompleks lasów znajduje się we wschodniej części gminy, gdzie sąsiaduje on z doliną rzeki Pysznej. Pozostałe lasy są niewielkie i wykazują duże rozproszenie. Wykazują one średnią żyzność siedlisk, a w strukturze drzewostanów dominują bory sosnowe z niewielkim udziałem drzewostanów dębowych, świerkowych i bukowych o niskiej zasobności. Na terenach podmokłych występują skupiska olszy.

Do cennych ekosystemów związanych z nieleśnymi formacjami zaliczyć należy

zespoły roślinności łąkowej, występujące w dolinach rzek (głównie rzeki Pysznej), mniejszych cieków oraz naturalnych obniżeniach terenu.

Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy, charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego, w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna, zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

3.10. Świat zwierząt

Faunę gminy reprezentują gatunki, z których większość spotykana jest również w pozostałych częściach województwa i kraju. Poszczególne gatunki zwierząt związane są z określonymi ekosystemami krajobrazami, w tym: leśnym, dolinami rzecznyymi, zbiornikami wodnymi (sztucznymi i naturalnymi) oraz krajobrazem wiejsko-rolniczym. W faunie borów, zwłaszcza suchych, znaczny udział mają gatunki owadów związanych pokarmowo z sosną (przy czym wiele z nich to znane szkodniki lasów). Występują tu również typowe dla Polski środkowej gatunki płazów (np. ropucha szara, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta) i gadów (w tym: jaszczurka zwinka, która zasiedla suche i nasłonecznione okrajki borów, padalec, żmija zygzakowata, a na terenach wilgotnych zaskroniec). Fauna ssaków jest bardzo zróżnicowana, występują tu bowiem zarówno duże parzystokopytne, jak i drobne ssaki. Dość pospolicie spotyka się tu sarnę i dziką, jakkolwiek jego stan liczebny jest trudny do ustalenia. Z rzędu ssaków owadożernych występuje: jeż, kret, ryjówka. Wśród gryzoni: nornica ruda, mysz leśna, mysz zaroślowa i wiewiórka ruda. Bogactwo fauny krajobrazu rolniczego zależy przede wszystkim od stopnia jego mozaikowości oraz intensywności prowadzonej tam gospodarki. Na suchych pastwiskach spotkać można okazałe muchówki, np. bąka bydłęcego i drapieżnego łowika szerszeniaka. Świat ptaków jest dość bogaty. Występuje tu bażant, kuropatwa, krzyżówka, głowienek, łabędź niemy. Od około 15 lat spotkać można również żurawia białego (jego łęgowiska to torfowiska Rudlic, Jackowskiego, Kuźnicy i stawy w Ostrówku), czaplę siwą, bociana czarnego (którego występowanie stwierdzono na łąkach za stawami podworskimi w Ostrówku). Na obszarach rolniczych spotykamy ptaki pochodzące z różnych środowisk - leśnych i nieleśnych. Jak we wszystkich typach krajobrazów dominują tu gatunki leśne, które przystosowały się do śródpolnych i osiedlowych zadrzewień, sadów, żywopłotów, drzew rosnących wśród szlaków komunikacyjnych. Najliczniejszymi ssakami upraw rolnych są gryznie, głównie norniki. Z gatunków łownych występują tu królik, zając i polna populacja sarny, które występują również na użytkach zielonych. W sąsiedztwie siedzib ludzkich występują gatunki charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych. Pojawienie się niektórych gatunków

świata zwierzęcego, w tym: bobra, bociana czarnego, żurawia, jest świadectwem czystości środowiska naturalnego gminy Ostrówek.

3.11. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze gminy Ostrówek występują zarówno wielkoobszarowe jak i indywidualne formy ochrony przyrody, w tym:

- park krajobrazowy,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

3.11.a. Park krajobrazowy

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

We wschodniej części gminy (w ramach sołectwa Wielgie) przebiega zachodnia granica Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, powołanego uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku, w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Obecnie obowiązującymi aktami prawnymi są:

- Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 9/2006 z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 20 poz. 194 z dnia 23 stycznia 2006 r.) oraz
- Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 1/2008 z dnia 11 stycznia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 17 poz. 204 z dnia 17 stycznia 2008 r.).

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki obejmuje swoim zasięgiem 9 gmin: Widawę, Konopnicę, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec, Zduńską Wolę. Powierzchnia parku wynosi 25330 ha. Przedmiotem ochrony są doliny rzek Warty, Widawki, Grabi, Oleśnicy, Niecieczy i Wierznicy wraz z zamieszkującym je światem roślinnym i zwierzęcym. Pod względem geograficznym obszar parku znajduje się we wschodniej części Niziny Południowopolskiej. Na terenie tym Warta przyjmuje prawobrzeżny dopływ – Widawkę i lewobrzeżny – Oleśnicę. Do Widawki, w pobliżu jej ujścia do Warty wpadają Nieciecz i Grabia, tworząc wyjątkowy węzeł hydrologiczny. Obszar parku wyróżnia się w swym otoczeniu urozmaiconą rzeźbą terenu. Doliny Warty, Widawki i Grabi zachowały na dużej części swego biegu, prawie naturalny charakter rzek nizinnych, które są otoczone przez rozległe połacie ekstensywnie użytkowanych pól, łąk i grupy małych,

prywatnych lasków. Zbiorowiska świeżych łąk, miejscami silnie podmokłych, sąsiadują zwykle z szuwarami, turzycowiskami, podmokłymi olsami lub zaroślami wierzbowymi. Szczególnie malowniczo prezentują się przełomowe odcinki doliny Warty, które rozciągają się od Konopnicy (gdzie wysokości względne stoków dochodzą do 45 m) do Strobina, w okolicach Stumian, Wielkiej Wsi, Strońska i to one tworzą najatrakcyjniejsze partie krajobrazu tworzące ciągi widokowe z wysokich brzegów na rozległą dolinę. To właśnie krajobraz jest największym walorem tego parku, szczególnie krajobraz dolin większych i mniejszych rzek. Poza koncentracją elementów przyrodniczych, ważny jest również aspekt historycznych i kulturowych. Zabytkowe kościoły, kapliczki, dworki szlacheckie, młyny, spichlerze, ale także układy urbanistyczne Widawy, Burzenina czy Chojnego są świadectwem działalności ludzkiej prowadzonej na tych terenach.

Zasady ochrony terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki ustalono także w Rozporządzeniu Nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 380, poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.), w którym zawarto ogólne cele ochrony:

- zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, pełni różnorodności biologicznej oraz trwałości i równowagi procesów przyrodniczych,
- ochronę najcenniejszych fragmentów przyrody naturalnej, wybitnych walorów krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego,
- przywracanie walorów naturalnych przekształconym siedliskom, zwłaszcza dolinom rzecznych, lasom i innym składnikom przyrody,
- stworzenie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania,
- harmonizowanie z uwarunkowaniami przyrodniczymi dotychczasowych form użytkowania terenu i działalności społeczno-gospodarczej,
- dążenie do sukcesywnej poprawy stanu wszystkich komponentów środowiska, dzięki podejmowanym działaniom infrastrukturalnym i egzekucji obowiązującego prawa,
- zwiększenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności, w tym organów władzy, dotyczącej zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego,
- uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasobów kulturowych i cech krajobrazu.

3.11.b. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Do pomników przyrody ożywionej na terenie gminy należą pojedyncze drzewa, odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykłymi kształtami lub innymi cechami. Zaliczyć do nich należy:

Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Lokalizacja
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 390 cm	Kuźnica 94
Grab zwyczajny	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Grab zwyczajny o obwodzie 360 cm	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 520 cm	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Dąb szypułkowy o obwodzie 350 cm	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
Grab zwyczajny	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Grab zwyczajny o obwodzie 270 cm	Wielgie, dz. nr ewid. 659/9
Lipa drobnolistna	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	Lipa drobnolistna o obwodzie 500 cm	Ostrówek

3.11.c. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym, o dużym znaczeniu dla zachowania unikatowych zasobów genowych. Z reguły nie mogły one zostać objęte ochroną rezerwatową, ze względu na niewielką powierzchnię i mniejszą rangę walorów przyrodniczych. Na terenie gminy tą formą ochrony przyrody objęto:

Nazwa użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obręb ewidencyjny
Bagno śródleśne	1996-03-19	8,24	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 19 marca 1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 14	Dymek
Bagno śródleśne	1996-03-19	3,79	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 19 marca 1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 14	
Bagno śródleśne	1996-03-19	4,52	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 19 marca 1996 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 14	Wielgie
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,35	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Wielgie
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,12	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Wielgie
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,38	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Kuźnica
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,07	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Ostrówek
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,5	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Ostrówek
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,56	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Rudlice Jackowskie
Bagno śródleśne	2000-05-22	2,76	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Nietuszyna
Bagno śródleśne	2000-05-22	0,52	Rozporządzenie Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne	Nietuszyna

3.12. Zagrożenia środowiska

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

Na terenie gminy Ostrówek głównym źródłem zagrożenia środowiska jest jego zanieczyszczenie, czyli wprowadzenie do powietrza, wody, ziemi, substancji stałych, ciekłych lub gazowych albo energii w takich ilościach lub w takim składzie, który może ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować

inne zmiany w środowisku, w tym również kulturowym. Powstaje ono w wyniku postępującego procesu urbanizacji, który przekłada się na rozwój transportu, gospodarki komunalnej itp.

3.12.a. Zanieczyszczenia atmosfery

Antropogeniczne rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w gminie Ostrówek można podzielić na:

- emisję punktową (zorganizowaną emisję z kominów zakładowych powstałą w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych),
- emisję liniową (komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego, kolejowego, w której poszczególne odcinki drogi rozpatrywane są jako emitory),
- emisję powierzchniową (w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z: palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków oraz odpadów).

Główny wpływ na stan powietrza mają przede wszystkim procesy energetycznego spalania paliw związane z emisją powierzchniową. Są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Procesy te pochodzą zarówno z niskich emitatorów odprowadzających gazowe produkty spalania z palenisk domowych, jak i lokalnych i zbiorczych kotłowni, w których podstawowym nośnikiem grzewczym jest węgiel, niestety często złej jakości o dużej zawartości siarki.

Ważnym źródłem zanieczyszczenia są również arterie o dużym natężeniu ruchu, a zwłaszcza trasy tranzytowe (w tym przede wszystkim: droga ekspresowa S8, droga krajowa nr 45, wojewódzka nr 481 oraz drogi powiatowe). Źródła emisji komunikacyjnej znajdują się nisko nad ziemią, co sprawia, że zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów kumulują się głównie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery, pochodzących z transportu na terenie gminy. Nie mniej jednak sektor ten, ma coraz większy wpływ na jakość i stan powietrza. Szkodliwe substancje, pochodzące ze spalania paliw, stanowią źródło zanieczyszczenia, zarówno powietrza, jak i gleb, a w konsekwencji również wód powierzchniowych i podziemnych, na skutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu.

3.12.b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich główne źródła zagrożenia

W ramach gminy Ostrówek występuje siedem jednolitych części wód

powierzchniowych (JCW): Oleśnica do Pysznej, Dopływ z Nietuszyny, Oleśnica od Pysznej do ujścia, Dopływ spod Dymka, Dopływ z Gromadziec, Pyszna do Dopływu z Gromadziec, Warta od Wierznicy do Widawki. Wszystkie w/w jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane są w obszarze dorzecza Odry. Jednolite części wód powierzchniowych rozumiane są jako oddzielne, znaczące elementy wód powierzchniowych, takich jak rzeka lub jej część, jezioro, inne zbiorniki wodne, itp. Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny.

W ramach badania jednolitych części wody ocenie poddaje się: stan/potencjał ekologiczny, stan chemiczny oraz stan.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami stan/potencjał ekologiczny klasyfikuje się na podstawie zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych do jednej z pięciu klas:

- I – oznacza stan ekologiczny bardzo dobry lub potencjał ekologiczny maksymalny,
- II – oznacza stan/potencjał ekologiczny dobry,
- III – oznacza stan/potencjał ekologiczny umiarkowany,
- IV – oznacza stan/potencjał ekologiczny słaby,
- V – oznacza stan/potencjał ekologiczny zły.

Stan chemiczny badany na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód dzieli się na:

- dobry,
- poniżej dobrego.

Stan jednolitej części wód określa się jako:

- dobry – w przypadku gdy dana JCW osiąga dobry stan chemiczny i jednocześnie co najmniej dobry stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny,
- zły – w każdym innym przypadku niż wymieniony powyżej.

Stan/potencjał ekologiczny JCW klasyfikuje się w oparciu o elementy hydromorfologiczne, biologiczne i fizykochemiczne (wspierające element biologiczny oraz specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne). Jakość wód powierzchniowych rzeki Oleśnicy i Pysznej przedstawia poniższa tabela.

Dane o zanieczyszczeniu wód powierzchniowych									
Dane o jednolitej części wody		Ocena jednolitej części wody							
Nazwa JCW	Badana rzeka - punkt pomiarowy	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydr.-morf.	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6)	Stan ekologiczny	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Oleśnica do Pysznej	Oleśnica - Janów	II	I	II	-	dobry	-	-	-
Oleśnica od Pysznej do ujścia	Oleśnica - Niechmirów	III	I	II	II	umiarkowane	-	dobry	zły
Pyszna do Dopływu z Gromadziec	Pyszna - Stawek	III	II	>2	I	-	umiarkowane	-	zły

Źródło: http://www.wios.lodz.pl/Stan_jakosci_wod_powierzchniowych_w_latach_2011-2016

Charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r. 1967) przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych						
nazwa JCW (krajowy kod Jednolitej części wód powierzchniowych)	status	ocena aktualnego stanu	zakładany cel środowiskowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	derogacje	uzasadnienie derogacji
Oleśnica do Pysznej (RW60001718187)	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak
Dopływ z Nietuszyny (RW6000161818896)	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak
Oleśnica od Pysznej do	naturalna	dobry	dobry stan	niezagrożona	brak	brak

ujścia (RW600019181899)	część wód		ekologiczny dobry stan chemiczny			
Dopływ spod Dymka (RW6000171818898)	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: brak możliwości technicznych, dysproporcjon alne koszty	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działania mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
Dopływ z Gromadzic (RW6000161818894)	naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak
Pyszna do Dopływu z Gromadzic (RW6000171818893)	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: brak możliwości technicznych	brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w

						zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożenie działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.
Warta od Wierznicy do Widawki (RW600019181999)	naturalna część wód	dobry	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak

Monitoring wód podziemnych pozwala na obserwację zmian chemizmu i zasobów ilościowych wód podziemnych oraz sygnalizowanie pojawiających się zagrożeń. Ma to na celu wspomaganie działań, zmierzających do ograniczenia wpływu czynników antropogenicznych na wody podziemne, które ze względu na swą wysoką jakość i potencjalne zasoby, stanowią ważne źródło zaopatrzenia w wodę. Celem monitoringu regionalnego wód podziemnych jest badanie stanu chemicznego wód podziemnych w poszczególnych ujęciach (punktach pomiarowo-kontrolnych), śledzenie długookresowych trendów zmian jakości jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) oraz sygnalizacja zagrożeń na terenie województwa łódzkiego.

Gmina Ostrówek znajduje się w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych GW600082, jej charakterystykę zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r. 1967) przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka jednolitej części wód podziemnych						
kod JCWPd	ocena stanu		zakładany cel środowiskowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	derogacje	uzasadnienie derogacji
	ilościowy	chemiczny				
GW600082	dobry	dobry	dobry stan ilościowy dobry stan chemiczny	niezagrożona	brak	brak

Punkt kontrolny, ujęty w ramach sieci monitoringu wód podziemnych województwa łódzkiego, znajduje się w miejscowości Wielgie. Dane o zanieczyszczeniu wód podziemnych przedstawione zostaną na podstawie wyników badań przeprowadzonych w punkcie kontrolnym Wielgie w roku 2014, ujmujących wody z jurajskiego poziomu wodonośnego przedmiotowej JCWPd.

Wody podziemne możemy zakwalifikować do 5 klas jakości:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadawalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Klasy I, II, III odznaczają się dobrym stanem chemicznym wód podziemnych, IV i V słabym stanem chemicznym.

Charakterystykę jakości wód podziemnych, wraz z określeniem klasy czystości, przedstawiono w poniższej tabeli:

Miejscowość	Stratygrafia	Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o klasie
Wielgie	jura górna J3	II	temperatura-11.1°C, NH ₄ -0.521mg/l, Mn-0.102mg/l, Ca-71.6mg /l, HCO ₃ -284mg /l, Fe-2.94mg /l

Źródło: Ocena jakości wód podziemnych w punktach badawczych monitoringu diagnostycznego w 2014 roku w województwie łódzkim

W w/w badanym punkcie kontrolnym wody charakteryzowały się dobrą jakością, o niewielkiej podwyższonej zawartości niektórych elementów fizykochemicznych, pochodzących z naturalnych procesów – ich obecność nie wykazuje istotnego oddziaływania antropogenicznego.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu, najistotniejszym celem środowiskowym, określonym w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla wód podziemnych, jest zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Wyżej wymieniony stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych jest spowodowany:

- ściekami pochodzącymi z komunalnych i przyzakładowych oczyszczalni,
- brakiem odpowiednio rozwiniętego systemu kanalizacji, przy jednoczesnym wysokim wskaźniku zwodociągowania miejscowości,
- spływami powierzchniowymi z pól uprawnych (na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin),
- spływami powierzchniowymi pochodzącymi z sieci drenarskiej, które trafiają do wód wraz z opadami,
- obecnością dzikich wysypisk śmieci,

- spływami powierzchniowymi z tras komunikacyjnych.

3.12.c. Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej

Do obszarów o przekształconej rzeźbie zaliczyć należy tereny związane eksploatacją powierzchniową, w ramach udokumentowanych złóż kopalin. Pozyskiwanie kruszyw powoduje lokalne zmiany powierzchni ziemi i wpływa na pogorszenie warunków glebowych w okolicach eksploatowanych złóż.

Niewątpliwe zagrożenie dla pokrywy glebowej stanowią dzikie wysypiska śmieci. Wobec rozbudowanej sieci wodociągowej i słabo rozwiniętej sieci kanalizacyjnej pewne niebezpieczeństwo dla stanu sanitarnego gleb mogą stanowić również nieszczelne szamba oraz rozlewana na pola gnojowica.

3.12.d. Hałas

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest *hałas rozumiany jako dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe*. Może on wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania. Hałas występuje powszechnie, zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym.

Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, jednak można przyjąć, że głównym jego źródłem jest hałas drogowy, uzależniony od wielu czynników, w tym m.in.:

- od układu drogowego,
- natężenia i struktury ruchu,
- średniej prędkości strumienia pojazdów,
- stanu technicznego nawierzchni,
- stanu technicznego pojazdów.

Drogami generującymi największy ruch, a co za tym idzie również znaczny hałas jest droga ekspresowa S8, droga krajowa nr 45 i droga wojewódzka nr 481.

3.12.e. Pole elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy wytwórcze i przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego, słowem - promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. W gminie Ostrówek do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych,

stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą:

- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 400 kV, 110 kV,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w: ośrodkach medycznych, policji, straży pożarnej.

3.12.f. Osuwanie się mas ziemnych

Na terenie gminy Ostrówek nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

3.12.g. Zagrożenie powodziowe

W północnej części gminy, w dolinie rzeki Oleśnicy, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zostały one wskazane na rysunku Studium w oparciu o studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Oleśnicy, wyznaczającego granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (raz na 100 lat). Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów musi uwzględniać przepisy Prawa Wodnego, a w szczególności obowiązujące zakazy.

4. Stan dziedzictwa kulturowego

4.1. Rys historyczny

Z terenu gminy znane są liczne stanowiska archeologiczne, które są świadectwem osadnictwa pochodzącego z najdawniejszych czasów. Najbardziej znaczącym ich przykładem jest kurhanowe cmentarzysko kultury łużyckiej w Okalewie – jedno z największych w Polsce.

Większość obszaru dzisiejszej gminy Ostrówek wchodziło od zarania naszych dziejów w skład historycznej ziemi wieluńskiej. W okresie wczesnego średniowiecza terytorium to stanowiło część składową ziemi rudzkiej, zwanej tak od siedziby kasztelanii i archidiaconatu w dzisiejszej podwieluńskiej wsi Rudzie. Tylko niewielkie tereny należały do kasztelanii sieradzkiej (Oleśnica, Ostrówek, Wielgie, Wola Rudnicka). W okresie piastowskim ziemie te były jednostkami terytorialnymi i politycznymi. W XIV w. ukształtowały się powiaty jako jednostki administracyjno-sądowe, a obszar obecnej gminy Ostrówek znalazł się w powiecie wieluńskim. Pierwsze wzmianki o miejscowościach, wchodzących obecnie w skład gminy Ostrówek, pochodzą z przełomu XIV/XV stulecia. W dokumentach, jakie się dotychczas zachowały, najstarszą „metryką” poszczycić się mogą dwie miejscowości: Niemierzyn i Skrzywno, o których pierwsze adnotacje zapisano w 1380 r. Dziedzicem tych miejscowości był wówczas niejaki Niemierza ze Skrzywna. Z połowy XV stulecia pochodzą

natomiast wzmianki o miejscowościach: Rudlice (1416), Wielgie (1419), Ostrówek (Ostrów 1446), Okalew (1454), Nietuszyna (1469) i Bolków (pierwotnie jako Bolików). W owym czasie Rudlice posiadały największe znaczenie na tym terenie, stając się siedzibą parafii, prawdopodobnie już w początkach XV w. Nazwa wsi Ostrówek pojawiła się w źródłach pisanych jako Ostrow w 1446 r. Paweł i Mikołaj Ostrowscy zapewne właściciele miejscowości odnotowani są także w latach 1458 i 1459-1461. Krótkie wzmianki o Ostrowie pojawiają się również w XVI stuleciu. Prawdopodobnie było to gniazdo rodzinne rodziny Ostrowskich, pieczętującej się herbem Gryf. W 1608 r. zapisana została nowa, zachowana do dziś nazwa miejscowości. Wieś nie była nigdy ośrodkiem większej włości, siedziała tutaj z reguły szlachta jednowioskowa. Z początkiem XVI w. stulecia ukształtowała się w miarę stabilna sieć osiedleńcza, która w większości stanowiła wówczas obszar parafii Rudlice (wyjątek stanowi miejscowość Ostrówek która należała do parafii Uników oraz Wielgie przynależne do parafii Stolec). W drugiej połowie XVIII w. i w początkach następnego stulecia (w okresie rozbiorów i wojen napoleońskich), na terenie obecnej gminy Ostrówek zachodziły znaczące zmiany społeczne i gospodarcze. W wyniku zagospodarowania nowych terenów, dotychczas pokrytym lasem, powstały trzy nowe osady, w tym: Dębiec, Dobryszyny i Dymek. Ośrodkiem osadniczym, wokół którego przez wiele wieków skupiało się lokalne życie mieszkańców w XIX i pierwszej połowie XX wieku były parafialne Rudlice, przy czym najludniejszą osadą w tamtym czasie było Skrzywno, które stanowiło lokalne centrum skupiające wokół siebie kilka folwarków. W latach I wojny światowej gmina Skrzywno (która powstała w 1866 r. w wyniku reformy administracyjnej) znalazła się pod okupacją niemiecką. Wchodziła wówczas w skład Generał Gubernatorstwa Warszawskiego. W planach okupanta było włączenie tej części powiatu wieluńskiego do Rzeszy Niemieckiej. Pomiędzy 1918 – 1939 r. gmina Skrzywno obejmowała swym zasięgiem te same obszary, jakie wchodziły w jej skład w okresie zaborów, w tym 12 wsi sołeckich. Po niemiecko-sowieckiej agresji na Polskę w 1939 r. i dokonaniu rozbioru ziem polskich, powiat wieluński wraz z zachodnimi obszarami państwa polskiego został wcielony do Rzeszy Niemieckiej. Obszar gminy według danych niemieckich z 1940 r. wynosił 7062 ha. Niemcy pozostawili gminę w jej dotychczasowym kształcie terytorialnym, lecz zlikwidowali jej samorząd. Po wyzwoleniu ziem polskich spod okupacji hitlerowskiej odbudowano administrację sprzed 1939 r. Na początku 1946 r. na terenie gminy znajdowały się następujące gromady: Bolków, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Piskornik, Rudlice, Skrzywno, Wielgie, Wola Rudlicka i Wielgie.

4.2. Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne, miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu, stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego, na które składają się: przekształcone przez człowieka twory przyrody oraz wytworzone wartości materialne i duchowe. Troska o środowisko kulturowe to nie tylko ochrona materialnych śladów naszej przeszłości, ale także ochrona tożsamości ludzi w jej najbardziej niewralgicznym aspekcie, bowiem straty w środowisku kulturowym, a szczególnie utracone dziedzictwo kulturowe, są nie do odtworzenia.

Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego powinno generować rozwój innych dziedzin życia regionu (np. turystykę i rekreację, osadnictwo, leśnictwo, rolnictwo). Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadania im odpowiednich funkcji użytkowych.

W studium uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- parków kulturowych – na terenie gminy Ostrówek nie występują parki kulturowe.

Ponadto studium uwzględnia występujące na terenie gminy zabytki archeologiczne będące świadectwem wielowiekowej historii, w postaci stanowisk archeologicznych.

4.2.a. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wpis do rejestru
zabytki architektury			
1.	Wielgie	dwór, XIX w.	Nr rej. 303/A z dnia 21 maja 1982 r.
2.		spichlerz, XIX w.	Nr rej. 304/A z dnia 21 maja 1982 r.
zabytki archeologiczne			
3.	Okalew	osada <i>kultura ceramiki sznurowej</i>	Nr rej. 142/A
4.		cmentarzysko kurhanowe <i>kultura trzcyniecka z elementami postsznurowymi</i>	Nr rej. 143/A
5.		kurhan <i>kultura trzcyniecka</i>	Nr rej. 144/A

4.2.b. Zabytki nieruchome znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków

W Gminnej Ewidencji Zabytków dla gminy Ostrówek znajduje się 14 obiektów przedstawiających wartość historyczną i kulturową.

Lp.	Obiekt	Miejscowość	Nr ewid. działki	Czas powstania
1.	dom w zagrodzie młyńskiej Nr 8	Kuźnica Rudlicka	nr dz. ewid. 34	pocz. XX w. (ok. 1909 r.)
2.	młyn wodno-elektryczny z zagrodzie młyńskiej	Kuźnica Rudlicka	nr dz. ewid. 34	1909 r.
3.	cmentarz parafialny	Ostrówek	nr dz. ewid. 645	2 poł. XIX w. (ok. 1890 r.) najstarszy nagrobek - S. Kamasiewicza z 1892 r.
4.	cmentarz parafialny (przy kościele)	Ostrówek	nr dz. ewid. 633	XVIII w. najstarszy nagrobek - A. Krakowiaka z 1927 r.
5.	cmentarz ewangelicko-augsburski	Ostrówek Dobroszyny	nr dz. ewid. 1096	1 poł. XX w. (ok. 1925 r.)
6.	dwór w zespole dworsko-parkowym	Ostrówek	nr dz. ewid. 608/2	pocz. XX w.
7.	park w zespole dworsko-parkowym	Ostrówek	nr dz. ewid. 608/2, 608/8	pocz. XX w.
8.	kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w zespole kościoła parafialnego	Ostrówek	nr dz. ewid. 633	1934 – 1938 r.
9.	ogrodzenie w zespole kościoła parafialnego	Ostrówek	nr dz. ewid. 633	1 poł. XX w.
10.	dwór w zespole dworsko-parkowym	Wielgie	nr dz. ewid. 656/9	2 poł. XIX w.
11.	kaplica dworska, ob. nieużytkowana	Wielgie	nr dz. ewid. 600/1	1903 r.
12.	obora w zespole dworsko-parkowym	Wielgie	nr dz. ewid. 656/28	2 poł. XIX w.
13.	park w zespole dworsko-parkowym	Wielgie	nr dz. ewid. 656/9, 656/10	pocz. XX w.

14.	spichlerz w zespole dworsko-parkowym	Wielgie	nr dz. ewid. 656/2	2 poł. XIX w.
-----	--------------------------------------	---------	--------------------	---------------

4.2.c. Stanowiska archeologiczne

Zgodnie z gminną ewidencją zabytków archeologicznych na terenie gminy znajduje się szereg stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku studium, będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na obszarze gminy:

1. Bolków 1 (stan. 9 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk M
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
2. Bolków 2 (stan. 10 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk M
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
3. Dymek 1* (stan. 25 na obszarze AZP 75-45)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
4. Dymek 2* (stan. 26 na obszarze AZP 75-45)
 - cmentarzysko kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona
5. Dymek 3 (stan. 68 na obszarze AZP 75-45)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
6. Jackowskie 1 (stan. 18 na obszarze AZP 75-44)
 - osada kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

zagrożenie: głęboka orka
7. Jackowskie 2 (stan. 19 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
8. Jackowskie 3 (stan. 20 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
9. Jackowskie 4* (stan. 61 na obszarze AZP 75-44)
 - cmentarzysko ciałopalne kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona
10. Janów 1 (stan. 33 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
11. Janów 2 (stan. 34 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.

zagrożenie: zalesianie terenu
12. Janów 3 (stan. 35 na obszarze AZP 75-44)
 - osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
13. Koźlin 1 (stan. 32 na obszarze AZP 74-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia/brązu

zagrożenie: budowa S8
14. Kuźnica 1 (stan. 21 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
15. Kuźnica 2 (stan. 22 na obszarze AZP 75-44)
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, epoka brązu
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny

zagrożenie: okresowo czynna piaśnica
16. Milejów-Przydawki 1 (stan. 62 na obszarze AZP 75-43)

- osada kultury łużyckiej, epoka brązu
- punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 17. Milejów 2 (stan. 68 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres IV-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 18. Milejów 3 (stan. 24 na obszarze AZP 74-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- zagrożenie: okresowo czynna piaśnica
- 19. Milejów 4 (stan. 25 na obszarze AZP 74-43)
 - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, epoka kamienia: neolit
- zagrożenie: okresowo czynna piaśnica
- 20. Niemierzyn 1 (stan. 47 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk J
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza, okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 21. Niemierzyn 2 (stan. 48 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 22. Niemierzyn 3 (stan. 49 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk J
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej: późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej: XVII-XVIII w.
 - punkt osadniczy kultury polskiej: 1839 r.
- 23. Niemierzyn 4 (stan. 50 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk J
 - osada kultury łużyckiej, epoka brązu – epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 24. Niemierzyn 5 (stan. 51 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- 25. Niemierzyn 6 (stan. 52 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk J
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 26. Niemierzyn 7 (stan. 53 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk J
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 27. Niemierzyn 8 (stan. 54 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 28. Niemierzyn 9 (stan. 55 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 29. Niemierzyn 10 (stan. 56 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 30. Niemierzyn 11 (stan. 57 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 31. Niemierzyn 12** (stan. 51 na obszarze AZP 76-44),
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
- 32. Niemierzyn 13 (stan. 2 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 33. Niemierzyn 14 (stan. 3 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk I

- osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 34. Niemierzyn 15 (stan. 4 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 35. Niemierzyn 16 (stan. 5 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 36. Niemierzyn 17 (stan. 6 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk I
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 37. Niemierzyn 18 (stan. 7 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 38. Nietuszyna 1* (stan. 64 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: późny okres lateński – okres rzymski
- 39. Nietuszyna 2* (stan. 65 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, epoka kamienia: neolit
- 40. Nietuszyna 3* (stan. 66 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka brązu: okres I-II
- 41. Nietuszyna 4 (stan. 21 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, pomorskiej, epoka żelaza: okres halsztacki - wczesny okres lateński
- 42. Nietuszyna 5 (stan. 41 na obszarze AZP 76-43)
 - punkt osadniczy kultury pomorskiej, epoka żelaza: okres lateński
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 43. Nietuszyna 6 (stan. 43 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk Ł
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 44. Nietuszyna 7 (stan. 44 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk Ł
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
- 45. Nietuszyna 8 (stan. 45 na obszarze AZP 76-43), zespół stanowisk Ł
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- 46. Nietuszyna 9 (stan. 46 na obszarze AZP 76-43),
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit
- 47. Nietuszyna 10 (stan. 18 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk Ł
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 48. Nietuszyna 11 (stan. 19 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 49. Okalew 1** (stan. 3 na obszarze AZP 75-43)
 - cmentarzysko kurhanowe kultury trzcinieckiej z elementami postsznurowymi kultury Chłopice-Veselé, epoka brązu: okres I-IInr rejestru: 143/A
- 50. Okalew 2** (stan. 6 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - kurhan kultury trzcinieckiej, epoka brązu: okres IInr rejestru: 144/A
- 51. Okalew 3** (stan. 5 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - osada kultury ceramiki sznurowej, epoka kamienia: koniec neolitu – epoka brązu wczesnanr rejestru: 142/A
- 52. Okalew 4** (stan. 1 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk B
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, epoka brązu: okres V – epoka żelaza: okres halsztacki D
- 53. Okalew 5* (stan. 2 na obszarze AZP 75-43)

- skarb kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
- 54. Okalew 6** (stan. 8 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres V
- 55. Okalew 7* (stan. 10 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
- 56. Okalew 8* (stan. 11 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: paleolit schyłkowy
- 57. Okalew 9* (stan. 12 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit
- 58. Okalew 10 (stan. 20 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres nieokreślony
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 59. Okalew 11 (stan. 41 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 60. Okalew 12 (stan. 42 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 61. Okalew 13 (stan. 43 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - osada kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
- 62. Okalew 14 (stan. 44 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka brązu, okres I
 - punkt osadniczy kultury polska, okres nowożytny
- 63. Okalew 15 (stan. 45 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka brązu: okres I
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 64. Okalew 16 (stan. 46 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza, okres nieokreślony
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 65. Okalew 17 (stan. 47 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- 66. Okalew 18 (stan. 54 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu, okres III-V
- 67. Okalew 19 (stan. 55 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
- 68. Okalew 20 (stan. 56 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk A
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- 69. Okalew 21 (stan. 58 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk C
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- 70. Okalew 22 (stan. 59 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk C
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: późny okres lateński/wczesny okres rzymski – późny okres rzymski
- 71. Okalew 23 (stan. 60 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk C
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- 72. Okalew 24 (stan. 64 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

73. Okalew 25 (stan. 65 na obszarze AZP 75-43), zespół stanowisk B
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
 74. Okalew 26 (stan. 66 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury janisławickiej, epoka kamienia: mezolit młodszy
 75. Okalew – Babin 1** (stan. 4 na obszarze AZP 75-43)
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, epoka brązu: okres IV-V
 76. Okalew – Marynka 1** (stan. 7 na obszarze AZP 7-43), zespół stanowisk A
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, XI-XII w.
 77. Okalew – Marynka 2* (stan. 13 na obszarze AZP 75-43)
 - cmentarzysko kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 78. Oleśnica 1 (stan. 7 na obszarze AZP 74-43)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
 79. Oleśnica 2 (stan. 8 na obszarze AZP 74-43)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
- zagrożenie: okresowe wybieranie piasku, wysypisko śmieci
80. Ostrówek 1 (stan. 52 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk D
 - dwór na kopcu kultury polskiej, II poł. XVII w. – do ok. 1800 r.
 81. Ostrówek 2 (stan. 43 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
 82. Ostrówek 3 (stan. 44 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 83. Ostrówek 4 (stan. 45 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 84. Ostrówek 5 (stan. 46 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 85. Ostrówek 6 (stan. 47 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 86. Ostrówek – Dobroszyny 1 (stan. 57 na obszarze AZP 75-43)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 87. Piskornik 1** (stan. 46 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, epoka kamienia: neolit
 88. Piskornik 2 (stan. 44 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
 89. Rudlice 1* (stan. 53 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej, epoka kamienia: neolit
 90. Rudlice 2* (stan. 54 na obszarze AZP 75-44)
 - osada kultury ceramiki sznurowej, epoka kamienia: neolit/epoka brązu: okres I
 91. Rudlice 3* (stan. 55 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, epoka kamienia: neolit
 92. Rudlice 4* (stan. 58 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: mezolit
 93. Rudlice 5* (stan. 59 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-IV
 94. Rudlice 6* (stan. 60 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury pomorskiej, epoka brązu/epoka żelaza: okres halsztacki – wczesny okres lateński
 95. Rudlice 7 (stan. 13 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk F
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

96. Rudlice 8 (stan. 14 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk F
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: kres rzymski późny
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
97. Rudlice 9 (stan. 15 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk F
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
98. Rudlice 10 (stan. 16 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
99. Rudlice 11 (stan. 17 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
100. Rudlice 12 (stan. 40 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
101. Rudlice 13 (stan. 41 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
102. Rudlice 14 (stan. 42 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
103. Rudlice 15 (stan. 48 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
104. Rudlice 16 (stan. 49 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
105. Rudlice 17 (stan. 50 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
106. Rudlice 18 (stan. 51 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk E
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
107. Skrzywno 1* (stan. 48 na obszarze AZP 76-44)
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
108. Skrzywno 2** (stan. 49 na obszarze AZP 76-44)
 - cmentarzysko kultury prapolskiej, V-VII w.
 - osada kultury prapolskiej, VI-VII w.
109. Skrzywno 3* (stan. 50 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski wczesny
110. Skrzywno – Zapowiednik 4** (stan. 1 na obszarze AZP 76-44),
 - cmentarzysko kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki C
 zagrożenie: orka
111. Skrzywno 5 (stan. 8 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
112. Skrzywno 6 (stan. 11 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
113. Skrzywno 7 (stan. 12 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
114. Skrzywno 8 (stan. 13 na obszarze AZP 76-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
115. Skrzywno 9 (stan. 14 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
116. Skrzywno 10 (stan. 15 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H

- osada kultury łużyckiej, epoka brązu/epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- zagrożenie: głęboka orka
117. Skrzywno 11 (stan. 16 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
118. Skrzywno 12 (stan. 17 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
119. Skrzywno 13 (stan. 18 na obszarze AZP 76-44)
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
120. Skrzywno 14 (stan. 19 na obszarze AZP 76-44)
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
121. Skrzywno 15 (stan. 20 na obszarze AZP 76-44)
- osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
122. Skrzywno 16 (stan. 21 na obszarze AZP 76-44)
- osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
123. Skrzywno 17 (stan. 22 na obszarze AZP 76-44)
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
124. Skrzywno 18 (stan. 23 na obszarze AZP 76-44)
- osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
125. Skrzywno 19 (stan. 24 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
 - osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- zagrożenie: głęboka orka
126. Skrzywno 20 (stan. 25 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - osada kultury polskiej, średniowiecze
 - osada kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- zagrożenie: głęboka orka
127. Skrzywno 21 (stan. 26 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
128. Skrzywno 22 (stan. 27 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury pomorskiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
129. Skrzywno 23 (stan. 28 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury, XVI-XVIII w.
- zagrożenie: głęboka orka
130. Skrzywno 24 (stan. 29 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- zagrożenie: czasowo czynna piaśnica
131. Skrzywno 25 (stan. 30 na obszarze AZP 76-44), zespół stanowisk H
- osada kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- zagrożenie: czynna piaśnica, wysypisko śmieci

132. Skrzywno 26 (stan. 31 na obszarze AZP 76-44)
 - osada kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
133. Skrzywno – Osiny 27 (stan. 1 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
134. Skrzywno – Piasek 28 (stan. 2 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, epoka kamienia: neolit
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
135. Skrzywno – Piasek 29 (stan. 3 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
136. Skrzywno – Piasek 30 (stan. 4 na obszarze AZP 75-44)
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
137. Skrzywno – Piasek 31 (stan. 5 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
138. Skrzywno – Piasek 32 (stan. 6 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
139. Skrzywno – Osiny 33 (stan. 7 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
140. Skrzywno – Osiny 34 (stan. 8 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - osada kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury, okres nowożytny
141. Skrzywno – Osiny 35 (stan. 9 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk L
 - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
142. Skrzywno – Osiny 36 (stan. 10 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk L
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
143. Skrzywno – Osiny 37 (stan. 11 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk L
 - osada kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
144. Skrzywno – Osiny 38 (stan. 12 na obszarze AZP 75-44), zespół stanowisk G
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
145. Skrzywno-Numerek 39 (stan. 36 na obszarze AZP 75-44),
zespół stanowisk L
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
146. Skrzywno – Numerek 40 (stan. 37 na obszarze AZP 75-44)
zespół stanowisk L
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej/pomorskiej, epoka żelaza: okres halsztacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
147. Skrzywno – Numerek 41 (stan. 38 na obszarze AZP 75-44)
zespół stanowisk L
 - punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
148. Skrzywno – Numerek 42 (stan. 39 na obszarze AZP 75-44)

- zespół stanowisk L
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka żelaza: okres halszacki
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
149. Wielgie 1* (stan. 56 na obszarze AZP 75-44)
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, epoka żelaza: okres rzymski
150. Wielgie 2* (stan. 57 na obszarze AZP 75-44)
- skarb monet kultury przeworskiej?, epoka żelaza: okres rzymski – II/III w. n.e.?
151. Wola Rudlicka 1* (stan. 14 na obszarze AZP 75-43)
- osada kultury polskiej, okres nowożytny
152. Wola Rudlicka 2* (stan. 15 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: neolit
153. Wola Rudlicka 3* (stan. 16 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
154. Wola Rudlicka 4 (stan. 67 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
 - punkt osadniczy kultury polskiej, okres nowożytny
155. Wola Rudlicka 5 (stan. 69 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
156. Wola Rudlicka 6 (stan. 70 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
157. Wola Rudlicka 7 (stan. 71 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia: paleolit schyłkowy
 - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
158. Wola Rudlicka 8 (stan. 72 na obszarze AZP 75-43)
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, epoka brązu: okres III-V
 - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

*- stanowiska archiwalne bez lokalizacji

** - stanowiska archiwalne ze znaną lokalizacją

5. Uwarunkowania społeczno-demograficzne

5.1. Rozwój, ruch naturalny i migracje ludności

Liczba ludności gminy wg stanu na grudzień 2016 r. wynosiła 4563 mieszkańców, w tym 2323 kobiet, wskaźnik feminizacji wynosi 104, a gęstość zaludnienia wynosi 45 osób na 1 km².

Na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności kształtowała się w następujący sposób:

Rok	Gmina Ostrówek					Powiat ogółem	Województwo ogółem
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn		
2005	4 651	2 289	2 362	46	103	78 315	2 577 465
2006	4 679	2 293	2 386	46	104	78 254	2 566 198
2007	4 665	2 274	2 391	46	105	78 076	2 555 898
2008	4 642	2 265	2 377	46	105	77 943	2 548 861

2009	4 652	2 267	2 385	46	105	78 501	2 541 832
2010	4 609	2 255	2 354	46	104	78 290	2 542 436
2011	4 604	2 254	2 350	46	104	78 120	2 533 681
2012	4 596	2 242	2 354	46	105	77 984	2 524 651
2013	4 563	2 233	2 330	45	104	77 720	2 513 093
2014	4 539	2 227	2 312	45	104	77 513	2 504 136
2015	4 543	2 230	2 313	45	104	77 290	2 493 603
2016	4 563	2 240	2 323	45	104	77 238	2 485 323

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni lat 2005-2016 liczba ludności zmniejszyła się o 88 osób.

Rozkład ludności w poszczególnych miejscowościach w grudniu 2017 r. przedstawiał się następująco:

miejscowość	liczba ludności
Bolków	94
Dębiec	69
Dymek	220
Gwizdałki	64
Jackowskie	9
Janów	250
Kopiec	16
Kuźnica	22
Milejów	272
Niemierzyn	302
Nietuszyna	401
Okalew	459
Oleśnica	85
Ostrówek	660
Piskornik	47
Rudlice	212
Skrzynno	749
Wielgie	414
Wola Rudlicka	203
Gmina	4548

Zmiana liczby ludności zależy od: przyrostu naturalnego (czyli różnicy między liczbą urodzeń i zgonów) oraz salda migracji (a więc różnicy między napływem na dany teren i odpływem z niego).

Rozpatrując wartości przyrostu naturalnego należy zauważyć, iż w badanym okresie liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Szczegółowy rozkład analizowanego zjawiska przedstawia poniższa tabela.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2005	41	68	-27
2006	42	70	-28
2007	56	71	-15
2008	66	80	-14
2009	55	82	-27
2010	51	79	-28
2011	34	69	-35
2012	48	75	-27
2013	36	63	-27
2014	33	75	-42
2015	38	76	-38
2016	44	56	-12

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Drugim, po przyroście naturalnym, czynnikiem mającym wpływ na liczbę ludności są migracje. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia.

Szczegółowy rozkład analizowanego zjawiska przedstawia poniższa tabela. Analiza danych statystycznych nie pozwala wskazać dominującego kierunku migracji.

Rok	Napływ (zameldowania)	Odływ (wymeldowania)	Saldo migracji
2005	84	39	+45
2006	75	44	+31
2007	63	56	+7
2008	51	36	+25
2009	62	31	+5
2010	49	44	+5
2011	69	39	+30
2012	69	49	+20
2013	41	51	-10
2014	61	42	+19
2015	64	21	+43
2016	57	36	+21

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Powyższe zestawienie pokazuje, że na obszarze gminy w ciągu ostatniej dekady obserwuje się dodatnie saldo migracji kształtujące się (według danych GUS) na poziomie od 5 do 45 osób (wyjątek stanowi jedynie rok 2013, kiedy to odnotowano ujemne saldo migracji).

W gminie Ostrówek obserwujemy zjawisko migracji związane z opuszczaniem miejsca zamieszkania przez osoby młode (w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym). Jest to spowodowane brakiem oferty edukacyjnej na poziomie wyższym niż poziom szkoły podstawowej na

terenie gminy i może być w przyszłości poważnym zagrożeniem demograficznym.

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku od 0 do 14 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 15 do 59 lat, a mężczyźni od 15 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i nieprodukcyjnym stan na dzień 31 XII 2016 r.							
Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym		Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
4 563	681	327	2 990	1 374	892	622	61,2

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Udział pierwszej grupy (osoby w wieku przedprodukcyjnym) wynosi 18,4% i jest zbliżony do poziomu dla powiatu, kształtującego się na poziomie 18,2% i większy niż wskaźnik wojewódzki wynoszący 16,8%.

Udział ludności w wieku produkcyjnym jest zbliżony do poziomu dla powiatu (61,5%), wyższy niż dla województwa (60,7%) i wynosi 62,0%.

Osób w wieku poprodukcyjnym (19,5%) jest nieco mniej w stosunku do powiatu (20,3%) i do całego województwa (22,5%).

Ze strukturą wieku i płci ludności jest powiązany również wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności, czyli stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (tj. ludność w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym 60/65+ lat) do 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla gminy Ostrówek wskaźnik ten wynosi 61,2 osoby i jest zbliżony do poziomu dla powiatu (62,7 osoby) i dla województwa (64,7 osoby). Im przedmiotowy wskaźnik jest wyższy, tym sytuacja demograficzna obszaru z punktu widzenia ekonomicznego jest gorsza, zwłaszcza wówczas, gdy decyduje o tym wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym (stare społeczeństwo). Systematyczny przyrost osób w wieku poprodukcyjnym powoduje silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system

opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku).

5.2. Rynek pracy¹

Gmina Ostrówek jest gminą typowo rolniczą. Rynek pracy opiera się w niej przede wszystkim na rolnictwie indywidualnym.

Na koniec 2016 r. w gminie zarejestrowane były 253 podmioty gospodarcze, z czego 239 to podmioty sektora prywatnego (94,5%). Jednostki gospodarcze (tzn. wyodrębnione prawnie, organizacyjnie i ekonomicznie jednostki, prowadzące działalność gospodarczą) zarejestrowane według sekcji PKD z 2007 r. na obszarze gminy to według danych GUS (stan na 31 XII 2016 r.):

▪ rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo (sekcja A)	5
▪ górnictwo i wydobywanie (sekcja B)	1
▪ przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)	24
▪ dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E)	2
▪ budownictwo (sekcja F)	32
▪ handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G)	81
▪ transport i gospodarka magazynowa (sekcja H)	20
▪ działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I),	13
▪ informacja i komunikacja (sekcja J)	3
▪ działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K)	5
▪ działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M)	7
▪ działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N)	7
▪ administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O)	11
▪ edukacja (sekcja P)	8
▪ opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)	14
▪ działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)	5
▪ pozostała działalność usługowa (sekcja S), gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i	

¹ Opracowano na podstawie danych:
- www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych
- Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu

Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych działających na obszarze gminy jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi 32,0% podmiotów w gminie. 12,7% firm działa w sektorze budownictwa. Cechą charakterystyczną działalności gospodarczej na terenie gminy jest obecność dużej liczby firm małych. Wśród funkcjonujących podmiotów w 2016 r. 94,5% stanowiły zakłady zatrudniające od 0 do 9 osób, 4,7% jednostki, w których pracowało pomiędzy 10 a 49 osób. Większość z nich to firmy rodzinne, prowadzące działalność na własny rachunek, w różnych gałęziach przemysłu i usług. Na terenie gminy funkcjonują tylko dwie firmy zatrudniające pomiędzy 50 a 249 osób.

Liczba bezrobotnych w gminie Ostrówek, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieluniu, na 31 grudnia 2016 r. wynosiła 176 osób i spadła w porównaniu do 31 grudnia 2015 r. o 10 osób.

Liczba bezrobotnych				
ogółem	kobiety	długotrwale bezrobotni	do 30 roku życia	powyżej 50 roku życia
176	93	95	61	38

wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

Gminę cechuje niekorzystna sytuacja długotrwałego bezrobocia. W 2016 r. udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż rok wyniósł aż 54,0%.

5.3. Zasoby mieszkaniowe. Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa

Na obszarze gminy dominującą formą zabudowy jest zabudowa zagrodowa, uzupełniona terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Największe osiedla zabudowy jednorodzinnej znajdują się w Ostrówku.

Zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie to jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców. Gmina nie dysponuje mieszkaniami komunalnymi. W roku 2016 w gminie Ostrówek znajdowało się 1 445 mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej 128 543 m², przy liczbie mieszkańców na poziomie 4 563. Ilość mieszkań w ostatnich latach sukcesywnie rośnie, w okresie 2005-2016 wzrosła o 8%. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m²) również rośnie, w okresie 2005-2016 wzrosła o 3,9%.

Analizując dane dotyczące zasobów mieszkaniowych na terenie gminy, w ostatnich latach, obserwuje się ich powolny wzrost.

Rok	2005	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkań	1 337	1 340	1 363	1 402	1 413	1 421	1 426	1 431	1 437	1 445
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	114 582	115 026	118 272	121 554	123 187	124 446	125 400	126 671	127 574	128 543
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²) ¹	85,7	85,4	86,8	86,7	87,2	87,6	87,9	88,5	88,8	89,0

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że na obszarze gminy intensywność ruchu budowlanego utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie i kształtuje się na poziomie zaledwie kilku lub kilkunastu mieszkań na rok. Jest to budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz budownictwo mieszkaniowe w zabudowie zagrodowej.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ilość mieszkań oddanych do użytkowania (w szt.)	5	5	4	7	16	9	13	10	10	10	9	10

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Wszystkie nowo powstałe budynki mieszkalne wyposażone są w podstawowe urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. W 2016 r. duża część mieszkań, bo około 86% była wyposażona w sieć wodociągową. Niewystarczające, jak na obecne standardy, jest wyposażenie mieszkań w łazienki (około 70% mieszkań), przy czym ze zbiorczej kanalizacji sanitarnej korzysta niespełna 10% ogółu mieszkańców. W instalacje centralnego ogrzewania wyposażonych jest zaledwie 59% mieszkań. Deficyt podstawowych urządzeń dotyczy przede wszystkim budynków starych.

Mieszkania wyposażone w instalacje – w % ogółu mieszkań			
	gmina Ostrówek	powiat wieluński (wieś)	województwo łódzkie (wieś)
wodociąg	86,0	91,6	89,0
łazienka	70,1	78,3	74,5
centralne ogrzewanie	59,7	69,5	64,5

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych

Z powyższej informacji wynika, że głównym kierunkiem działań gminy w zakresie komfortu życia mieszkańców, winno być wspieranie podnoszenia standardu wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną istniejących budynków mieszkalnych.

5.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na obszarze gminy usługi z zakresu ochrony zdrowia świadczą dwa zakłady opieki zdrowotnej:

- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Ostrówku,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czarnożyłach - filia w Ostrówku.

Zapewniają one mieszkańcom gminy dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i pozwalają korzystać z usług medycznych, bez konieczności dojeżdżania do ośrodków, znajdujących się poza granicami gminy.

Porady specjalistyczne realizowane są przez placówki medyczne zlokalizowane w pobliskim Wieluniu.

W Ostrówku zlokalizowana jest również apteka.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku. Prowadzą one działania związane z udzielaniem pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej potrzebującym, zgodnie z przepisami o pomocy społecznej. Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku to placówka pobytu dziennego dla 30 osób. Jest ośrodkiem wsparcia dziennego i ogniwem oparcia społecznego dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, mających poważne trudności w życiu codziennym, wymagających pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom ma zasięg ponadgminny, oferuje swoje usługi także dla mieszkańców z gminy sąsiednich.

Ilość osób korzystających w gminie Ostrówek ze środowiskowej pomocy społecznej od 2010 r. utrzymuje się na podobnym poziomie. Oznacza to stagnację środowiska zagrożonego wykluczeniem, którego przedstawiciele w sposób ciągły otrzymują wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w gminie jest znacznie wyższy niż średnia dla województwa.

5.5. Oświata, kultura, sport, turystyka i rekreacja

W roku szkolnym 2017/2018 gmina była organem prowadzącym dla 5 placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa w Ostrówku,
- Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Okalewie,
- Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Janowie,
- Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Skrzynnie,
- Przedszkole w Ostrówku z filią w Wielgiem.

Do szkół podstawowych w roku 2017/2018 uczęszczało 393 dzieci. Zauważa się tendencję do utrzymania stałego poziomu dzieci w wieku szkolnym i nieznaczny wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Problemem jest brak oferty szkolnej na poziomie wyższym niż szkoła podstawowa, co oznacza odpływ osób w wieku ponadpodstawowym z terenu gminy.

Według danych statystycznych za 2016 r. w gminie Ostrówek mieszkało 148 dzieci w wieku od 0 do 3 lat oraz 79 dzieci w wieku 4-5 lat. Na terenie gminy nie ma infrastruktury w postaci żłobków. Opiekę dla dzieci przedszkolnych zapewnia Przedszkole w Ostrówku z filią w Wielgiem oraz oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych w Skrzynnie, w Janowie i Okalewie. Poza działalnością edukacyjną, szkoły w gminie pełnią również rolę lokalnych ośrodków kultury.

Największą instytucją kulturalną gminy Ostrówek jest Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu w Ostrówku, w strukturze którego mieści się Gminna Biblioteka Publiczna i Filia w Wielgiem, do których w 2016 r. zapisanych było 700 czytelników.

Ośrodek realizuje swoje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury poprzez:

- funkcjonowanie sekcji i kół zainteresowań,
- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę,
- działalność amatorskiego ruchu artystycznego,
- organizację imprez kulturalnych i rozrywkowych,
- gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych.

Przy Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury i Sportu w Ostrówku działają:

- Ludowy Zespół Śpiewaczy „Ostrowiaczy”,
- Kapela Podwórkowa.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 r. w gminie działały 2

kluby sportowe, zrzeszające 206 członków. Gmina dysponuje dobrze rozbudowaną i dostępną bazą sportową o charakterze podstawowym. Do obiektów sportowych należą boiska sportowe przy każdej szkole oraz 2 boiska pełnowymiarowe w Ostrówku.

Przez teren gminy przebiega szlak rowerowy EWI-11, który stanowi część liczącego ponad 76 km szlaku łączącego ciekawe krajobrazy rolnicze, leśne z najważniejszymi zabytkami regionu, w tym: drewniane kościołki z Naramic, Wiktorowa i Łyskorni, XVIII w spichlerz w Skomlinie – do dziś pełniący swoją pierwotną funkcję czy wspaniale zachowany dawny dworek szlachecki z XVIII w zlokalizowany w Świątkowicach. Przebieg szlaku: Konopnica – Bębnow – Wielgie – Kuźnica – Ostrówek – Gromadzice – Czarnożyły – Chojny – Świątkowice – Naramice – Biała – Łyskornia – Młynisko – Skomlin.

Poza gospodarstwem agroturystycznym znajdującym się w miejscowości Skrzywno, w gminie brak jest innej bazy noclegowej.

5.6. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu, monitorująca na bieżąco sytuację i prowadząca działania prewencyjne.

Teren gminy jest zabezpieczany w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez 9 jednostek OSP funkcjonujących w miejscowościach: Dymek, Janów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Skrzywno, Wielgie, Wola Rudlicka.

6. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. Układ komunikacyjny

Układ drogowy obsługujący gminę i zapewniający jej powiązania komunikacyjne z obszarem zewnętrznym tworzą następujące drogi:

- droga ekspresowa S8 o znaczeniu międzyregionalnym relacji S8 Wrocław (Psie Pole) - Kępno - Sieradz - A1 (Łódź) - A1 (Piotrków Trybunalski) - Rawa Mazowiecka - Warszawa - Ostrów Mazowiecka - Zambrów - Choroszcz (S19),
- droga krajowa nr 45 relacji Złoczew-Wieluń-Opole,
- droga wojewódzka nr 481 relacji Łask – Widawa – Widoradz Główny,

oraz pięć dróg powiatowych:

- nr 4529 E relacji Krzeczów – Osjaków – Huta Czernicka – Skrzywno - Emanuelina,

- nr 4533 E relacji Górki Konopnickie – Bębnów – Wielgie - Stolec.
- nr 4535 E relacji Czarnożyły – Dębina,
- nr 4546 E relacji Wola Rudlicka – Dymki,
- nr 4537 E relacji Nietuszyna – Okalew – Ostrówek – Gromadzice – Wieluń.

Na sieć powiązań wewnętrznych składają się drogi gminne, w tym:

- nr 114055 E relacji Chojny – gr. gminy Lututów – Staropole – Marynka - Babin,
- nr 117401 E relacji Janów – Przerwa – gr. gminy Złoczew,
- nr 117402 E relacji droga powiatowa nr 4535 E – Okalew,
- nr 117403 E relacji Kuźnica – Jackowskie – Rudlice – Gwizdałki – Okalew,
- nr 117404 E relacji droga krajowa nr 45 – Ostrówek,
- nr 117405 E relacji Bolków – Piasek,
- nr 117406 E relacji Bolków – Niemierzyn – gr. gminy Czarnożyły – Gromadzice,
- nr 117407 E relacji Dymek – Borek – gr. gminy Osjaków – Bielany,
- nr 117408 relacji Kolonia Dębiec – Folwarki – gr. gminy Osjaków – Czernice,
- nr 117409 E relacji droga wojewódzka nr 481 – Piskornik – gr. gminy Osjaków – Dąbrowice,
- nr 117410 E relacji Wola Rudlicka – Kuźnica – Wielgie,
- nr 117410 E relacji Dymek - Wielgie,
- nr 118455 E relacji Kozub - gr. gminy Lututów – Milejów.

Stanowią one połączenie z drogami powiatowymi, które umożliwiają dojazd do sąsiednich gmin oraz większych miast w regionie. Większość dróg gminnych charakteryzuje się zadowalającym stanem technicznym (posiadają nawierzchnię twardą, lecz często nieulepszoną). Część z nich jednak wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i rodzaju nawierzchni.

Ponadto na obszarze gminy występuje szereg dróg wewnętrznych, przeważnie o nawierzchniach gruntowych i zmiennej szerokości pasa drogowego, pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym.

6.2. Infrastruktura techniczna

6.2.a. Zaopatrzenie w wodę

Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej rozdzielczej, bez przyłączy, wynosi 111,5 km. Z wodociągu korzysta 3 945 osób, a ilość przyłączy wodociągowych do budynków wynosi 1 216 szt. Wymienione układy dostarczają 179,0 dm³ wody (na podst. danych GUS, na rok 2016).

Mieszkańcy nie podłączeni do sieci wodociągowej oraz przedsiębiorstwa korzystają z indywidualnych studni głębinowych lub płytkich studni kopanych na poszczególnych posesjach.

Sieć zasilana jest z dwóch ujęć zlokalizowanych w Ostrówku i Wielgiem:

- ujęcie wody w Ostrówku – o zasobach ustalonych w wysokości 95,0 m³/h. Ujęty poziom wodonośny (górnio-jurajski) ma charakter artezyjski. Ujęcie to wraz ze stacją uzdatniania i dwoma zbiornikami zapasowymi zaopatruje w wodę 11 sołectw gminy,
- ujęcie wody w Wielgiem – zasoby ujęcia ustalono w wysokości – 556 m³/h i ujmuje ono jurajski poziom wodonośny. Składa się z trzech otworów studziennych, przy czym eksploatowany jest tylko jeden. Warstwę wodonośną stanowią utwory węglanowe wykształcone w postaci wapieni. Ujęcie to zaopatruje w wodę miejscowości: Wielgie, Dymek, Dębica, Piskornik.

W miejscowości Piskornik wykonano odwierty studzien głębinowych (miały one stanowić źródło zaopatrzenia w wodę dla Wielunia), których zasoby nie są eksploatowane, ale w każdej chwili po zbudowaniu stacji uzdatniania mogą być wykorzystane.

6.2.b. Kanalizacja sanitarna

Łączna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 6,6 km (*na podst. danych GUS, na rok 2016*). Ścieki odprowadzane są do gminnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Rudlicach, działającej od 1999 r. Projektowana zdolność oczyszczalni wynosi 127,00 m³/d, przy czym jej obciążenie hydrauliczne, łącznie ze ściekami dowożonymi, według danych z roku 2008 r. wynosiła 96 m³/d. Z oczyszczalni ścieków korzysta ok. 466 mieszkańców gminy, co stanowi niemal 10% udział ogólnej liczby mieszkańców (*na podst. danych GUS, dane na rok 2016*). Skanalizowane są miejscowości Ostrówek i Rudlice.

W pozostałych miejscowościach ścieki sanitarne odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz do przydrożnych rowów. W miejscach, gdzie realizacja zbiorowej kanalizacji sanitarnej jest niezasadna (ze względów technologicznych i finansowych), gmina realizuje program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

6.2.c. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Ostrówek zasilana jest w energią elektryczną ze stacji energetycznych 110/15 kV „Wieluń” i „Złoczew”, które są połączone między sobą linią przesyłową 110 kV, relacji Wieluń-Złoczew (linia ta przecina teren gminy Ostrówek z południa na północ). Rozdział oraz dystrybucja energii do poszczególnych miejscowości oraz odbiorców odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej (dystrybucyjnej) średniego napięcia 15 kV, stacji

transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4 kV i sieci niskiego napięcia.

Przez obszar gminy przebiega również dwutorowa linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV relacji Ostrów - Rogowiec/Trębaczew, która stanowi połączenie stacji elektroenergetycznej „Ostrów” z istniejącą dwutorową linią 400 kV Trębaczew – Rogowiec, wyprowadzającą moc z Elektrowni Bełchatów.

Istniejący system dystrybucyjny energii zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby gminy w tym zakresie, przy założeniu umiarkowanego tempa jej wzrostu. Zarówno GPZ „Wieluń” jak i „Złoczew” posiadają bowiem pewne rezerwy mocy do zagospodarowania oraz wolne pola do wyprowadzenia nowych linii.

Poza konwencjonalnymi źródłami energii elektrycznej na terenie gminy zlokalizowane są cztery elektrownie wiatrowe:

- 1) elektrownia o mocy 0,60 MW i wysokości całkowitej 96,0 m w miejscowości Niemierzyn,
- 2) elektrownia o mocy 0,85 MW i wysokości całkowitej 91,0 m w miejscowości Niemierzyn,
- 3) elektrownia o mocy 0,80 MW i wysokości całkowitej 84,0 m w miejscowości Okalew,
- 4) elektrownia o mocy 0,85 MW i wysokości całkowitej 91,0 m w miejscowości Skrzynno.

6.2.d. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Ostrówek brak jest sieci gazowej gazu ziemnego, dlatego mieszkańcy zaopatrują się w gaz propan-butan w butlach u lokalnych dystrybutorów.

6.2.e. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło, obejmującego swym zasięgiem poszczególne miejscowości. Lokalne źródła ciepła eksploatowane są wyłącznie na własne potrzeby lub piecowy (paleniskowy) system ogrzewania mieszkań. Obok węgla w różnych postaciach wykorzystuje się tu wszystkie tradycyjne nośniki ciepła dostępne na tutejszym rynku.

6.2.f. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne wytwarzane w ramach poszczególnych gospodarstw domowych oraz instytucji odbierane są przez wyspecjalizowane firmy oraz transportowane na składowisko inne niż obojętne i niebezpieczne, zlokalizowane w miejscowości Dylów (gmina Pajęczno). Gospodarka odpadami działa w oparciu o zorganizowany system zbiórki odpadów komunalnych, wykorzystujący do tego celu kontenery i pojemniki rozmieszczone w dogodnych miejscach odbioru oraz w pobliżu posesji. Od czerwca 2009 r. na terenie gminy

funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów, w ramach którego mieszkańcy segregują makulaturę, tworzywo sztuczne, szkło oraz metal. Z uwagi na rolniczy charakter gminy i brak rozwiniętego przemysłu problem odpadów przemysłowych praktycznie nie występuje. Osady ściekowe – pochodzące z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących oczyszczaniu ścieków, są wywożone na teren oczyszczalni Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu.

6.2.g. Telekomunikacja

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć telefoniczną. Wraz z rozwojem technologicznym, sieć telefonii stacjonarnej traci na znaczeniu na rzecz łączności bezprzewodowej oraz internetu. Zakłada się, że w najbliższych latach proces ten będzie ulegał pogłębieniu. Stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane są w Ostrówku, Nietuszyńcu oraz dwa nadajniki w Wielgim.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Potrzeby gminy zobrazowane zostały między innymi poprzez wnioski do niniejszego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (odzwierciedlające faktyczne potrzeby inwestycyjne mieszkańców i inwestorów), ustalenia dotychczasowych dokumentów planistycznych i decyzji administracyjnych (obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu).

Potrzeby rozwoju gminy uwidaczniają wnioski mieszkańców i inwestorów zgłoszone do niniejszego studium, z których wynika, że najpilniejszymi potrzebami w gminie są:

- wyznaczenie terenów zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, usługowej, mieszkaniowo-usługowej oraz produkcyjno-usługowej,
- wyznaczenie terenów na lokalizację elektrowni fotowoltaicznych,
- wyznaczenie terenów na lokalizację elektrowni wiatrowych,
- wyznaczenie terenów do zalesienia,
- wyznaczenie terenów pod eksploatację kopalni.

Do potrzeb gminy należy zaliczyć:

- podniesienie atrakcyjności gminy w zakresie turystyki i wypoczynku,
- wyłączenie spod zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego,

- uporządkowanie istniejącej struktury przestrzennej, w tym wytyczenie nowych terenów inwestycyjnych w dostosowaniu do istniejących uwarunkowań, sytuacji społeczno-ekonomicznej i potrzeb mieszkańców, poprzez opracowanie dla poszczególnych miejscowości planów zagospodarowania przestrzennego,
- rozwój systemu kanalizacji sanitarnej oraz realizację przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ścieków w miejscach, gdzie budowa zbiorczych systemów będzie technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona,
- przebudowę i modernizację dróg (w tym przede wszystkim dróg gminnych i powiatowych).

Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:

- występowanie złoża węgla brunatnego (złoże Złoczew),
- wysoka lesistość gminy, dająca możliwości rozwoju funkcji rekreacji indywidualnej,
- potencjalny wysoki przychód z podatków, który będzie generowany przez kopalnię węgla brunatnego,
- korzystne walory środowiska, nie powodujące ograniczeń w działalności gospodarczej,
- dobre połączenie komunikacyjne z głównymi ośrodkami regionu poprzez drogę krajową Nr 45 i drogę wojewódzką nr 481 oraz dobrze rozwiniętą sieć dróg powiatowych,
- dobre warunki dla rozwoju sieci osadniczej.

7.1. Analiza ekonomiczna

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat odnotowano wzrost dochodów gminy Ostrówek, które w 2016 r. osiągnęły poziom 17 778 697 zł. Porównanie z dochodami za rok 2000 pokazuje, że w ciągu ostatnich 15 lat dokonał się znaczący wzrost wpływów budżetowych. W przeliczeniu na jednego mieszkańca dochody gminy w rozpatrywanym okresie wzrosły ponad trzykrotnie, z 1 200 zł do 3 913 zł.

Dochody i wydatki gminy Ostrówek w latach 2000-2016:

	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2012 r.	2014 r.	2016 r.
dochód (w zł)	5 630 595	8 119 828	13 064 352	16 335 851	15 156 778	17 778 697
wydatki (w zł)	5 301 757	8 034 630	15 551 818	14 212 139	14 748 659	17 598 027

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Suma wydatków z budżetu wyniosła w 2016 roku 17 598 027 złotych, co daje 3874 złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W zestawieniu z danymi za rok 2000 oznacza to ponad trzykrotny wzrost wydatków. W 2016 r. największa część budżetu – 35,5% została przeznaczona na oświatę i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na pomoc społeczną (34,3%) oraz na administrację publiczną (10,9%).

W strukturze wydatków gminy niezwykle istotny dla jej rozwoju jest udział nakładów inwestycyjnych. Dla gminy Ostrówek udział ten od kilkunastu lat waha się, udział nakładów inwestycyjnych w 2014 r. wynosił 10,6%, w 2015 r. - 5,6%, a w 2016 r. - 4,6%.

Zgodnie z *Raportem o oddziaływaniu wydobycia węgla brunatnego ze złoża Złoczew na środowisko* powstanie kopalni będzie miało duży i korzystny wpływ na możliwości rozwoju terenów znajdujących się w jej otoczeniu, co w szczególności dotyczy gmin, na terenie których inwestycja będzie zlokalizowana (miasto i gmina Złoczew, gminy: Burzenin, Ostrówek, Lututów). Według „*Projektu studium eksploatacji złoża Złoczew*”, A. Strempsi (redakcja), 2007 r., do obsługi kopalni przewidywano zatrudnienie na poziomie 3300 osób. Będzie to zatrudnienie bezpośrednio przez kopalnię, jak też w firmach zewnętrznych, realizujących prace na rzecz kopalni (transport, roboty budowlane, remonty sprzętu itp.). Zatrudnienie takiej ilości pracowników wpłynie na znaczący wzrost zapotrzebowania na usługi, m. in. w zakresie transportu, bazy noclegowej, gastronomii i ochrony zdrowia, co spowoduje zwiększenie możliwości zatrudnienia i da dodatkowy impuls dla ożywienia gospodarczego rejonu. Budowa kopalni poprzez bezpośrednie zatrudnienie pracowników i pośredni wpływ poprzez wzrost zapotrzebowania na usługi radykalnie zmniejszy bezrobocie w regionie. Zwiększenie dochodów gminy, dzięki podatkom i opłatom lokalnym z tytułu funkcjonowania na jej terenie kopalni węgla brunatnego, umożliwi gminie Ostrówek inwestowanie w rozwój infrastruktury, szkolnictwa, turystyki, kultury i innych dziedzin wpływających na podniesienie jakości życia mieszkańców. Dzięki temu znacząco poprawi się atrakcyjność tych rejonów, co powinno odwrócić występujące aktualnie niekorzystne zjawisko społeczne, takie jak starzenie się społeczeństwa. Ożywienie gospodarcze i społeczne rejonu, występujące w okresie funkcjonowania kopalni (łącznie z fazą przygotowania inwestycji będzie to okres ponad 40 lat), przy dobrze zainwestowanych środkach, utrzyma się również po zakończeniu wydobycia węgla. Sprzyjać temu będzie powstanie na terenie pokopalnianym zwałowisk zrehabilitowanych w kierunku leśnym oraz zbiornika wodnego w wyrobisku poeksploatacyjnym – obiektów o dużym potencjale wykorzystania w kierunku turystyczno – rekreacyjnym. Wyniesiona ponad poziom otaczającego terenu powierzchnia zwałowiska zewnętrznego będzie miejscem o korzystnych warunkach dla lokalizacji obiektów energetyki z odnawialnych źródeł energii, takich jak farmy słoneczne lub wiatrowe.

Powyższe informacje pozwalają założyć, że w przypadku zagospodarowania nowych terenów, możliwe będzie wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną i społeczną. Jednak w celu minimalizacji kosztów, przy przeznaczaniu terenów pod zainwestowanie, w pierwszej kolejności należy uruchamiać tereny pozostające w zasięgu istniejącej infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci wodociągowej, elektroenergetycznej i kanalizacyjnej oraz tereny posiadające korzystną dostępność komunikacyjną. W przyszłości nowe inwestycje mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne staną się źródłem nowych dochodów budżetowych gminy, przede wszystkim w zakresie podatków od nieruchomości.

7.2. Analiza środowiskowa

Charakterystyka przyrodnicza, dokonana w poprzednich rozdziałach, wykazuje, że na przeważającej powierzchni gminy nie ma przeciwwskazań czy barier środowiskowych dla rozwoju osadnictwa. Głównymi obszarami, na których występują lub mogą wystąpić czynniki przemawiające za ograniczeniem zabudowy są:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczone w dolinie Oleśnicy,
- tereny podmokłe, zabagnione, oczka wodne, stawy, łąki i pastwiska,
- tereny lasów oraz obszary dolinne, stanowiące regionalne i lokalne korytarze ekologiczne, z uwagi na ich walory przyrodnicze wskazane do ochrony przed nadmierną antropopresją. Ponadto w sąsiedztwie rzek może dochodzić do okresowych zalewów,
- obszary lokalizacji planowanej eksploatacji powierzchniowej złoża węgla brunatnego „Złoczew” i zwałowiska zewnętrznego,
- obszary, których dotyczą ograniczenia w lokalizacji zabudowy, wynikające z przepisów odrębnych (strefy oddziaływania linii elektroenergetycznych, strefy ochronne turbin wiatrowych) oraz przepisów ustanowionych dla form ochrony przyrody, znajdujących się w granicach gminy.

Tereny o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym zwarte kompleksy leśne, doliny rzek powinny stać się podstawą rozwoju turystyki oraz zabudowy rekreacji indywidualnej, która charakteryzuje się zdecydowanie mniejszą intensywnością zainwestowania, niż tereny mieszkaniowe, co w znaczący sposób powinno zminimalizować negatywne oddziaływania tych terenów na obszary atrakcyjne przyrodniczo.

Z punktu widzenia dbałości o środowisko wprowadzanie nowej zabudowy powinno opierać się na:

- uzupełnianiu układu osadniczego, wzdłuż istniejących lokalnych układów drogowych, szczególnie wzdłuż dróg wyposażonych w pełną infrastrukturę

techniczną,

- zachowaniu odległości planowanej zabudowy od dróg, charakteryzujących się największym natężeniem ruchu, które zagwarantuje utrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej,
- silnym ograniczaniu rozlewania się zabudowy i niekontrolowanego zagospodarowania terenów rolniczych.

7.3. Analiza społeczna

Zasoby ludzkie to jeden z podstawowych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Trendy rozwoju ludności stanowią najważniejszą przesłankę oceny szans i możliwości rozwoju gminy oraz wskazują na przyszłe potrzeby w zakresie nowych mieszkań, obiektów infrastruktury społecznej i technicznej, miejsc pracy.

Uwarunkowania demograficzne stanowią istotny argument przemawiający za racjonalizacją polityki przestrzennej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową, powinny uwzględniać faktyczne zmiany w zakresie przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, tendencje w zakresie wzrostu średniej powierzchni mieszkań i potrzebę poprawy warunków zamieszkania w zakładanej perspektywie planistycznej, biorąc pod uwagę prognozowaną depopulację gminy.

Na przestrzeni lat 2005-2016 liczba ludności zmniejszyła się o 88 osób, czyli o około 2%. W ciągu ostatniej dekady obserwuje się jednak dodatnie saldo migracji (z wyjątkiem roku 2013), na poziomie od 5 do 45 osób. Dla gminy Ostrówek, podobnie jak dla powiatu oraz województwa, od lat notowany jest ujemny przyrost naturalny. Szczegółowa analiza struktury ludności przedstawiona została w rozdziale 5.1.

Przemiany ekonomiczne ostatnich lat stworzyły warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego – indywidualnego i zbiorowego. Zjawisko odejścia od zabudowy wielopokoleniowej na rzecz zwiększonego indywidualizmu w osiedlaniu się sprawia, że obecnie rejestruje się zwiększony udział budynków mieszkalnych, zasiedlonych przez mniejszą liczbę ludzi. Zmiany struktury gospodarstw domowych według wielkości prowadzą się do dwóch zasadniczych tendencji, tj. do wzrostu udziału gospodarstw małych – 1- i 2-osobowych oraz do zmniejszenia udziału gospodarstw większych. Tendencję wzrostową będzie wykazywała również liczba gospodarstw z jednym dzieckiem lub bez dzieci.

Rozwój zabudowy mieszkaniowej nie jest dynamiczny i kształtuje się na poziomie kilku mieszkań na rok. Na obszarze gminy dominującą formą zabudowy jest zabudowa zagrodowa, uzupełniona terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Widoczny jest

jednakże trend polegający na wypieraniu zabudowy zagrodowej przez zabudowę jednorodzinną.

Stabilizacja cen mieszkań oraz kosztów budowy widoczna w ostatnich latach, wraz z zapowiedziami programów rządowych, mających ułatwić zakup bądź wynajem mieszkania, sprawiają, że nie ma podstaw do założenia istotnego pogorszenia się sytuacji na rynku mieszkaniowym. Można się spodziewać, że opisane zmiany demograficzne będą miały istotny wpływ na zmniejszanie się odsetka dorosłych dzieci mieszkających z rodzicami.

7.4. Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna to twierdzenie o przyszłym stanie i strukturze ludności na określonym terytorium i w określonym czasie. Przewidywanie przyszłych kierunków zmian procesów demograficznych zawsze jest obciążone dużą niepewnością. Obecnie wydaje się być jednak zadaniem szczególnie trudnym. Procesy globalizacji powodują, że światowe zmiany i kryzysy, w sposób dotąd niespotykany oddziałują na krajową gospodarkę, ludzkie poglądy i postawy, a w sposób pośredni, także na zjawiska demograficzne. Prognoza demograficzna obejmuje przewidywanie kształtowania się w przyszłości zjawisk i procesów demograficznych, ich kierunków oraz tempa rozwoju, jak również przemian strukturalnych.

W horyzoncie czasowym, obejmującym najbliższe lata, zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej w całym województwie łódzkim, jak i w gminie Ostrówek, będą miały procesy demograficzne, które uwiłdoczyły się i nasiliły w ostatnich latach. Do tych procesów zaliczamy:

- zmieniony model rodziny (małozietność rodzin, samotne rodzicielstwo),
- wzrost liczby rozwodów i związków nieformalnych,
- wzrastający odsetek małżeństw bezdzietnych,
- opóźnianie wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka,
- wzrost liczby jednoosobowych gospodarstw domowych,
- ujemny przyrost naturalny i malejąca dzietność,
- spadek liczby małżeństw,
- wzrost przeciętnej długości życia,
- migracje wewnętrzne i zagraniczne.

Podstawę prognozy demograficznej dla gminy w założonym horyzoncie czasowym, obejmującym nadchodzące 30 lat, stanowi Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 oraz wyliczenia własne, z uwagi na brak danych odnoszących się do lat 2031-2045.

Prognozę demograficzną obrazującą zmianę liczby ludności, w założonej perspektywie planistycznej 30 lat, ilustruje poniższa tabela.

obszar	liczba ludności w 2016 r.	prognozowana liczba ludności w latach					
		2020 r.	2025 r.	2030 r.	2035 r.	2040 r.	2045 r.
gmina Ostrówek	4 563	4 627	4 702	4 769	4 841	4 913	4 987

W założonym horyzoncie czasowym, tj. do 2045 r., przewidywany wzrost liczby ludności w gminie wyniesie 424 osoby, co stanowi 9,3% aktualnej (na koniec 2016 r. wg GUS) liczby mieszkańców.

Zgodnie z Prognozą gospodarstw domowych na lata 2016-2050, wykonaną przez GUS, począwszy od 2026 r. rozpocznie się gwałtowny wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Jest to związane z wchodzeniem w wiek późnej starości bardzo licznych roczników urodzonych pomiędzy końcem drugiej wojny światowej, a początkiem lat sześćdziesiątych. Zmiany w strukturze wiekowej, czyli starzenie się społeczeństwa oraz wzrost przeciętnej długości życia będą miały natomiast bardzo istotny wpływ na zarządzanie sferą usług publicznych na terenie gminy, między innymi będą wymagały zwiększenia nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym.

Warto zauważyć, że również pomiędzy 2030 r. a 2042 r. na względnie stałym poziomie ustabilizuje się liczba osób pomiędzy 25 a 34 rokiem życia. Zakładając brak znacznego pogorszenia warunków ekonomicznych można się spodziewać, że zjawisko pozostawania osób w tym wieku w domu rodzinnym już około 2030 r. będzie znacznie mniej powszechne niż obecnie. Należy założyć, iż spodziewana poprawa sytuacji mieszkaniowej (związana ze zmniejszaniem się liczby ludności, a w szczególności liczby ludzi młodych) spowoduje, że rozpad związku małżeńskiego lub partnerskiego znacznie częściej niż obecnie będzie prowadził do powstania nowego gospodarstwa domowego. Można przypuszczać, że pod koniec 2050 r. więcej będzie gospodarstw domowych zamieszkałych tylko przez jedną osobę w wieku średnim. W związku z tym, iż w latach 2016-2050 przewidywane jest zmniejszanie się liczby urodzeń, należy spodziewać się systematycznego spadku przeciętnej liczby dzieci w gospodarstwach domowych i wzrostu liczby i odsetka gospodarstw bez dzieci. Średnia liczba osób przypadających na gospodarstwo również będzie się systematycznie zmniejszać do początku lat trzydziestych XXI wieku.

Wg danych w/w Prognozy, przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w 2011 r. wynosiła 2,82. Do 2030 r. wartość tego wskaźnika zmniejszy się do poziomu 2,40. Następnie będzie obserwowany wzrost tej liczby, po czym w końcowych latach prognozy średnia wielkość gospodarstwa domowego wzrośnie i ustabilizuje się na poziomie około

2,50. Do 2030 r. liczba gospodarstw domowych będzie wzrastać znacząco we wszystkich województwach. W kolejnych latach prognozy, w związku ze zwiększaniem się liczebności osób w wieku późnej starości (80 lat i więcej) oraz zmniejszaniem się liczby ludności, liczba gospodarstw domowych będzie spadać we wszystkich województwach.

Pozytywnym aspektem planowanej lokalizacji kopalni węgla brunatnego na terenie gminy Ostrówek jest prognozowane ożywienie gospodarcze rejonów zlokalizowanych w sąsiedztwie kopalni, spadek bezrobocia oraz podniesienie atrakcyjności tych terenów poprzez przewidywane inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną. Poprawa sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Ostrówek powinna odwrócić występujące aktualnie niekorzystne zjawiska społeczne, takie jak starzenie się społeczeństwa.

Przekładając przewidywane procesy demograficzne na potrzeb gminy należy zasygnalizować konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego rejonu, pozyskanie inwestorów, zarówno krajowych jak i zagranicznych, oraz firm poszukujących nowych obszarów działalności, a także potrzebę poprawy warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez sukcesywne zwiększenie dostępności usług z zakresu podstawowych i ponadpodstawowych.

7.5. Struktura funkcjonalna istniejących terenów zabudowanych oraz ustalenia dotychczasowych dokumentów planistycznych i decyzji administracyjnych, (obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu)

Aktualną strukturę funkcjonalną istniejących terenów zabudowanych ilustruje poniższa tabela.

Funkcja terenu (tereny zabudowy)	Powierzchnia (ha)	Udział w ogólnej powierzchni terenów zabudowy (%)	Udział w ogólnej powierzchni gminy (%)
Zabudowa zagrodowa	265,7	76,7	2,6
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	45,9	13,3	0,5
Zabudowa usługowa	15,5	4,5	0,15
Zabudowa produkcyjno-usługowa	14,6	4,2	0,15
Zabudowa produkcyjna	0,6	0,2	<0,1
Teren infrastruktury	0,8	0,2	<0,1

Teren usług sportu	2,8	0,8	<0,1
Zabudowa rekreacji indywidualnej	0,4	0,1	<0,1
Suma	346,3	100	3,4

Zgodnie z powyższą tabelą, na terenie gminy Ostrówek jest około 346 hektarów obszarów aktualnie zabudowanych, co stanowi 3,4% ogólnej powierzchni gminy. Ze względu na planowaną lokalizację wyrobiska górniczego i zwałowiska zewnętrznego, w ramach projektowanego obszaru górniczego dla odkrywki „Złoczew”, tereny zabudowane na terenie gminy zmniejszą swą powierzchnię o 22% i będą wynosić około 270 hektarów. W wyniku planowanego zajęcia gruntów pod kopalnię, tereny zabudowane, stanowiące zabudowę zagrodową, zmniejszą swą powierzchnię o 26,6% (do zajęcia pod planowaną kopalnię przeznaczone jest około 70 ha), a tereny zabudowane, stanowiące zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zmniejszą swą powierzchnię o 10% (do zajęcia pod planowaną kopalnię przeznaczone jest około 4,6 ha).

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrówek” przyjęte w 2005 r. określa granice terenów przeznaczonych do zabudowy.

Zestawienie powierzchni terenów, dla których określono kierunek rozwoju pod zabudowę w dotychczas obowiązującym, uchwalonym w 2005 r. Studium, z podziałem na poszczególne funkcje terenów, ilustruje poniższa tabela.

Funkcja terenu (tereny zabudowy)	Powierzchnia (ha)	Udział w ogólnej powierzchni terenów zabudowy (%)	Udział w ogólnej powierzchni gminy (%)
Tereny zabudowy istniejącej	722,2	42,9	7,1
Tereny proponowane pod zabudowę mieszkaniowo-usługową	538,3	32,0	5,3
Istniejąca zabudowa szkolna	12,5	0,7	0,1
Tereny aktywności gospodarczej	171,9	10,2	1,7
Tereny pod zabudowę letniskowo-mieszkaniową	199,2	11,8	2,0
Tereny pod zabudowę letniskowo-wypoczynkową	39,4	2,4	0,4
Suma	1 683,5	100	16,6

Zgodnie z powyższą tabelą, w dotychczas obowiązującym, uchwalonym w 2005 r., Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrówek znajduje się około 1 683 hektarów terenów, dla których określono kierunek rozwoju pod zabudowę, co stanowi 16,6% ogólnej powierzchni gminy.

Ze względu na fakt, że obszar gminy jest w nieznacznej części objęty ustaleniami planów miejscowych, przeważająca większość inwestycji budowlanych realizowanych jest w

oparciu o decyzje administracyjne. Do Urzędu Gminy w Ostrówku w roku 2014 i 2015 złożonych zostało ok. 130 wniosków o ustalenie warunków zabudowy. Największą liczebnością wyróżniają się decyzje wydane na budowę budynków mieszkalnych (48% ogółu decyzji) oraz na budowę budynków gospodarczych, garaży oraz wiat (25% wszystkich decyzji).

W ciągu rozpatrywanych 2 lat, spośród wszystkich miejscowości w gminie, najwięcej decyzji o warunkach zabudowy wydanych zostało na obszarze miejscowości Nietuszyna, Ostrówek oraz Skrzywno. Wzmożony ruch budowlany miał także miejsce we wsiach Niemierzyn oraz Wielgie. We wszystkich tych jednostkach osadniczych zaobserwować można wzrost liczby nieruchomości przeznaczanych na budowę mieszkaniową jednorodzinną.

Ze względu na wiejski charakter miejscowości niewielka część wniosków dotyczyła budynków usługowych. Złożone wnioski dotyczyły przede wszystkim już istniejących zakładów usługowych.

7.6. Możliwości finansowe gminy

W ostatnich kilkunastu latach dochody i wydatki gminy wzrosły kilkukrotnie, co przekłada się na wzrost potencjału inwestycyjnego gminy i umożliwia dalsze wyposażanie poszczególnych miejscowości w niezbędną infrastrukturę techniczną i społeczną.

Zgodnie z *Raportem o oddziaływaniu wydobycia węgla brunatnego ze złoża Złoczew na środowisko* budowa kopalni spowoduje znaczące zwiększenie dochodów gmin, poprzez podatki i opłaty lokalne. Gminy, na terenie których będzie zlokalizowana kopalnia, dzięki wpływom bezpośrednim i pośrednim, generowanym przez ten podmiot, będą miały możliwość sfinansowania rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej.

W celu minimalizacji kosztów gminy, w pierwszej kolejności należy jednak uruchamiać nowe tereny w zasięgu istniejącej infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci wodociągowej, elektroenergetycznej i kanalizacyjnej oraz tereny posiadające korzystną dostępność komunikacyjną, w tym środkami transportu publicznego. Należy uwzględnić również dostępność nowych terenów do usług publicznych.

Uruchamianie nowych terenów, przeznaczonych pod zainwestowanie, powinno wynikać z możliwości realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej, obsługi komunikacyjnej i dostępności usług publicznych. W przyszłości nowe inwestycje staną się źródłem nowych dochodów budżetowych gminy, przede wszystkim w zakresie podatków od nieruchomości oraz udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa.

7.7. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w skali gminy oszacowano na podstawie: analizy ekonomicznej, analizy środowiskowej, analizy społecznej, prognozy demograficznej i oceny możliwości finansowania gminy.

Ze względu na dynamikę zmian uwarunkowań społecznych, prawnych oraz zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy przy określaniu zapotrzebowanie na nową zabudowę przyjęto perspektywę czasową 30 lat. Poza tym, z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, zwiększono zapotrzebowanie o 30% w stosunku do wyników analiz.

Przy określaniu zapotrzebowania zostały wzięte pod uwagę dodatkowe dwa istotne czynniki, warunkujące możliwość lokalizowania nowej zabudowy. Pierwszy z nich to projektowana w północno-zachodniej części gminy kopalnia węgla brunatnego, związana ze złożem „Złoczew”. Rozpoczęcie eksploatacji wywoła określone skutki przestrzenne, wyłączając z możliwości zagospodarowania kilka miejscowości. Projektowane wyrobisko i zwałowisko zewnętrzne spowodują konieczność przeniesienia siedlisk w miejscowościach: Oleśnica, Janów, Milejów, Ostrówek, Wola Rudlicka i Okalew. Drugim czynnikiem, będącym skutkiem wprowadzenia przepisów dotyczących zasad lokalizowania elektrowni wiatrowych oraz ich relacji w stosunku do zabudowy mieszkaniowej, są elektrownie wiatrowe istniejące na terenie gminy Ostrówek oraz na terenie gmin ościennych. Konieczność zachowania odległości od wiatraków powoduje, że tereny znajdujące się poza obszarem objętym ustaleniami planu miejscowego nie mogą zostać przeznaczone na cele mieszkaniowe, zgodnie z wnioskami mieszkańców i właścicieli nieruchomości.

7.7.a. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkaniowej w perspektywie 30 lat zostało określone w oparciu o zróżnicowane kryteria.

Pierwszym kryterium jest powiązanie zapotrzebowania na nowe mieszkania z prognozowaną liczbą mieszkańców.

Prognoza demograficzna dla gminy wskazuje na rosnącą liczbę jej mieszkańców w nadchodzących latach. Prognozuje się, że w ciągu najbliższych 30 lat liczba ludności gminy zwiększy się o około 424 osoby i w roku 2045 będzie wynosiła 4 987 osób.

Zgodnie z Prognozą gospodarstw domowych na lata 2016-2050 przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym na terenach wiejskich zmniejszy się do poziomu 2,81, zaś w końcowych latach prognozy wzrośnie do wartości 2,92 w 2050 r. W 2045 r., zgodnie z danymi tej prognozy, przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym osiągnie poziom

2,91.

Na podstawie prognozy gospodarstw domowych na lata 2016-2050, prognozy ludności gmin na lata 2017-2030, wykonanej przez GUS oraz wyliczeń własnych, można oszacować liczbę gospodarstw domowych na terenie gminy w roku 2045, dzieląc istniejącą lub prognozowaną liczbę ludności poprzez istniejącą lub prognozowaną przeciętną liczbę osób w gospodarstwie domowym.

- w 2016 r.: przy liczbie mieszkańców $4\ 563 / 3,16 = 1\ 444$ gospodarstw.
- w 2045 r.: przy liczbie mieszkańców $4\ 987 / 2,91 = 1\ 714$ gospodarstw

Ilość gospodarstw domowych w najbliższych latach wzrośnie o 270. W takim wypadku zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową może wynieść 38 340 m² (do obliczenia przyjęto, iż średnia powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w latach 2007-2016 wynosi 142 m², na podstawie danych GUS).

Czynnikiem, wpływającym na wzrost zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, jest także planowana lokalizacja na terenie gminy kopalni węgla brunatnego. Według wstępnej oceny, w związku z planowanym wydobyciem węgla brunatnego, do wykupienia na terenie gminy Ostrówek, planowanych jest 219 gospodarstw, zamieszkałych przez 964 osoby. Gospodarstwa te położone są na terenie 6 obrębów.

Zestawienie liczby gospodarstw, planowanych do wykupienia i liczby ludności, obecnie w nich zamieszkującej, ilustruje poniższa tabela.

Miejscowość	Liczba gospodarstw	Liczba ludności
Oleśnica	18	84
Janów	47	202
Milejów	53	270
Ostrówek	28	106
Wola Rudlicka	18	73
Okalew	55	229
Suma	219	964

W oparciu o liczbę ludności, zamieszkującej obecnie gospodarstwa planowane do wykupienia oraz na podstawie przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę wynoszącej w 2016 r. 28,2 m², przewiduje się wzrost zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, wynoszący 27 185 m², gdyż: $28,2\ m^2 \times 964\ osób = 27\ 185\ m^2$

Suma opisanego wyżej zapotrzebowania wraz z jego zwiększeniem o 30% w stosunku do wyników analiz, ze względu na niepewność procesów rozwojowych, w ostatecznym rozrachunku, wskazuje zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową na poziomie:

$$38\,340\text{ m}^2 + 27\,185\text{ m}^2 = 65\,525\text{ m}^2$$

$$65\,525\text{ m}^2 \times 30\% = 19\,657\text{ m}^2$$

$$65\,525\text{ m}^2 + 19\,657\text{ m}^2 = 85\,182\text{ m}^2.$$

Na podstawie powyższych wyliczeń, należy stwierdzić, na podstawie obecnych i prognozowanych procesów demograficznych i uwarunkowań społecznych, w ciągu następnych lat zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową może wzrastać i przez najbliższe 30 lat osiągnąć wartość **85 182 m² (ok. 8,52 ha)** powierzchni użytkowej.

7.7.b. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej

Podstawową potrzebę w zakresie terenów zabudowy stanowi zapewnienie dostępu do usług, w szczególności usług podstawowych. Obecne tereny usługowe, w większości przypadków, obejmują tereny w znacznym stopniu zainwestowane i wykorzystywane na potrzeby usług publicznych (szkoły, kościoły, remizy strażackie). Usługi są niezwykle ważną gałęzią gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym na szeroko rozumiany rozwój. Poprawiając komfort życia mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich, należy zadbać o ich łatwy dostęp do podstawowych usług.

W chwili obecnej stosunek powierzchni terenów usługowych do terenów mieszkalnych wynosi 5%.

Biorąc pod uwagę wzrost zamożności społeczeństwa, wzrost potrzeb korzystania z różnego rodzaju usług, przewidywane ożywienie gospodarcze i wzrost możliwości finansowania przez gminę Ostrówek inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, przeznaczenie terenów pod zabudowę usługową w aktualnej proporcji do terenów mieszkaniowych, nie zabezpieczy potrzeb przyszłych mieszkańców. Zakłada się zatem wzrost stosunku powierzchni terenów usługowych do terenów mieszkalnych do 10%.

Zapotrzebowanie na nową funkcję mieszkalną szacuje się na 85 182 m² powierzchni użytkowej. Na potrzeby bilansu zakłada się, że zapotrzebowanie na funkcje usługową będzie stopniowo wzrastać i będzie stanowić 10% powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym będzie wynosić ok. **8 518 m² (około 0,85 ha)** powierzchni użytkowej zabudowy.

7.7.c. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjno-usługowej

Planowana budowa kopalni węgla brunatnego spowoduje znaczące zwiększenie dochodów gminy, ożywienie gospodarcze rejonów zlokalizowanych w sąsiedztwie kopalni, spadek bezrobocia oraz podniesienie atrakcyjności tych terenów poprzez przewidywane

inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną. Prognozuje się, iż poprawa sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Ostrówek powinna odwrócić występujące aktualnie niekorzystne zjawiska społeczne, takie jak starzenie się społeczeństwa. W tym kontekście rozwój „dużej” przedsiębiorczości ma ogromne znaczenie, a wspieranie rozwoju stref aktywności gospodarczej ze środków pomocowych podnosi atrakcyjność lokalizacji na terenie gminy obszarów przemysłowych. Obecnie na obszarze gminy brakuje terenów inwestycyjnych, ujętych w zwarte, urządzone obszary. Bazę inwestycyjną stanowią rozdrobnione i rozproszone tereny, zlokalizowane częstokroć w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej. W odpowiedzi na spadek liczby mieszkańców, spowodowany między innymi niedostateczną liczbą miejsc pracy, jednym z kierunków polityki przestrzennej gminy winno być tworzenie warunków dla rozwoju zakładów produkcyjnych i produkcyjno-usługowych. W dłuższej perspektywie czasowej może to stanowić impuls rozwojowy, skutkując napływem ludności do gminy. Korzystna lokalizacja gminy w układzie komunikacyjnym o znaczeniu wojewódzkim i krajowym, planowana lokalizacja na terenie gminy kopalni węgla brunatnego oraz brak barier środowiskowych mogą skutkować w przyszłości wzrostem zainteresowania terenami inwestycyjnymi na terenie gminy Ostrówek. Przeprowadzone analizy wykazały zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjno-usługowej.

Biorąc pod uwagę zapotrzebowanie społeczne przyjmuje się jako właściwe stworzenie na terenie gminy ośrodka gospodarczego o powierzchni około 100 ha, jako gminnej strefy aktywności gospodarczej. Mając na względzie dostęp do układu drogowego oraz odpowiednie arealy gruntowe, za pożądane uznaje się przeznaczenie gruntów w obrębach geodezyjnych Ostrówku i Wola Rudlicka, przy drodze krajowej Nr 45, w sąsiedztwie terenów działalności górniczej, związanej z eksploatacją złoża węgla brunatnego „Złoczew”. Z uwagi na powyższe czynniki zakłada się, że potrzeby gminy w zakresie terenów inwestycyjnych zaspokoją obszary o powierzchni bliskiej 160 ha. W celu obliczenia powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto wskaźnik intensywności w wysokości 0,5. Wynika z tego, że zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-usługową może wynieść **80 ha**.

Przyjęta lokalizacja ma ułatwić dostęp mieszkańcom gminy do lokalnego rynku pracy, a jednocześnie pomóc lokalnym i napływowym przedsiębiorcom w rozwoju swojego potencjału gospodarczego.

7.7.d. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy rekreacji indywidualnej

W chwili obecnej stosunek powierzchni terenów rekreacji indywidualnej do terenów mieszkalnych, przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym studium wynosi 0,13%. Przeprowadzone analizy nie wykazały zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową

zabudowy rekreacji indywidualnej. Z uwagi na fakt, iż znaczna ilość terenów przeznaczonych w obowiązującym studium pod zabudowę rekreacji indywidualnej jest niezagospodarowana, nie przewiduje się nowych terenów zabudowy rekreacji indywidualnej.

7.8. Chłonność obszarów

Kolejnym etapem sporządzanego bilansu jest oszacowanie chłonności obszarów.

Przy szacowaniu chłonności obszarów, rozumianych jako możliwość lokalizowania na nich nowej zabudowy, analizie poddano chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

Ważnym aspektem przy określaniu chłonności obszarów był rzeczywisty stopień zagospodarowania poszczególnych jednostek osadniczych. Na obszarze gminy plany obejmują obszary o nieznacznych powierzchniach, zaledwie 4% terenów gminy objętych jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na fakt, że obszar gminy jest w niewielkim stopniu objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, część wyliczeń prowadzona była w odniesieniu do terenów zabudowy wskazanych w obowiązującym studium.

Powierzchnia obszarów, na których jest możliwość lokalizacji nowej zabudowy, przeznaczonych w obowiązujących planach, wynosi obecnie około 27 ha, obszary te położone są w obrębie miejscowości Niemierzyn, Skrzywno i Dymek. Rezerwy terenowe na obszarach objętych planami miejscowymi dla poszczególnych funkcji zabudowy ilustruje poniższa tabela:

Obręb	Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę dla poszczególnych funkcji [w ha]									
	RM	MN	U	PU	P	UT	UTL	US	MN/U	
Niemierzyn	4,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skrzywno	-	-	-	11,95	-	-	-	-	-	-
Dymek	1,11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
suma	5,70	-	-	11,95	-	-	-	-	-	-

W ramach wszystkich miejscowości gminy, na obszarach nie objętych planami miejscowymi, występują rezerwy terenowe pod rozwój zabudowy, szczególnie zabudowy mieszkaniowej realizowanej jako elementy terenów zagród, jak i zabudowy jednorodzinnej. Rezerwy terenowe występują także pod rozwój zabudowy produkcyjnej i usługowej. Analiza potencjalnych rezerw terenu dla zabudowy mieszkaniowej wykazuje, iż najwięcej terenów, które mogą zostać zabudowane, znajduje się w obrębach: Ostrówek, Skrzywno, Dymek, Bolków i Wielgie. Znaczne rezerwy terenów niezabudowanych, przeznaczonych w obowiązujących dokumentach planistycznych pod zabudowę produkcyjną i usługową,

znajdują się w obrębach Wielgie, Nietuszyna i Ostrówek.

Rezerwy terenowe, na obszarach nie objętych planami miejscowymi, dla poszczególnych funkcji zabudowy, ilustruje poniższa tabela:

Obręb	zabudowa mieszkaniowa, w tym zagrodowa	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjno-usługowa	zabudowa rekreacji indywidualnej
Bozków	15,99	-	-	-
Dębiec	1,23	-	-	-
Dębiec Folwark	5,19	-	-	-
Dymek	16,12	-	-	-
Górne	-	-	-	-
Janów	-	-	-	-
Kolonia Marynka	-	-	-	-
Kolonia Milejów	-	-	-	-
Kolonia Raczyńskie	-	-	-	-
Koźlin	-	-	-	-
Kuźnica	1,28	-	-	-
Kopiec	-	-	-	21,53
Milejów	-	-	-	-
Niemierzyn	14,09	-	-	-
Nietuszyna	4,01	4,1	6,15	-
Okalew	13,64	0,5	0,7	-
Oleśnica	-	-	-	-
Ostrówek	19,24	7,02	11,0	-
Piskornik	2,74	0,17	0,25	-
Rudlice	10,8	-	-	7,56
Rudlice Jackowskie	-	0,34	0,5	-
Skrzynno	17,03	-	-	-
Staropole	-	-	-	-
Ugoda Niemierzyn	-	-	-	-
Wielgie	14,94	13,2	19,7	-
Wola Rudlicka	6,53	5,1	7,5	-
Suma	142,83	30,43	45,80	29,09

W oparciu o powyższe rezerwy terenowe, na podstawie ustalonych współczynników intensywności zabudowy (m.in. w obowiązujących planach miejscowych), wyliczono maksymalną możliwą do uzyskania chłonność obszarów przeznaczonych w dokumentach planistycznych pod zabudowę, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje

zabudowy.

Rodzaj zabudowy	suma chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę [w ha]
zabudowa mieszkaniowa, w tym zagrodowa	30,85
usługowa	12,17
produkcyjno-usługowa	26,67
rekreacji indywidualnej	2,90
suma	72,59

Wartość chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę zawsze traktować należy jedynie orientacyjnie, ze świadomością, iż o rzeczywistym „obciążeniu” teren, decyduje przede wszystkim jego faktyczne zainwestowanie. Prawdopodobnie nie dojdzie do sytuacji, w której wszystkie możliwe zostaną zabudowane. Wpływ na to będą miały następujące czynniki:

- wraz z postępującą urbanizacją chęć posiadania działki większej, aniżeli wskazuje minimalny „normatyw” powierzchniowy określony w planie miejscowym, w tym w celach wypoczynkowych, rekreacyjnych, alienacji od sąsiadów,
- moda na duże powierzchniowo działki i budynki,
- potrzeba lub konieczność posiadania większej działki, z uwagi na uwarunkowania rodzinne, bądź z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą np. w formie nieuciążliwych usług, które wymagają dodatkowej powierzchni pod zabudowę budynku usługowego, kolejnych miejsc parkingowych itp.;
- sentymentalne, rozumiane jako przywiązanie do ziemi („ojcowizna”);
- nieuregulowane stany prawne, własnościowe;
- inne czynniki.

7.9. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenów ma na celu wskazanie priorytetów w zakresie wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod

zabudowę.

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy (w ha)	suma chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę [w ha]	Różnica pomiędzy zapotrzebowaniem na nową zabudowę a chłonnością obszarów (w ha)
mieszkaniowa, w tym zabudowa zagrodowa	8,52	30,85	- 22,33
usługowa	0,85	12,17	- 11,32
produkcyjno-usługowej	80,00	26,67	+ 53,33
rekreacji indywidualnej	0	2,90	-2,90

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę nie przekracza sumy chłonności obszarów przeznaczonych w dokumentach planistycznych pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz rekreacji indywidualnej. W związku z tym nie przewiduje się nowych terenów mieszkaniowych, usługowych i rekreacji indywidualnej poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę chłonności obszarów przewidzianych na lokalizację funkcji produkcyjno-usługowej. W związku z powyższym nową zabudowę produkcyjno-usługową, przewiduje się poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę.

7.10. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

W związku z koniecznością uzbrojenia obszarów obecnie niezabudowanych, przeznaczonych w studium pod zabudowę, istnieje potrzeba wybudowania ok. 7,0 kilometrów bieżących dróg gminnych wraz z uzbrojeniem. Na podstawie analizy kosztów

realizacji podobnych inwestycji w latach ubiegłych, koszt tej budowy szacuje się na ok. 11,6 mln zł. Nie przewiduje się budowy nowej infrastruktury społecznej na potrzeby tych obszarów.

W celu zapewnienia właściwego finansowania inwestycji, związanych z obsługą terenów zabudowy, gmina rokrocznie przeznaczona znaczną część budżetu dla realizacji zadań inwestycyjnych. W latach 2006-2016 gmina przeznaczyła na wydatki inwestycyjne ok. 24 mln zł. Ponadto zgodnie z „Objaśnieniami do wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ostrówek na lata 2017-2025” założono, iż w latach 2017–2025 wydatki majątkowe na zaplanowane inwestycje będą wynosić łącznie 10,7 mln złotych.

Dyscyplina budżetowa oraz racjonalność wydatków w ramach poszczególnych projektów, pozwalają stwierdzić, że możliwości finansowe gminy umożliwią wykonanie sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej. Ponadto zakłada się, że realizacja infrastruktury odbywać się będzie etapowo w ciągu najbliższych kilkadziesiąt lat, w zależności od ustalonych w przyszłości priorytetów w zakresie wyposażania określonych terenów. Zakłada się finansowanie w/w działań przede wszystkim na podstawie dochodów własnych gminy, a także poprzez pozyskanie różnego rodzaju dotacji. W związku z powyższym zakłada się, iż szacowany koszt wykonania sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej w celu uzbrojenia nowej zabudowy, nie przekracza możliwości finansowych gminy.

Ze względu na fakt, iż realizacja infrastruktury zostanie rozłożona w okresie kilkadziesiąt lat i będzie przebiegać etapowo, w zależności od stopnia zainwestowania poszczególnych terenów, nie ma konieczności weryfikacji zapotrzebowania na nową zabudowę w celu jego dostosowania do możliwości finansowania przez gminę planowanego uzbrojenia terenów.

7.11. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Realizacja potrzeb w zakresie nowej zabudowy na obszarach przeznaczonych pod zabudowę może pociągnąć za sobą konieczność realizacji nowej infrastruktury drogowej. Wynika to z faktu, że nowa zabudowa, wskazana została na obszarach użytkowanych dotychczas rolniczo. W celu zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej nowych terenów, po stronie gminy wystąpi obowiązek powiązania komunikacyjnego nowych terenów z istniejącym układem drogowym.

Uruchamianie przez gminę nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę wiąże się z koniecznością nieznacznej rozbudowy infrastruktury technicznej – sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. W studium nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę w znacznym oddaleniu od istniejącej infrastruktury technicznej, co pociągałoby konieczność

wykonania pełnego uzbrojenia.

Ze względu na charakter zmian w projekcie studium, nie przewiduje się lokalizacji nowej infrastruktury społecznej, w związku z czym nie wystąpią koszty związane z realizacją infrastruktury społecznej.

Zgodnie z „Objaśnieniami do wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Ostrówek na lata 2017-2025” przedsięwzięciami przewidzianymi do realizacji w latach 2017-2025 są:

- przebudowa dróg,
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Nietuszyna, Bolków, Skrzywno,
- budowa oświetlenia ulicznego – Dobroszyny Wolskie,
- przebudowa stacji uzdatniania wody w Ostrówku.

8. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zadaniem służącym realizacji ponadlokalnych celów publicznych jest eksploatacja złoża „Złoczew”.

III Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

1.1. Struktura przestrzenna i kierunki zagospodarowania

Kierunki zmian struktury przestrzennej powinny być oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju i uwzględniać istniejące i przewidywane procesy, które w znacznym stopniu determinują przekształcenie układu funkcjonalnego. Wprowadzane zmiany muszą mieć na celu zwiększanie konkurencyjności obszaru gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do uporządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy (mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej), terenów eksploatacji powierzchniowej oraz terenów rolnych i leśnych.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy. Uwzględnienie wytycznych zawartych w dostępnych opracowaniach oraz bilans potrzeb i możliwości rozwoju gminy pozwala określić funkcję poszczególnych jednostek i obszarów oraz założenia polityki przestrzennej.

Na podstawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, Studium wyznacza zasięgi rozwoju przestrzennego osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości, zobrazowany na planszy „Kierunki”. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz rekreacji indywidualnej odbywał się będzie poprzez lokalizację zabudowy w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę. Jedynie zabudowę produkcyjno-usługową przewiduje się poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach

miejscowych pod zabudowę, zgodnie określonym zapotrzebowaniem na tego rodzaju zabudowę. Ponadto nowe tereny przeznaczone pod zabudowę wyznaczono głównie w ciągach istniejących dróg obsługujących wieś, w których istnieje podstawowa sieć infrastruktury technicznej.

Określone kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych zarówno we wcześniejszej edycji studium, jak również w opracowaniach dotyczących przedmiotowego terenu. Zakłada się maksymalne wykorzystanie istniejących walorów gospodarczych (nie zapominając o wartościach przyrodniczo-kulturowych) przyjmując za główny kierunek dalszą stymulację, rozwój i podniesienie rangi gminy w strukturze regionu.

Założenia polityki przestrzennej gminy Ostrówek:

- rozwój przestrzenny i funkcjonalny układu osadniczego zgodnie przeznaczeniem terenów określonym na załączniku graficznym,
- wykorzystanie źródeł odnawialnych przy wytwarzaniu energii (wspieranie inwestycji proekologicznych), a w szczególności realizacja farm fotowoltaicznych,
- rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej,
- wspieranie inwestycji proekologicznych,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,
- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne),
- inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju,
- lokalizacja na terenie gminy kopalni węgla brunatnego.

Równoległe z postępowaniem urbanizacji zakłada się podjęcie działań mających na celu zniwelowanie oddziaływania oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- redukcję emisji zanieczyszczeń,
- stopniową rekultywację terenów zdegradowanych oraz poszerzenie powierzchni kompleksów leśnych przez zalesianie gruntów nieużytkowanych rolniczo,
- wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, które tworzą strefę systemu ekologicznego gminy i pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu.

1.2. Przeznaczenie terenów

Zagospodarowując każdy z poniżej określonych terenów należy dążyć do uzupełnienia istniejącej struktury, poprzez wypełnianie luk w pasmach zabudowy,

porządkowania przestrzeni oraz tworzenia lokalnych wnętrz urbanistycznych, przy czym nowa zabudowa powinna stanowić uzupełnienie istniejącej struktury i nawiązywać do jej charakteru.

Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów uwzględniając przepisy odrębne dopuszcza się:

- lokalizację urządzeń, obiektów i infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną i ciepło, gospodarką ściekową, gazem oraz telekomunikacją,
- lokalizację nowych, nie wyznaczonych w studium ciągów komunikacyjnych, parkingów oraz lokalnych przestrzeni zieleni urządzonej i rekreacji (skwery i place zabaw),
- budowę, rozbudowę i przebudowę budynków gospodarczych i inwentarskich w istniejących siedliskach rolniczych zakwalifikowanych do innej kategorii przeznaczenia niż tereny zabudowy zagrodowej.

Charakterystyka przeznaczenia terenów w ramach poszczególnych jednostek	
Przeznaczenie terenu	Wytyczne i zalecenia
Tereny zabudowy zagrodowej Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja zabudowy zagrodowej, • lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, • dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej i rzemieślniczej jako uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, • w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej, • budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej, inwentarskiej) powinny tworzyć jednolity zespół, spójny z zabudową terenów sąsiednich, • dopuszcza się lokalizację budowli rolniczych, • możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego, z ograniczeniem uciążliwości do granic własności terenu, • możliwość lokalizacji obiektów związanych z usługami turystyczno – rekreacyjnymi (agroturystyką).
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, • dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej jako uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, • w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej, • zakaz prowadzenia działalności o uciążliwości wykraczającej poza granice nieruchomości, • budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej) powinny tworzyć jednolity zespół

	spójny z zabudową terenów sąsiednich.
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej,• dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowej wielorodzinnej niezależnie od występowania funkcji usługowej i rzemieślniczej,• dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej i rzemieślniczej niezależnie od występowania funkcji mieszkaniowej,• w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej,• dopuszcza się lokalizacje placów zabaw, boisk, trybun, terenowych urządzeń sportowych oraz wszelkiej związanej z nimi infrastruktury,• budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej) powinny tworzyć jednolity zespół spójny z zabudową terenów sąsiednich,• zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,• możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego.
Tereny zabudowy usługowej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja obiektów usługowych i rzemieślniczych oraz związanej z nimi infrastruktury i zagospodarowania,• dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako uzupełnienie istniejącej zabudowy usługowej,• tereny należy wyposażyć w odpowiednio wkomponowaną zieleń urządzoną oraz małą architekturę,• obowiązek realizacji miejsc postojowych w liczbie odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności lub zagwarantowanie możliwości korzystania z parkingów ogólnodostępnych,• dopuszcza się lokalizacje placów zabaw, boisk, trybun, terenowych urządzeń sportowych oraz wszelkiej związanej z nimi infrastruktury,• dopuszcza się lokalizacje szkół, przedszkoli, żłobków, itp. oraz współdziałających z nimi jednostek: internatów, świetlic, bibliotek, itp.,• dopuszcza się lokalizacje obiektów kultury religijnego (kościół, kaplic, sal parafialnych itp.) oraz towarzyszących im obiektów mieszkaniowych i gospodarczych,• zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,• dopuszcza się lokalizację zespołów garażowych,• maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,• nakaz dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

<p>Tereny rekreacji indywidualnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja zabudowy rekreacji indywidualnej, • zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej niezwiązanej z pobytem sezonowym, rekreacją i wypoczynkiem.
<p>Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja zakładów przemysłowych, rzemieślniczych, usługowych, składów, baz budowlanych, baz sprzętu technicznego, baz transportowych oraz parków technologicznych, • lokalizacja zabudowy i obiektów związanych z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, • możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego i spożywczego, • możliwość lokalizacji obiektów związanych z usługami turystyczno – rekreacyjnymi (agroturystyką) w ramach zabudowy związanej z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, • dopuszcza się z obiekty związane z obsługą ruchu samochodowego – stacja paliw, parkingi oraz obiekty związane z doraźną obsługą pojazdów, • dopuszcza się lokalizowanie budynków mieszkalnych wyłącznie dla właścicieli, • z obiekty związane z obsługą ruchu samochodowego – stacja paliw, parkingi oraz obiekty związane z doraźną obsługą pojazdów, • zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², • obowiązek realizacji miejsc postojowych w liczbie odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności lub zagwarantowanie możliwości korzystania z parkingów ogólnodostępnych.
<p>Tereny eksploatacji powierzchniowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenu zgodnie z określonym przeznaczeniem wyłącznie po udokumentowaniu złoża oraz uzyskaniu wymaganych prawem decyzji i koncesji na wydobycie kopalin ze złóż (nie dotyczy eksploatacji dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa geologicznego i górniczego), • warunki zagospodarowania, eksploatacji - zgodnie z wydanymi koncesjami i decyzjami, • w ramach terenu dopuszcza się lokalizację zaplecza gospodarczo-socjalnego oraz infrastruktury, obiektów i urządzeń związanych z obsługą zakładu górniczego.

Tereny działalności górniczej związanej z eksploatacją złoża węgla brunatnego „Złoczew”	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja zakładu górniczego związanego z eksploatacją złoża węgla brunatnego, wraz z niezbędną infrastrukturą,• lokalizacja zwałowiska zewnętrznego,• w ramach terenu dopuszcza się lokalizację zaplecza gospodarczo-socjalnego oraz infrastruktury, obiektów i urządzeń związanych z obsługą zakładu górniczego,• zagospodarowanie terenu zgodnie z określonym przeznaczeniem wyłącznie po udokumentowaniu złoża oraz uzyskaniu wymaganych prawem decyzji i koncesji na wydobycie kopalin ze złóż (nie dotyczy eksploatacji dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa geologicznego i górniczego),• warunki zagospodarowania, eksploatacji - zgodnie z wydanymi koncesjami i decyzjami.
Tereny infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w wodę, energię elektryczną, energię ciepłą, gaz, dotyczących telekomunikacji, gospodarki ściekowej i unieszkodliwiania odpadów oraz innej infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu.
Tereny zieleni urządzonej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja ogólnodostępnej zieleni - parków,• lokalizacja obiektów małej architektury (rzeźb, ławek, koszy, itp.), oświetlenia jako elementów integralnego wyposażenia terenu,• dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy nawiązującej do istniejących budynków skalą, rodzajem użytych materiałów, detalem architektonicznym,• dopuszcza się udostępnienie parków do celów dydaktycznych,• za podstawowy cel ustala się ochronę, konserwację oraz maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu.
Tereny cmentarzy	<ul style="list-style-type: none">• zakłada się utrzymanie obecnego zagospodarowania wraz z możliwością realizacji obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu (kaplica, dom pogrzebowy, kwaciarnia itp.) oraz jej obsługą (parking).
Tereny leśne	<ul style="list-style-type: none">• podstawowe przeznaczenie terenów stanowią lasy wraz z wszelkimi obiektami i urządzeniami służącymi prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej,• w ramach funkcji terenu zakłada się wszelkie działania mające na celu utrzymanie kompleksów leśnych jako ważnego elementu ekosystemu, z możliwością jego powiększenia,• dopuszcza się na terenach leśnych tworzenie polan śródleśnych, niewielkich zbiorników wodnych, rowów i zbiorników melioracyjnych,

	<ul style="list-style-type: none"> • poza działaniami prowadzonymi w ramach gospodarki leśnej zakłada się wykorzystanie terenów leśnych, jako bazy rekreacyjnej służącej aktywnemu wypoczynkowi, • propagowanie polityki ekologicznej, świadomego i racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych oraz wdrażanie struktur służących ochronie i umiejętnemu kształtowaniu środowiska stanowi element polityki, której celem ma być utrzymanie i powiększenie terenów wolnych od zabudowy, w tym terenów leśnych, składających się na system ekologiczny gminy, • popularyzacja miejsc o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, przez realizację ścieżek dydaktycznych, szlaków turystycznych, infrastruktury obsługującej ruch podróżnych oraz obiekty małej architektury, w tym: altany ekologiczne itp.
<p>Tereny przeznaczone do zalesienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określone przeznaczenie terenu jest kierunkiem polityki (stopniowe zalesienie gruntów prowadzące do powiększenia terenów leśnych oraz rozbudowy systemu ekologicznego), nie wyklucza obecnej formy użytkowania (grunty orne, łąki, itp.) do czasu docelowego zagospodarowania, • do czasu zalesienia, obowiązuje użytkowanie gruntów zgodne z obecnym sposobem ich wykorzystywania, • zachowanie istniejących siedlisk zabudowy zagrodowej zlokalizowanych w ramach terenu, z możliwością modernizacji, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i budowy nowych obiektów budowlanych, • dopuszcza się zalesianie, nie wyznaczonych do tego celu na rysunku studium, terenów rolnych (klas IV-VI), na których zakończono użytkowanie rolnicze, • dopuszcza się budowę niewielkich zbiorników wodnych.
<p>Tereny rolne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowym przeznaczeniem terenu jest utrzymanie upraw rolnych, • utrzymanie obecnego zagospodarowania w postaci łąk i pastwisk jako naturalnych terenów zielonych oraz lokalnych korytarzy ekologicznych, • ochrona dolin rzecznych oraz ostoi fauny i flory przez tworzenie miejscowych zadrzewień, w jak największym stopniu utrzymywanie naturalnych skupisk roślinności wysokiej oraz jak najmniejszej urbanizacji, • ogranicza się do minimum przeznaczenie gleb chronionych na cele nierolnicze, • dopuszcza się lokalizację budowli rolniczych, • dopuszcza się lokalizację rozproszoną zabudowy zagrodowej oraz adaptację istniejących siedlisk z

	<p>możliwością budowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynków,</p> <ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się zalesianie, nie wyznaczonych do tego celu na rysunku studium, terenów rolnych (klas IV-VI), na których zakończono użytkowanie rolnicze,• dopuszcza się tworzenie niewielkich zbiorników wodnych, rowów i zbiorników melioracyjnych.
Tereny wód powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja rzek, cieków, rowów, istniejących i projektowanych zbiorników wodnych oraz budowli służących gospodarce wodnej,• zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód,• zapewnienie możliwości dojazdu do terenów wód powierzchniowych,• zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód.

1.3. Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Przeznaczenie terenu	Maksymalna powierzchnia zabudowy - dotyczy budynków bez utwardzeń terenu (%)	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	Maksymalna wysokość budynków
Tereny zabudowy zagrodowej Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	60	20	mieszkalne: 12 m gospodarcze, inwentarskie, garażowe: 14 m pozostałe: 9 m
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	60	20	mieszkalne: 12 m gospodarcze, garażowe: 6 m pozostałe: 9 m
Tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej	60	20	mieszkalne, mieszkalno-usługowe, usługowe, rzemieślnicze: 12 m gospodarcze, garażowe: 6 m
Tereny zabudowy usługowej	70	15	usługowe, rzemieślnicze: 12 m gospodarcze, garażowe: 6 m
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	70	5	20 m

Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej	20	70	9 m
---	----	----	-----

Powyższe wskaźniki należy traktować jako wielkości wyjściowe i każdorazowo ustalać je w odniesieniu do lokalnych uwarunkowań. Dopuszcza się ich zmianę, w szczególności w odniesieniu do terenów istniejącej zabudowy, gdzie zastana sytuacja przestrzenna uniemożliwiłaby zagospodarowanie zgodne z przyjętymi w powyższej tabeli wartościami. W przypadku wydzielania działek pod tereny czy urządzenia infrastruktury technicznej dopuszcza się indywidualne określenie wielkości ich powierzchni dostosowanej do rodzaju inwestycji oraz istniejącego stanu zagospodarowania.

Pozostałe, nie wymienione w powyższej tabeli tereny, ze względu na ich specyfikę należy potraktować odrębnie, a parametry i wskaźniki ustalać indywidualnie na etapie opracowania planu miejscowego.

Określona w powyższej tabeli maksymalna wysokość budynków nie dotyczy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, masztów, silosów, kościołów, zadaszeń nad trybunami, boiskami i terenowymi urządzeniami sportowymi oraz innych obiektów wynikających z technologii produkcji. W przypadku obiektów budowlanych o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t., zachodzi konieczność zgłoszenia planowanej inwestycji do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w celu uzgodnienia lokalizacji oraz ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

1.4. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy lub ograniczenia zabudowy

Ze względu na oddziaływanie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, potrzebę utrzymania rezerw terenowych dla inwestycji infrastrukturalnych oraz konieczność zachowania zasobów środowiska i wymogów ładu przestrzennego w studium określono tereny, na których wymagane jest w jak największym stopniu ograniczenie ewentualnego zagospodarowania.

Ograniczenie zabudowy nie oznacza definitywnego braku możliwości realizacji nowych obiektów budowlanych. Należy uwzględnić i zachować istniejące siedliska i zlokalizowaną w nich zabudowę. Dopuszcza się również realizację niezbędnych urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, zakładając jak najmniejszą ingerencję w środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Wyżej wymienione tereny to:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczone w dolinie Oleśnicy,
- strefy ochronne wokół cmentarzy, zgodnie z przepisami o cmentarzach – pas szerokości co najmniej 150 m od cmentarza wolny od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź przechowujących artykuły żywności oraz od studzien, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody pitnej lub dla potrzeb gospodarczych; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w odległości 50-150 m od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,
- strefy oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej, związane z występowaniem przekroczeń standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych,
- tereny leśne (z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej),
- tereny eksploatacji kopalni (z wyjątkiem obiektów budowlanych zakładów górniczych),
- tereny wód powierzchniowych i projektowanych zbiorników wodnych,
- strefy ochronne od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (farmy wiatrowe i fotowoltaiczne), w ramach których ustala się zakaz sytuowania terenów chronionych akustycznie, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- strefy z zakazem lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, wynikające z rozmieszczenia elektrowni wiatrowych na terenie gmin: Ostrówek i Czarnożyły. Na terenie gminy Ostrówek zlokalizowane są 4 elektrownie wiatrowe, od których na rysunku studium wprowadzone zostały strefy z zakazem lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Ponadto ze względu na sąsiedztwo dwóch turbin wiatrowych o wysokościach całkowitych wynoszących 150,0 m, zlokalizowanych na terenie gminy Czarnożyły, w obrębie geodezyjnym Czarnożyły, tereny położone w południowej części gminy Ostrówek, w obrębach geodezyjnych Nietuszyna i Niemierzyn, będą wyłączone z możliwości lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. W/w strefy zostały wyznaczone zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 961),
- tereny użytków ekologicznych,
- obszary narażone na lokalne podtopienia,

- tereny dolin rzecznych, korytarze i ciągi ekologiczne.

1.5. Wytyczne dotyczące zasad określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń studium w zakresie kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania i przeznaczenia terenów

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie oraz granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów należy traktować jako wielkości wyjściowe. Przy sporządzaniu planów miejscowych, każdorazowo należy przeanalizować uwarunkowania przestrzenne danego terenu w odpowiednim stopniu uszczegółowienia oraz dostosować podane wielkości do zamierzeń przyjętych założeń urbanistycznych i kompozycyjnych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uściślić granice terenów wyłączonych spod zabudowy, uwzględniając istniejące uwarunkowania, w szczególności istniejącą zabudowę oraz projektowane, nie określone na rysunku ze względu na skalę opracowania oraz nie istniejące w chwili obecnej, lecz dopuszczone zapisami studium, pozostałe struktury przestrzenne (np. infrastrukturę techniczną).

Ponadto zagospodarowując każdy z określonych terenów, należy dążyć do uzupełnienia istniejącej struktury, poprzez wypełnianie luk w pasmach zabudowy, porządkowania przestrzeni oraz tworzenia lokalnych wnętrz urbanistycznych, przy czym nowa zabudowa powinna stanowić uzupełnienie istniejącej struktury i nawiązywać do jej charakteru. Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów uwzględniając przepisy odrębne dopuszcza się:

- lokalizację urządzeń, obiektów i infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną i ciepło, gospodarką ściekową, gazem oraz telekomunikacją,
- lokalizację nowych, nie wyznaczonych w studium ciągów komunikacyjnych, parkingów oraz lokalnych przestrzeni zieleni urządzonej i rekreacji (skwery i place zabaw),
- budowę, rozbudowę i przebudowę budynków inwentarskich w istniejących siedliskach rolniczych, zakwalifikowanych do innej kategorii przeznaczenia niż

tereny zabudowy zagrodowej.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu należy dążyć do eliminowania i ograniczenia zagrożeń oraz podejmowania działań, które będą temu zapobiegać. Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych powinno uwzględniać racjonalne wykorzystanie przestrzeni, co wiąże się z lokalizowaniem funkcji i odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu, zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W związku z czym, rozwój układów zabudowy powinien maksymalnie wykorzystywać już istniejące zainwestowanie (w szczególności sieć drogową i systemy infrastruktury technicznej) i zagospodarowanie terenów.

Ochrona środowiska, wyrażona poprzez rozwiązania planistyczne, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ma na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez poprawę jakości środowiska oraz proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów wywołanych w skutek postępującej urbanizacji. Cele te powinny być realizowane w szczególności poprzez ochronę niżej określonych elementów środowiska.

2.1. Powierzchnia ziemi

Głównymi przyczynami deformacji powierzchni ziemi są formy ukształtowane w procesach pozyskiwania surowców naturalnych. Na obszarze gminy występują zarówno eksploatowane jak i jeszcze nie wydobywane złoża surowców naturalnych, dlatego procentowy udział powierzchni terenów przekształconych na skutek wydobycia kopalin będzie się powiększał wraz z upływem czasu.

W perspektywie najbliższych kilkudziesięciu lat największy wpływ na krajobraz gminy będzie miała budowa odkrywki Złoczew. Zmiana ukształtowania terenu obejmie obszar położony w granicach projektowanego wyrobiska górniczego. Tereny pod wyrobisko będą zajmowane sukcesywnie. Przed rozpoczęciem prac górniczych na przedpolu wyrobiska planuje się m.in. wycinkę lasów, usuwanie wierzchniej warstwy gleby oraz likwidację istniejącej tam zabudowy. Otrzymane masy ziemne będą wykorzystane do utworzenia zwałowiska zewnętrznego planowanego w północno-zachodniej części gminy Ostrówek. Wskutek tego przekształcenia zmniejszeniu ulegnie także powierzchnia siedlisk łąkowych i

pastwisk, a tym samym i obszary żerowisk. Eksploatacja złoża węgla brunatnego Złoczew będzie prowadzona tak, aby minimalizować wpływ na powierzchnię terenu poprzez minimalizację kubatury wkopu i wielkości zwałowiska zewnętrznego. Wyrobisko nie będzie trwałą formą przekształcenia powierzchni terenu, ponieważ już na etapie eksploatacji, będzie na bieżąco likwidowane przez zwałowanie wewnętrzne materiału ziemnego, pochodzącego z nadkładu. Na powierzchni zazwałowanej części wyrobiska oraz na zwałowisku zewnętrznym, przeprowadzona zostanie rekultywacja w kierunku rolnym i leśnym. Po zakończeniu eksploatacji, w granicach wyrobiska końcowego w wyniku rekultywacji, powstanie zbiornik wodny. Zakłada się, że zagospodarowanie wyrobiska końcowego, po całkowitym wypełnieniu zbiornika wodą, polegać będzie na spełnieniu funkcji sztucznego jeziora, w celach głównie rekreacyjnych tj: sporty wodne, wędkarstwo itp. oraz w celu retencji nadmiaru wód ewentualnych fal wezbraniowych (rzeka Oleśnica).

Ze względu na podobieństwo formy zalegania (wewnątrz rowu tektonicznego) oraz warunków geologicznych złoża Złoczew do eksploatowanego obecnie złoża węgla brunatnego Bełchatów, można spodziewać się, że skala oddziaływań na powierzchnię terenu oraz towarzyszące im grupy procesów geotechnicznych i sejsmicznych, będą zbliżone do tych występujących w złożu Bełchatów. Na obecnym etapie rozpoznania złoża Złoczew, są one jednak trudne do precyzyjnego zdefiniowania. Przewiduje się, że będą to:

- osuwiska i inne ruchy masowe w strefie zboczy wyrobiska, zwałowiska zewnętrznego i wewnętrznego,
- wystąpienie strefy potencjalnych deformacji terenu na powierzchni terenu,
- osiadanie powierzchni terenu wywołane prowadzonym odwodnieniem górotworu,
- zagrożenia sejsmiczne,
- inne procesy: zagrożenia wodne, zagrożenia przy eksploatacji kopalni towarzyszących, zagrożenia od robót strzałowych, pożary endogeniczne węgla, zagrożenia gazowe.

Podobny wpływ na ukształtowanie terenu, choć oczywiście na mniejszą skalę, mają istniejące i będą miały potencjalne tereny eksploatacji w zachodniej i środkowej części gminy.

W celu zminimalizowania szkód, po zakończeniu eksploatacji należy zrehabilitować przedmiotowe tereny, zgodnie z określonym kierunkiem w sposób zapewniający harmonijne wpisanie zdegradowanej powierzchni w krajobraz gminy.

2.2. Wody powierzchniowe i podziemne

W wyniku odwodnienia złoża Złoczew zmieniają się naturalne zasoby wodne –

przekształcona zostanie sieć hydrograficzna, która musi być dostosowana do odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego. Ze względu na funkcjonowanie planowanej kopalni zmieniają się warunki krążenia wód podziemnych, niemal cały teren gminy Ostrówek znajdzie się w zasięgu leja depresji związanego z projektowaną odkrywką złoża Złoczew, co będzie skutkowało obniżeniem zwierciadła wód gruntowych.

Z tego powodu bardzo ważne jest odpowiednie gospodarowanie zasobami wodnymi.

W celu ich ochrony ustala się następujące zasady:

- zagospodarowując wskazane do zabudowy tereny należy zastosować rozwiązania techniczne eliminujące możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego,
- rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków,
- na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe należy traktować jako rozwiązanie tymczasowe,
- oczyszczanie ścieków w przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalniach albo odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe jest dopuszczalne jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- dostosowanie lokalizacji nowych obiektów, uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- na terenach zurbanizowanych stosować nowe technologie, wpływające na czystość i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki technologiczne,
- zakaz przekształcania studni na zbiorniki na nieczystości ciekłe,
- zakaz lokalizacji składowisk odpadów na terenach łąk, pastwisk, w dolinach rzecznych.

Ustala się następujące zasady ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych:

- w przypadku przeznaczenia gruntów zdrenowanych na cele inne niż rolnicze, konieczna będzie przebudowa sieci melioracyjnej w sposób zapewniający właściwe odwodnienie terenów przyległych,
- obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie systemu drenarskiego, w przypadku zmiany użytkowania terenów, na których występują urządzenia melioracyjne, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- obowiązek wystąpienia do organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej na przedmiotowy cel.

2.3. System ekologiczny i walory krajobrazowe

System ekologiczny gminy, będący składową systemu wojewódzkiego i krajowego, ma za zadanie ochronę istniejących walorów przyrodniczych, zapewnienie równowagi biocenotycznej. Zawiera on takie charakterystyczne elementy przestrzenne jak:

- korytarz ekologiczny – czyli struktura charakteryzująca się pasmowym przebiegiem, która łączy się z terenami do niej przylegającymi, tworząc sieć o znaczeniu ponadlokalnym. Stanowi ona schronienie dla wielu gatunków roślin i zwierząt, zapewniając im odpowiednie warunki do przemieszczania się. Umożliwia migrację organizmów oraz ich wzajemne kontakty np. przez doliny rzeczne, lasy. Na obszarze gminy do struktury tej zaliczyć można znajdujący się w północnej części gminy korytarz ekologiczny doliny rzeki Oleśnicy oraz korytarz ekologiczny doliny rzeki Pysznej, zlokalizowany w środkowej części gminy, obejmujący swoim zasięgiem zwarte kompleksy leśne, które ciągną się od południowej granicy z gminami Wieluń i Osjaków, po północną granicę z gminą Złoczew,
- ciągi ekologiczne – które stanowią istotne powiązania o znaczeniu lokalnym, złożone z dolin mniejszych cieków. Włączenie ich w system ekologiczny zapewni im ochronę hydrologiczną. Na terenie gminy znajduje się kilka ciągów ekologicznych.

W celu ochrony systemu ekologicznego i walorów krajobrazowych należy:

- zdecydowanie ograniczyć możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi (w tym: w dolinie rzek Oleśnicy i Pysznej),
- objąć ochroną przyrodniczą struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów,

- naturalne tereny zielone znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zagospodarowywać na tereny: sportu, rekreacji, wypoczynku, które będą charakteryzować się dużą powierzchnią biologicznie czynną i będą w niewielkim sposób zniekształcać tereny przyrodnicze przez co utrzymają one ciągłość systemu ekologicznego,
- zachować naturalne ukształtowanie dolin z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczyć rozpraszanie i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych,
- stosować zieleń izolacyjną dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy.

Planowana realizacja kopalni węgla brunatnego Złoczew spowoduje zmianę krajobrazu o charakterze rolniczym na krajobraz przemysłowy. Nowo powstały krajobraz przemysłowy, będzie miał charakter przejściowy. Zwałowisko zewnętrzne będzie podlegało stopniowej rekultywacji wraz z docelowym ukształtowaniem poszczególnych jego fragmentów. Na powierzchni zazwałowanej części wyrobiska oraz na zwałowisku zewnętrznym, przeprowadzona zostanie rekultywacja w kierunku rolnym i leśnym. Po tym okresie nastąpi rekultywacja terenów po górniczych, na których powstanie zbiornik wodny w wyrobisku końcowym oraz zrekultywowane zwałowisko wewnętrzne. Krajobraz terenu kopalni po około 50 latach od rozpoczęcia inwestycji ostatecznie utraci przemysłowy charakter.

2.4. Zasoby surowców naturalnych

Podstawę bazy surowcowej na terenie gminy stanowią złoża surowców naturalnych, w tym złoża Złoczew. Zasady i warunki ich ochrony w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin muszą uwzględniać zapisy prawa geologicznego i górniczego. Warunki zagospodarowania złoża, sposób i wielkość wydobycia, granice obszaru i terenu górniczego oraz kierunki rekultywacji powinny być zgodne z wydanymi koncesjami górniczymi.

Na terenie gminy Ostrówek zabrania się wydobywania kopalin wykonywanego inaczej niż jako koncesjonowana działalność gospodarcza, a przy eksploatacji surowców należy stosować technologie, które mają najmniejszy negatywny wpływ na środowisko.

2.5. Powietrze atmosferyczne

W celu poprawy jakości powietrza, należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń poprzez następujące działania:

- minimalizację emisji u źródła jego powstawania,
- utrzymanie urządzeń infrastruktury technicznej w dobrym stanie technicznym,

- stosowanie urządzeń ochronnych oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych,
- ograniczenie zanieczyszczeń powstałych w tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów pochodzącej z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, poprzez:
 - ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i źródeł odnawialnych,
 - stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych,
 - wykonywanie termomodernizacji budynków,
- edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,
- preferencje dla stosowania technologii eliminujących szkodliwe emisje.

2.6. Hałas

Na terenie gminy ustala się następujące zasady ochrony akustycznej:

- na terenach chronionych akustycznie (zgodnie z przepisami o ochronie środowiska) obowiązuje zakaz przekraczania norm hałasu,
- w przypadku natężonego hałasu wywołanego ruchem komunikacyjnym należy przewidzieć realizację m.in. ekranów akustycznych,
- lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej powinna uwzględniać strefy ochronny akustycznej związane z występowaniem obiektów o zwiększonej uciążliwości akustycznej: np. urządzenia infrastruktury technicznej, elektrownie wiatrowe, tereny eksploatacji powierzchniowej.

Ze względu na planowane inwestycje dotyczące rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, w studium wyznaczono strefy, w których muszą się zawrzeć wszystkie strefy ochronne, związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu wynikające z lokalizacji tych urządzeń. Przedmiotowe strefy dotyczą zwłaszcza przewidywanego oddziaływania akustycznego planowanych inwestycji i ich niekorzystnego wpływu na zabudowę mieszkaniową. Studium nie określa liczby urządzeń wytwórczych, ich konkretnej lokalizacji, mocy ani gabarytów, tym samym nie precyzuje oddziaływania związanego z ich funkcjonowaniem. Wyznaczone obszary dopuszczają swobodną rozmieszczenie OZE przy

uwzględnieniu granic stref, poza które nie może wykroczyć negatywne oddziaływanie (ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu) związane z ich lokalizacją. Szczegółowe określenie lokalizacji oraz zasięgu stref ochronnych nastąpi na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę rozmieszczenie istniejących elektrowni wiatrowych, wydane pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowych oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dopuszczające budowę elektrowni wiatrowej na terenie gminy Ostrówek oraz gmin ościennych, w studium wyznaczono strefy z zakazem lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa.

Ze względu na fakt, iż w sąsiedztwie drogi ekspresowej S-8 nie przewiduje się terenów chronionych akustycznie oraz ze względu na planowaną realizację odkrywki złoża „Złoczew” w północno-zachodniej części gminy, oddziaływanie drogi ekspresowej S8 na klimat akustyczny gminy nie jest rozpatrywane w niniejszej edycji studium.

Zasięg oddziaływania hałasu generowanego przez planowaną kopalnię węgla brunatnego będzie uzależniony od postępu robót górniczych. O wpływie poszczególnych urządzeń – koparek, zwałowarek i przenośników taśmowych – na środowisko akustyczne decydować będzie odległość ich lokalizacji od krawędzi wyrobiska i głębokość, na jakiej się znajdują. Zasięg emitowanego hałasu z obszaru wyrobiska będzie się zmieniał w miarę przemieszczania się frontów eksploatacyjnych, nadkładowych i zwałowych. Eksploatowane skarpy, zależnie od lokalizacji urządzeń i głębokości wyrobiska, będą pełnić rolę ekranów akustycznych. Oprócz maszyn podstawowych i ciągów transportowych, odpowiedzialnych w głównej mierze za kształtowanie klimatu akustycznego w otoczeniu kopalni odkrywkowej, na terenie zakładu będą funkcjonowały źródła hałasu, związane z działalnością pomocniczą, obejmującą w szczególności: transport – źródłami hałasu będą samochody ciężarowe dowożące materiały i produkty, niezbędne do funkcjonowania zakładu i pojazdy do transportu osób oraz budowa elementów infrastruktury – źródłami hałasu będą maszyny i urządzenia do prac ziemnych i budowlane takie jak spycharki, koparki, dźwigi.

2.7. Promieniowanie elektroenergetyczne

Do głównych działań jakie należy podjąć w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Ostrówek należy zakaz lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi w strefach ochronnych wyznaczonych wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych 400 kV, 110 kV oraz 15 kV. Minimalna szerokość stref wynosi:

- 52 m dla linii 400kV (po 26 m na każdą stronę od osi linii),

- 36 m dla linii 110 kV (po 18 m na każdą stronę od osi linii),
- 15 m dla linii 15 kV (po 7,5 m w obie strony od osi linii).

Na terenach, na których występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego (rzeczywiste zmierzone poziomy promieniowania elektromagnetycznego), ustala się obowiązek dostosowania zabudowy i zagospodarowania terenu do rzeczywistych, zmierzonych poziomów promieniowania elektromagnetycznego oraz zakazuje się realizacji pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi. Dopuszcza się skablowanie napowietrznych linii elektroenergetycznych, w przypadku wystąpienia takich możliwości technicznych.

2.8. Obszary ochrony przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz akty prawne, dotyczące ochrony wymienionych poniżej form ochrony przyrody.

2.8.a. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki został utworzony uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Obecnie obowiązującymi aktami prawnymi są Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 9/2006 z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 20 poz. 194 z dnia 23 stycznia 2006 r.) oraz Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 1/2008 z dnia 11 stycznia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 17 poz. 204 z dnia 17 stycznia 2008 r.).

Zasady ochrony terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki ustalono także w Rozporządzeniu Nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 380, poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.), w którym zawarto ogólne cele ochrony. Ponadto Plan Ochrony określa sposoby eliminacji lub minimalizacji zagrożeń dla przyrody, walorów krajobrazowych i kulturowych na terenie Parku, działania ochronne oraz sposoby ich wykonywania oraz przedstawia zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej, wodnej i rybackiej oraz zagospodarowania przestrzennego umożliwiające realizację celów Parku. Obowiązujące w granicach Parku nakazy i zakazy muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego.

2.8.b. Pomniki przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz akty prawne, dotyczące ochrony pomników przyrody zlokalizowanych w granicach gminy. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ich ochrony zawarte w akcie prawnym je powołującym, tj. rozporządzeniu Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r., w sprawie uznania za pomnik przyrody oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2.8.c. Użytki ekologiczne

Z uwagi na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, w tym: śródleśnych bagien, na terenie gminy utworzono 11 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 21,81 ha. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ochrony zawarte w aktach prawnych je powołujących oraz przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, obszary leśne, rozległe użytki zielone oraz pola czy doliny rzeczne stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Dbłość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego, a uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów o kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia, od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek.

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

3.1.a. Tereny rolne

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych:

- ograniczenie do minimum przeznaczania gleb chronionych na cele nierolnicze,

- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej,
- poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganie obniżania ich produktywności,
- rozwój rolnictwa ekologicznego, szczególnie na gruntach najwyższych klas,
- zmianę struktury agrarnej (zwiększenie średniej wielkości gospodarstw),
- dopuszcza się lokalizację rozproszoną zabudowę zagrodową oraz adaptację istniejących siedlisk z możliwością budowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynków oraz budowy budowli rolniczych,
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
- utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- zakaz zrzutu ścieków do rowów melioracyjnych i bezpośrednio do gleby,
- zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; przy zmianie ich przeznaczenia konieczna jest kompleksowa przebudowa sieci drenarskich, pod nadzorem organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych.

3.1.b. Tereny trwałych użytków zielonych i zadrzewień

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych i zadrzewień:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków, rozwijanie istniejących i tworzenie nowych pasów zarośli i zadrzewień wzdłuż rowów, drobnych cieków i dróg polnych dla funkcji wodochronnej i wiatrochronnej,
- dla części dolin znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zaleca się ich przekształcenie w tereny zieleni niskiej, urządzonej ogólnodostępnej z przeznaczeniem dla potrzeb rekreacji,

- dopuszcza się adaptację istniejącej, rozproszonej zabudowy, tj. rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i budowę budynków w ramach istniejącego siedliska,
- dopuszcza się niezbędne urządzenia z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej,
- dopuszcza się, w razie zaistnienia takiej potrzeby, lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- zapewnienie możliwości dojazdu do wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych,
- rozwój komunikacji i niezbędnej infrastruktury technicznej, warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu,
- zakaz składowania odpadów,
- zakaz wypalania użytków zielonych,
- obszary dolin rzecznych, cieków i obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzenie terenu,
- tereny te mogą być wykorzystywane dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy, powinien odbywać się na wyznaczonych ścieżkach,
 - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras,
 - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc odpoczynku.

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

3.2.a. Tereny leśne

Tereny leśne bez względu na formę własności, pełnią funkcje ochronne i turystyczno-wypoczynkowe. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych (lasów państwowych i prywatnych):

- ochronę i utrzymanie istniejących ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością powiększenia w oparciu o obowiązujące przepisy,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ostoi gniazdowania i bytowania ptactwa (łącznie z zachowaniem drzew dziuplastych),
- na terenach leśnych dopuszcza się tworzenie polan śródleśnych i niewielkich zbiorników wodnych, cieków melioracyjnych,
- dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg,

duktów i przecinek),

- w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy, jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- zachowanie w stanie naturalnym i ochrona użytków ekologicznych, tj. bagien, trzęsawisk itp.,
- ochronę gleb leśnych,
- ograniczenia stosowania środków chemicznych,
- wykorzystanie terenów dla potrzeb turystyki i wypoczynku, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych, przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych trasach, z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, uzgodnionych z właściwym Nadleśnictwem,
 - ruch turystyczny powinien być ograniczony do wyznaczonych przez właściwe Nadleśnictwo i odpowiednio urządzonych tras śródleśnych,
 - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc wypoczynku,
 - rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Powyższe ustalenia mają na celu ochronę terenów wartościowych oraz zobowiązania właścicieli do zachowania odpowiedniej równowagi w ekosystemach, kształtowania ich równowagi i naturalnej odporności. Realizacja powyższych zasad ma na celu wyrównanie i ujednolicenie stanu systemów lasów prywatnych do lepszych jakościowo lasów państwowych.

3.2.b. Tereny przeznaczone do zalesienia

Znaczne powierzchnie terenu gminy przewidziane do zalesienia stanowią uzupełnienie istniejących zwartych kompleksów leśnych oraz wzbogacenie istniejącego systemu ekologicznego. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia:

- dopuszcza się, w razie braku innych możliwości, lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek),
- dopuszcza się adaptację istniejącej, rozproszonej zabudowy, tj. rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i budowę budynków w ramach istniejącego siedliska,
- do czasu zalesienia, użytkowanie gruntów zgodnie z dotychczasowym

przeznaczeniem terenu,

- promocję programu zalesiania i zadrzewiania obejmującego sukcesywne zwiększanie powierzchni zalesianych lub zadrzewianych na terenach o małej przydatności rolniczej i nie użytkowanych rolniczo,
- ze względu na ochronną funkcję lasów należy uwzględniać głównie ich przyrodnicze funkcje z ograniczeniem wykorzystania gospodarczego,
- opracowanie projektowe i prowadzenie działalności związanej z zalesieniami terenów wymaga opinii właściwego Nadleśnictwa i służby nadzoru nad melioracjami.

Wyżej wymienione działania wpłyną na poprawę retencji, zmniejszenie izolacji ekosystemów leśnych, zwiększenie walorów krajobrazu oraz poprawienie naturalnych warunków do lęgów oraz bytowania drobnej zwierzyny i ptactwa.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Cele i przedmiot ochrony

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakazują wszystkim obywatelom ochronę dóbr kultury oraz zobowiązują samorząd terytorialny do stworzenia prawnych, organizacyjnych i finansowych warunków, które je zapewnią. Uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego w studium gminy Ostrówek uwzględnia się ochronę:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- stanowisk archeologicznych.

4.1.a. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

W stosunku do wskazanych w części studium dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego obiektów wpisanych do rejestru zabytków ustala się:

- obowiązek trwałego zachowania historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej, z zachowaniem tradycyjnych form, faktur oraz rozwiązań materiałowych,
- utrzymanie otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, w tym ochronę walorów ekspozycyjnych,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych za podstawie zaleceń konserwatorskich,
- wykorzystanie zabytku wpisanego do rejestru na cele użytkowe może odbywać się wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, stosownie do historycznej funkcji,

- wszelkie działania przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

4.1.b. Zabytki nieruchome znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków

W stosunku do wskazanych w części studium dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków ustala się:

- obowiązek zachowania historycznej formy w zakresie bryły, kształtu, geometrii oraz zastosowanych rozwiązań materiałowych,
- ograniczenie działań w zakresie zmiany gabarytów, zmiany dyspozycji i artykulacji elewacji, które mogących mieć wpływ na stan zachowania lub zmianę wyglądu zabytku,
- w sprawach dotyczących uzyskania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obowiązek postępowania zgodnie z przepisami odrębnymi jak w stosunku do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Cmentarz ewangelicko-augsburski, usytuowany w miejscowości Ostrówek, ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków, znajduje się na projektowanych terenach działalności górniczej związanej z eksploatacją złoża węgla brunatnego „Złoczew”. W związku z tym, gminna ewidencja zabytków zmieni się. Przeniesienie cmentarza ewangelicko-augsburskiego, usytuowanego w miejscowości Ostrówek, musi być zgodne z przepisami odrębnymi.

4.1.c. Stanowiska archeologiczne

Wszelkie działania związane z robotami ziemnymi lub zmianą zagospodarowania, na terenie zabytków archeologicznych, których wykaz zawiera część studium dotycząca uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

W wypadku występowania lub odkrycia stanowisk archeologicznych, należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, Wójta Gminy Ostrówek.

O podjęciu badań archeologicznych na stanowiskach nowoodkrytych decyduje Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając stosowne decyzje zgodnie z przepisami odrębnymi.

Realizacja planowanej kopalni węgla brunatnego, związanej ze złożem „Złoczew”, może spowodować zniszczenie lub przekształcenie zabytków archeologicznych, wpisanych do rejestru zabytków. W związku z powyższym naruszenie stanu zachowania zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru, w sposób powodujący ich unicestwienie, wymaga uprzedniego wykreślenia z rejestru zabytków tychże obiektów, na podstawie decyzji ministra

właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz postępowania zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na terenie planowanego wyrobiska i zwałowiska zewnętrznego Pola Złoczew znajduje się szereg stanowisk archeologicznych. Prace przy budowie wyrobiska i zwałowiska zewnętrznego spowodują zniszczenie lub przekształcenie stanowisk archeologicznych, dlatego też powinny one zostać przebadane przed robotami inwestycyjnymi (archeologiczne badania wyprzedzające). W celu ochrony dziedzictwa kulturowego w postaci archeologicznych relikwów przeszłości zalecane są ponadto działania konserwatorskie, które powinny zostać podjęte w fazie bezpośredniego przygotowania terenu inwestycji. Badania wykopaliskowe należy koniecznie przeprowadzić przed zdjęciem warstwy humusu, ponieważ to w warstwie próchnicy znajdują się relikty dawnych koncentracji zabytków krzemiennych, odpowiadających jednostkom osadniczym. W czasie ściągania warstwy humusu konieczne są badania archeologiczne o charakterze nadzoru, szczególnie na terenach, na których obecnie znajdują się łąki, nieużytki oraz lasy. W przypadku zbiorowisk leśnych, po wycince drzew, należy przeprowadzić badania powierzchniowe, ponieważ uprawy leśne uniemożliwiały do tej pory dokładną penetrację terenu.

W obrębie projektowanego terenu górniczego „Złoczew” rozwijać się będzie lej depresji, który może powodować obniżenie poziomu wód gruntowych, zmniejszenie stanu uwilgotnienia gleb oraz odkształcenia terenu. Zjawisko to wynika z trwałych zmian antropogenicznych i będzie występować przez cały czas istnienia wyrobiska kopalni. Oceniając zagrożenie zabytków archeologicznych z perspektywy opisanych wyżej zjawisk, należy stwierdzić, że mogą one powodować pewne zmiany tylko w przypadku stanowisk archeologicznych o wyraźnych formach terenowych – grodzisk i kurhanów. W przypadku daleko idących zmian w środowisku naturalnym terenu górniczego, konieczna będzie prospekcja konserwatorska wszystkich stanowisk archeologicznych, zlokalizowanych w strefie oddziaływania planowanej kopalni węgla brunatnego Złoczew, oceniająca stan ich zachowania.

4.1.d. Strefy ochrony konserwatorskiej „OW” – obserwacji archeologicznej

W celu ochrony zabytków archeologicznych wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej „OW” – obserwacji archeologicznej, w granicach których:

- dopuszcza się przekształcenia ograniczone uwarunkowaniami ochrony i obserwacji archeologicznej,
- ze względu na możliwość odkrycia obiektów mogących stanowić zabytki archeologiczne roboty ziemne wymagają badań archeologicznych o charakterze nadzoru,

- w przypadku odkrycia obiektów mogących stanowić zabytki archeologiczne należy przeprowadzić badania archeologiczne.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona fundament dla wszelkiej działalności gospodarczej oraz wyznacznik warunków życia i pracy ludności. Infrastruktura zawsze warunkuje ten rozwój, a w niektórych przypadkach może nawet go stymulować. Niewystarczające wyposażenie infrastrukturalne wpływa niekorzystnie na:

- zainteresowanie potencjalnych inwestorów zarówno w dziedzinie przemysłu, jak i usług,
- powstawanie inicjatyw lokalnych, dotyczących tzw. małej przedsiębiorczości,
- możliwości wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych,
- produkcję rolną, jej jakość i wykorzystanie surowców rolniczych oraz zasobów pracy na wsi.

5.1. Układ komunikacyjny

5.1.a. Układ drogowy

Gmina Ostrówek posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny, na który składają się drogi: ekspresowa S8, krajowa nr 45, wojewódzka nr 481 i drogi powiatowe, uzupełnione przez sieć dróg gminnych oraz wewnętrznych. Sieć komunikacyjna zapewnia dobrą dostępność do terenów zurbanizowanych, tym samym zwiększając atrakcyjność gospodarczą gminy. Pomimo faktu, że na obszarze gminy droga ekspresowa S8 nie posiada węzła komunikacyjnego, ma ona znaczny wpływ na połączenie komunikacyjne z województwem oraz wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy, dzięki połączeniu poprzez drogę krajową Nr 45 na terenie gminy Złoczew.

W związku z lokalizacją na terenie gminy kopalni węgla brunatnego planuje się przełożenie drogi krajowej Nr 45 oraz drogi powiatowej Nr 4546E.

Ponadto w ramach istniejącego układu, w celu poprawy płynności ruchu i zwiększenia bezpieczeństwa, przewiduje się:

- przebudowę i modernizację dróg powiatowych i gminnych do wymaganych parametrów,
- w zakresie obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do drogi krajowej - ograniczenie obsługi bezpośredniej poprzez zjazdy indywidualne, wykorzystanie

dostępności do dróg o niższej klasie, obsługę poprzez wewnętrzne układy komunikacyjne wykorzystujące istniejące skrzyżowania,

- budowę sieci dróg dojazdowych wewnątrz nowo wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej,
- przebudowę skrzyżowań w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa,
- budowę ścieżek rowerowych.

Klasy techniczne dróg publicznych określono na rysunku studium. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, sieć drogową powinna zostać sparametryzowana. Wytyczne studium w tym zakresie dotyczą w szczególności szerokości pasa drogowego uzależnionego od klasy drogi. W uzasadnionych przypadkach studium dopuszcza przyjęcie innej (również niższej) niż określona na rysunku klasy drogi dla poszczególnych kategorii dróg.

Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Uzupełnienie sieci dróg publicznych stanowi struktura dróg wewnętrznych, przeważnie o nawierzchniach gruntowych i zmiennej szerokości pasa drogowego pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym gminy.

5.1.b. Szlaki turystyczne

Poza istniejącą trasą rowerową EWI-11 na terenie gminy nie występują inne szlaki turystyczne. Jednak z uwagi na wysokie walory krajobrazowe studium dopuszcza wyznaczanie nowych tras rowerowych pozwalających przybliżyć atrakcyjność przyrodniczą gminy.

5.1.c. Komunikacja zbiorowa

Zakłada się rozwój systemu przewozów pasażerskich poprzez istniejący układ linii autobusowych PKS, która łączy przedmiotowy obszar z najważniejszymi ośrodkami powiatu oraz województwa.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.a. Zaopatrzenie w wodę

Wraz z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej rozbudowy sieci wodociągowej, zwiększania jej niezawodności, obniżania awaryjności i strat ilości wody oraz zapewnienia odpowiedniej ilości

wody dla celów przeciwpożarowych, określonej w przepisach dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. Kolejne inwestycje wodociągowe na terenie gminy zakładają rozbudowę, modernizację i wymianę wyeksploatowanej sieci.

5.2.b. Kanalizacja sanitarna

Rozwój przestrzenny gminy w najbliższych latach pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalny będzie wzrost wytwarzanych ścieków. W związku z tym konieczny jest harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej dostosowany do zachodzących zmian. Najważniejszymi inwestycjami z zakresu gospodarki ściekami będzie rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków we wsi Rudlice.

W miejscach, gdzie budowa zbiorczych systemów będzie technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, zakłada się, że odprowadzanie ścieków odbywać się będzie do przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ścieków albo do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

5.2.c. Kanalizacja deszczowa

W związku z brakiem zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej poza miejscowością Ostrówek (częściowo wyposażoną w sieć kanalizacji deszczowej) zakłada się, iż podczas budowy kanalizacji sanitarnej zostanie zaprojektowana i wykonana kanalizacja deszczowa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz terenów produkcyjno-usługowych.

5.2.d. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system zasilania w energię elektryczną gminy Ostrówek charakteryzuje się znacznymi rezerwami mocy pozwalającymi na wzrost ilości dostarczanej odbiorcom energii i mocy elektrycznej. Pewna część stacji średniego napięcia wykorzystana jest w niepełnym zakresie (rezerwa mocy) – odnosi się to zarówno do stacji abonenckich, jak i zakładu energetycznego. Rozbudowa elementów układu energetycznego (budowa sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia lub rozbudowa istniejących sieci) powinna następować równocześnie z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę.

Na terenach, których walory estetyczne powinny być podkreślone, sieć rozdzielczą wykonywać należy w wersji kablowej. Należy także podejmować działania zmierzające do systematycznej modernizacji i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej, mającej na celu zaspokojenie potrzeb, ujawniających się wraz z sukcesywnym rozwojem przestrzennym gminy i jej aktywizacją gospodarczą.

W ramach prowadzonych prac, związanych z przebudową i rozbudową sieci drogowej oraz infrastruktury technicznej na terenie gminy, należy dążyć do kablowania

istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych i napowietrznych linii oświetlenia ulicznego.

Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych ustala się strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu o szerokości:

- 52 m (po 26 m w obie strony od osi linii) dla linii 400 kV,
- 36 m (po 18 m w obie strony od osi linii) dla linii 110 kV,
- 15 m (po 7,5 m w obie strony od osi linii) dla linii 15 kV,

w stosunku do których wszelkie ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zostaną określone zgodnie z przepisami odrębnymi.

W związku z kolizją istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV z projektowaną odkrywką „Złoczew” planowane jest przełożenie linii, co odzwierciedla rysunek Studium.

Najistotniejszą dla systemu elektroenergetycznego inwestycją, przewidzianą w studium, jest realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. Studium wyznacza obszary rozmieszczenia ogniw fotowoltaicznych wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są cztery elektrownie wiatrowe:

- 1) elektrownia o mocy 0,60 MW i wysokości całkowitej 96,0 m w miejscowości Niemierzyn,
- 2) elektrownia o mocy 0,85 MW i wysokości całkowitej 91,0 m w miejscowości Niemierzyn,
- 3) elektrownia o mocy 0,80 MW i wysokości całkowitej 84,0 m w miejscowości Okalew,
- 4) elektrownia o mocy 0,85 MW i wysokości całkowitej 91,0 m w miejscowości Skrzynno.

Wskazane przedsięwzięcia pociągną za sobą wzbogacenie systemu energetycznego oraz spowodują wzrost udziału czystej energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych. Planowane inwestycje wymuszą rozbudowę istniejących sieci, a jej zakres będzie odpowiadał planowanej mocy przyłączeniowej ww. źródeł.

5.2.e. Zaopatrzenie w gaz

Gmina Ostrówek nie posiada zaopatrzenia w gaz sieciowy, a mieszkańcy wykorzystują dla potrzeb indywidualnych gaz bezprzewodowy propan-butan.

Zgodnie z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego na obszarze gminu zakłada się budowę sieci gazowej wraz ze stacją redukcyjną obsługiwaną z kierunku północnego, z gminy Złoczew. Nie wyklucza to jednak możliwości

rozbudowy sieci od strony gminy Wieluń i Czarnożyły, w związku z planowaną rozbudową sieci gazowej na terenie powiatu wieluńskiego. Docelowo na terenie gminy przewiduje się realizację rozdzielczej sieci gazowej niskiego, średniego i wysokiego ciśnienia. Do czasu uściślenia przebiegu i realizacji sieci gazowej przewodowej zaopatrzenie w gaz powinno odbywać się w systemie indywidualnym tj. z butli bądź zbiorników gazu płynnego lokalizowanych bezpośrednio u odbiorców.

5.2.f. Zaopatrzenie w ciepło

Obecnie i w najbliższej przyszłości na terenie gminy Ostrówek nie planuje się budowy scentralizowanego systemu produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła. Zaopatrzenie w ten nośnik energii, tak jak dotychczas, realizowane będzie we własnym zakresie przez wszystkie działające tu podmioty. Zakłada się utrzymanie oraz modernizację i ewentualną rozbudowę funkcjonujących scentralizowanych systemów ogrzewania. Sposób ogrzewania zabudowy jednorodzinnej, opierający się na wykorzystaniu indywidualnych źródeł ciepła zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii, powinien być systematycznie modernizowany, a istniejące kotłownie węglowe należy stopniowo wymieniać na zasilane paliwem ekologicznym.

5.2.g. Gospodarka odpadami

Najważniejszym zadaniem strategicznym gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Służyć temu ma szereg przedsięwzięć, w tym:

- zapobieganie powstawaniu odpadów realizowane poprzez:
 - stosowanie czystych technologii produkcji,
 - selektywną zbiórkę odpadów i powtórne wykorzystanie;
- program działań edukacyjnych, którego celem będzie stworzenie kontaktu ze społeczeństwem i przekazanie mu obrazu potrzeb, zachowań i celów, jakim jest reorganizacja i wdrożenie nowoczesnej gospodarki odpadami;
- rozbudowa istniejącego systemu gospodarki odpadami.

Za główne cele gospodarki odpadami realizowanymi na terenie gminy jest:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
- wdrożenie na obszarze gminy przydomowych metod kompostowania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji oraz odpadów zielonych,
- organizacja i rozwijania systemu zbierania odpadów wielkogabarytowych,
- organizacja i rozwijania systemu zbierania odpadów budowlanych,
- wdrożenie systemu ewidencji rodzaju i ilości odpadów przemysłowych na

terenie gminy,

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów,
- wdrożenie systemu edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami,
- utworzenie ponadgminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi, dla realizacji wspólnych przedsięwzięć (we współpracy z powiatem).

Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zbiórką odpadów pomoże wyeliminować niekontrolowane wprowadzanie odpadów komunalnych do środowiska, czyli zapobiegnie powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk”, dlatego też należy podjąć restrykcyjne działania polegające na karaniu osób i podmiotów gospodarczych składujących swoje odpady w miejscach innych niż wyznaczone do tego celu.

5.2.h. Telekomunikacja

Przewiduje się rozwój sieci teleinformatycznych, w tym budowę sieci światłowodowych i objęcie nowo wyznaczonych terenów zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się na rozwój szerokopasmowego dostępu do internetu.

Wszelkie zakazy i ograniczenia określone w niniejszym studium nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- budowa, przebudowa i modernizacja dróg, w tym przede wszystkim gminnych i konieczne w tym zakresie ich ukształtowanie w nowych liniach rozgraniczających, stosownie do zakładanej kategorii,
- rozbudowa infrastruktury technicznej na nowo projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjno-usługowej,
- rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji sanitarnej,
- budowa drogi powiatowej Nr 4546E (zmiana przebiegu związana z realizacją odkrywki Złoczew).

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Na obszarze gminy Ostrówek nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych.

Na obszarze gminy Ostrówek nie występują obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego.

8. Polityka planistyczna

8.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze gminy obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, o łącznej powierzchni 444,8 ha. Granice obszarów objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazane zostały na rysunku studium.

Założenia polityki przestrzennej w zakresie planowania przestrzennego przyjmują, że opracowanie planów będzie postępowo etapowe. Gmina nie przewiduje sporządzenia planu, obejmującego cały jej obszar jednorazowo, wybierając wariant sukcesywnego uchwalania planów dla poszczególnych miejscowości, w wyniku przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę (w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne) lub korekty przeznaczenia do osiągnięcia zgodności z kierunkiem zagospodarowania określonym w niniejszym studium. Podjęcie działania w kierunku sporządzania planów miejscowych jest szczególnie istotne w świetle faktu, że obecnie dominującym sposobem wyznaczania nowych terenów zabudowy jest ustalanie jej lokalizacji w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy. Na rysunku studium wskazane zostały granice obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić plany miejscowe.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na obszarze gminy nie wyznacza się terenów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziałów nieruchomości trybem określonym w ustawie o gospodarce

nieruchomościami i nie przewiduje się wyznaczenia takich obszarów w planach miejscowych.

8.3. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Ostrówek nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

8.4. Obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Ostrówek nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

8.5. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej

Wymogi obronności i obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

- realizowanie zadań związanych z zapewnieniem ochrony i dostaw wody, produktów żywnościowych oraz płodów rolnych na terenie gminy, uwzględniających sytuacje szczególne,
- zapewnienie ochrony sanitarnej w strefach ujęć wody pitnej,
- uzbrojenie istniejącej sieć wodociągowej w hydranty naziemne lub odpowiednie zbiorniki wodne, z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów przeciwpożarowych,
- zapewnienie stosownych stref ochronnych wzdłuż linii elektromagnetycznych 400 kV i 110 kV,
- utrzymanie w gotowości do użycia specjalistycznego sprzętu, materiałów i środków technicznych w razie zaistnienia potencjalnego ryzyka,
- integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych, do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.

9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią pokazano na rysunku studium. Wyznaczone zostały one dla rzeki Oleśnicy, w oparciu o studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Oleśnicy. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów

musi uwzględniać przepisy Prawa Wodnego, a w szczególności obowiązujące zakazy.

Na terenie gminy Ostrówek obecnie nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych. W związku z planowaną budową odkrywki Złoczew potencjalne procesy osuwiskowe mogą wystąpić w obrębie skarp i zboczy wyrobiska odkrywkowego oraz w obrębie zewnętrznego i wewnętrznego zwałowiska nadkładu.

10. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

11. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia

W gminie Ostrówek nie występują obszary pomników zagłady i ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy nie wyróżnia się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

Na terenie gminy Ostrówek do obszarów wymagających rekultywacji zalicza się tereny górnicze, wyznaczone w ramach terenów eksploatacji powierzchniowej. Po zakończeniu wydobywania, wskazane tereny powinny zostać zrehabilitowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na terenie gminy nie wyznacza się terenów wymagających remediacji.

13. Obszary zdegradowane

Na terenie gminy nie występują obszary zdegradowane.

14. Tereny zamknięte

Na obszarze gminy Ostrówek nie występują tereny zamknięte.

15. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

W granicach gminy Ostrówek nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

IV Podsumowanie

1. Polityka funkcjonalno-przestrzenna

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości realizacji przedsięwzięć planistycznych, idei i zamierzeń rozwoju oraz ograniczeń czy ochrony, w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej.

W trakcie opracowywania przedmiotowego dokumentu kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiągnięcie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno-przestrzennego standardu środowiska człowieka, kształtowanie środowiska przestrzennego kreującego nowe jakościowo potrzeby i wartości społeczne,
- cele kulturowe osiągnięte przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne oraz poprzez tworzenie nowych istotnych wartości kulturowych,
- cele ekologiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem,

tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej,

- cele ekonomiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.

Po przeprowadzeniu analiz uwarunkowań i dokonaniu waloryzacji obszaru gminy określona została polityka funkcjonalno-przestrzenna. Plansza „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna”, przedstawia lokalizację terenów wraz z przypisanymi do nich funkcjami. Szczegółowe ustalenie przeznaczenia danego terenu nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z wymaganą w tych opracowaniach precyzją i stopniem dokładności. Wszelkie działania przestrzenne na obszarach nie objętych obowiązkiem sporządzenia planu, wymagają również wyprzedzających działań planistycznych obejmujących obowiązkowo obszar docelowy wraz ze strefą kontekstu przestrzennego.

2. Objaśnienie zmian w nowym opracowaniu w stosunku do poprzedniej edycji studium

Różnice pomiędzy niniejszą edycją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek, a studium, zatwierdzonym uchwałą Nr XXX/199/05 Rady Gminy Ostrówek z dnia 5 października 2005 r., wynikają przede wszystkim z konieczności uaktualnienia zawartych danych oraz zakresu problematyki, jaka powinna zostać uwzględniona w w/w opracowaniu zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, jakie zaszły na przestrzeni ostatnich lat, sprawiły, że obowiązujący dotychczas dokument stracił na aktualności.

W trakcie opracowania uwzględnione zostały wszystkie elementy zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy, tj. rolnictwo, leśnictwo, przemysł, turystyka i rekreacja, mieszkalnictwo, usługi, infrastruktura techniczna i komunikacja. Podjęto zagadnienia dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalono generalne zasady przebudowy układu przestrzenno – funkcjonalnego.

Do najważniejszych zmian należy zaliczyć:

- aktualizację danych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, kulturowych

oraz infrastrukturalnych,

- aktualizację danych dotyczących złóż surowców naturalnych, zlokalizowanych na obszarze gminy oraz obszarów i terenów górniczych,
- wyznaczenie nowych oraz weryfikacja istniejących terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- wyznaczenie terenów eksploatacji powierzchniowej oraz terenu zwałowiska zewnętrznego,
- wyznaczenie terenów wskazanych do lokalizacji urządzeń fotowoltaicznych wraz z ich strefami ochronnymi,
- aktualizację danych dotyczących turbin wiatrowych zlokalizowanych na obszarze gminy oraz wyznaczenie stref z zakazem lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, wynikających z rozmieszczenia elektrowni wiatrowych.

3. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego

Przy opracowaniu Studium kierowano się kryteriami wynikającymi ze stanu istniejącego, szeregu uwarunkowań, w tym przepisów odrębnych - szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, dóbr kultury, ochrony kompleksów gleb oraz zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców w związku z ograniczeniami wynikającymi m.in. z lokalizacji na obszarze gminy dróg o znaczeniu ponadlokalnym. Rozstrzygnięcia planistyczne nastąpiły przede wszystkim przy uwzględnieniu wymogów ładu przestrzennego i zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Oznacza to, że poszerzone tereny budowlane wyznaczone zostały przy zachowaniu wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz środowiska kulturowego. Przy sporządzaniu Studium uwzględniono dotychczasową politykę przestrzenną wynikającą z opracowań planistycznych.

Jako zasadę przyjęto ochronę i rozwój oraz przekształcenia i intensyfikację istniejących walorów i zjawisk. Jako wartości rozwojowe wprowadza się: stopniowe przekształcanie rozproszonej zabudowy w zwarte zespoły w obrębie miejscowości, wspieranie różnych form aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz uaktywnienie gospodarcze wyznaczonych terenów usługowych i przemysłowych. Realizacja zadań powinna obejmować różne perspektywy czasowe, niejednokrotnie determinowane czynnikami będącymi poza władzą samorządu gminy.

Koncepcja zawarta w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrówek” wskazuje na wzrost aktywności gospodarczej,

dostosowanej do zmiennych uwarunkowań i potrzeb, a jednocześnie chroni i rozwija istniejące walory przyrodniczo-kulturowe i wskazuje możliwość polepszenia warunków życia jej mieszkańców oraz podnoszenia rangi gminy w strukturze powiatu.

4. Interpretacja zapisów i ustaleń studium

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i na załącznikach graficznych studium wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji, a jednocześnie stanowiącą o estetyce danego terenu. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

5. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego gminy Ostrówek. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, to jednak stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się informacje wynikające z:

- rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu

publicznego,

- stworzenia podstaw do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
- integrowanie polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływanie na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiorów informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocji walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i branżowe oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy. Ustalone zostały:

- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan i faktyczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,
- potencjał demograficzny,
- potencjał ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- sytuacja na rynku pracy oraz problemy związane z bezrobociem.

Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone tereny inwestycyjne w pełni wystarczają do zabezpieczenia potrzeb gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej na nadchodzące lata, przy jednoczesnym zachowaniu w stanie nienaruszonym walorów środowiska. W obecnej edycji studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym

i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,

- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia, aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy Ostrówek.